NICOLAE
STOE

ASASINUL COBOARĂ CÎNTÎND

NICOLAE STOE

Colecţia Scorpionul # 03

ASASINUL COBOARĂ CÂNTÂND

EDITURA © DACIA
CLUJ-NAPOCA 1971

Nicolae Stoe
Colecţia Scorpionul # 03
Asasinul coboară cântând

DESCRIEREA CIP A BIBLIOTECII CLUJ-NAPOCA
ASASINUL COBOARĂ CÂNTÂND
1971 © NICOLAE STOE
TOATE DREPTURILE REZERVATE

Versiune electronică:

[V1.0]

Capitolul 1
Urmărirea

Nu sunt un tip care să mă dau în vânt după cărţile de vise. N-am crezut şi n-o să cred niciodată în asemenea fleacuri. Bineînţeles asta nu mă împiedică să afirm că între coperţile unor vechi tipărituri de acest soi e depozitată o adevărată arhivă de umor straniu: „Bou de vei visa – împăratului te vei înfăţişa“ sau: „Vacă în vis – întâlnire cu miss...“

Cam la atâta se rezuma interesul meu pentru interpretarea viselor, şi pe vremea aceea. Întâmplările de atunci, însă, m-au făcut mai prudent. Vreau să spun că nu m-aş mai băga niciodată într-o astfel de treabă încurcată. O crimă, de fapt trei crime şi vreo cinci suspecţi care ar fi putut s-o comită sau, oricum, erau număraţi printre suspecţi.

Ioanid Varga un inginer mai în vârstă, bun prieten cu victima. Au lucrat împreună la o invenţie. Faptul că n-a reuşit să dea nicio explicaţie în legătură cu dispariţia prietenului său a fost considerat foarte dubios.

Petre Cioran, inginer la aceeaşi uzină. Purtările lui ciudate m-au pus de la început pe gânduri chiar şi pe mine.

Gabriela Tudose, tot ingineră. O fiinţă frumoasă ai cărei nuri au atras pe rând atenţia victimei, apoi a lui Cioran şi a lui Ioanid Varga.

„Iată şi diavolul care şi-a vârât coada“ mi-am zis, când am cunoscut-o.

Michel Claudesco – un inginer străin care petrece dulci ore în preajma Gabrielei Tudose. Uneori am avut impresia că discut cu fantoma lui.

— *Eu* – destoinic membru al unei organizaţii, dar înzestrat cu o fire de bleg. Desigur, faptul nu-i împiedică pe şefii mei să-mi eticheteze, în mod paradoxal, unele acţiuni bine intenţionate, de altfel, drept „tendinţe de insubordonare“.

Notez că eram considerat „suspect“ de majoritatea persoanelor cu care am venit în contact. Dar mai suspect le voi părea cititorilor. Cu siguranţă prin aceea că, datorită stângăciilor mele native şi complicatelor mele complexe, acţiunea va trena uneori, iar iţele se vor încurca şi mai rău; cei care se vor încumeta să parcurgă însemnările ce urmează vor zice că, în fond, e omeneşte ceea ce fac: încerc să-mi amân cum pot propria-mi condamnare.

— Prin urmare, fii amabil şi înţelege-mă. Nu, domnule! Ţi-o repet: Nu

mă bag în povestea asta.

Cam aşa trebuie să fi sunat valul de propoziţii pe care i l-am aruncat în faţă procurorului şi prietenului meu Mitran Bunea, drept răspuns teoriilor sale.

— Nu sunt eu „adaptabilul“ care, cât ai bate din palme, să mă transform din gazetar în detectiv. Şi să-ţi spun drept nici nu-mi miroase prea bine o astfel de... metamorfoză. Aşa că vezi, caută-ţi alt fraier...

Am trântit uşa de la biroul lui Mitran Bunea şi, val-vârtej pe scări, am dat buzna în stradă. Tocmai atunci în faţa procuraturii a stopat brusc un I.M.S. În el, un miliţian şi un popă. Râdeau amândoi cu poftă. În graba cu care ieşisem era să dau bot în bot cu vehicolul din care ei tocmai coborau. N-am reacţionat. M-am mulţumit doar să constat că „împerecherea“ miliţian-popă e hazlie. Apoi m-am îndreptat spre casă decis să nu-mi schimb hotărârea. Dar a fost suficient acel vis pe care l-am considerat profetic.

Coborâse înserarea. Eram conştient că săvârşesc o imprudenţă. Mâna mi se crispă instinctiv pe mânerul revolverului.

Urmăritul mergea, la vreo cincisprezece paşi, înaintea mea. Privirile îmi cădeau pe pălăria lui neagră cu boruri largi, ridicate, asemeni celor purtate de şerifi prin filmele cu cow-boy. O vedeam balansându-i-se spre spate, deasupra cefei îmbelşugate. O masă de carne tremurândă, neliniştită de propria-i înfăţişare, tinzând să se ascundă, întreagă, sub gulerul ridicat al pardesiului.

Atât! Din când în când, rămâneau în urmă şuviţele de fum ale ţigării, înţepându-mă în nări şi făcându-mă să-mi dau seama că fumează Kool-king. Un motiv să presupun că nu putea fi atât de prost, încât să nu-şi dea seama că este urmărit.

Ne îndepărtasem mult de centru. Pe măsură ce înaintam străzile deveneau străduţe, tot mai numeroase şi mai înguste, iar pietonii se răreau îngrijorător. Peisajul mi se părea decupat din filmele lui Antonioni. Una din acele secvenţe neliniştitoare în care obiectivul aparatului de filmat devorează kilometri întregi de străzi încremenite sub tăcerea nopţii.

Cabinele telefonice şi chiar simplele aparate agăţate de ziduri se împuţinau. Şi totuşi, mă gândeam, ce uşor ar putea lua sfârşit întreaga poveste! Ar trebui doar să dau un telefon lui Avramescu, altul lui Bunea şi... drace!

Ideea îmi venise prea târziu. Pe traseu nu mai apărea nicio cabină, niciun telefon! Să mă-ntorc? Ar însemna să renunţ la el, să... Simţindu-se lipsit de supraveghere, urmăritul n-ar avea nevoie de mai mult de treizeci de secunde pentru a dispare în dosul unei porţi, iar din curte-n curte peste garduri... mai caută-l. Şi nu era asta singura posibilitate. Mai existau acele nenumărate intrânduri şi nişe superficiale, dar suficiente pentru a face de neobservat o siluetă. Acolo m-ar putea aştepta liniştit, ca apoi, lăsându-mă să-l depăşesc, cu o lovitură de cuţit meşteşugit aplicată, să pună capăt situaţiei.

Dar el mergea liniştit, enervant de nepăsător, parcă fără să mă audă. În orice caz, fără să mă ia în serios.

Deodată îl văzui oprindu-se. Stătea neclintit ca o stană de piatră, înalt, întunecat.

Undeva în faţa lui, deci cam la vreo treizeci de paşi de mine, mai întâi nervoase, apoi lăsându-şi pleoapele, clipiră farurile unui automobil. Aceasta m-a făcut să simt, în mod inexplicabil, imediata vecinătate a unui pasaj de cale ferată, cu barierele închise.

Într-adevăr, apăru şi trenul. Un tren de marfă, tras de o locomotivă Diesel care, la altă clipire a farurilor, observai că era de tip vechi şi vopsită în verde şi roşu. Fiind probabil în manevră, trenul se târa încet, provocându-mi o stranie senzaţie de greaţă, ca la vederea unei reptile. Celălalt ar fi putut trece uşor pe sub primul catarg al barierei şi, din trei paşi, să pună piciorul pe scara unuia dintre vagoanele ce-i defilau încet prin faţă. În acest caz...

Spre marea-mi satisfacţie, aşa ceva nu-i trecu prin minte sau... „Oricum n-o mai poate face!“ Răsuflai uşurat, scăpat de încordare şi privind cum ultimul vagon se-ndepărta legănându-şi felinarul prismatic, inhibant; roşu, galben, verde, mat.

Tocmai trecea pe lângă mine un Fiat 600. Maşina pe care o văzusem clipind de cealaltă parte a pasajului. Omul din faţa mea se urni şi el. Intuiam paroxistic sosirea unei clipe hotărâtoare. Să-l abandonez sau să reiau...? Dincolo de barieră şansele mele de reuşită se vor reduce probabil substanţial. Nu-i de fel exclus să mă pomenesc în câmp sau poate chiar în vreo pădure. Nu aveam de unde şti ce mă aşteaptă.

Cum hotărârea fusese deja luata, mă pomenii călcându-i mai departe pe urme. Spre marea mea surprindere, constatai că, dincolo de barieră, se continua aceeaşi stradă ce părea fără sfârşit, la fel de tristă, la fel de

monotonă. Poate parcă ceva mai îngustă!

Era evident. Omului meu îi erau familiare locurile, aşa că integrarea sa în peisaj era perfectă. Cu acelaşi pas egal şi mişcări lipsite de expresivitate, care mă călcau pe nervi, îşi urma drumul. Mă simţeam copleşit de sentimente contradictorii. Erau clipe când îl compătimeam, îmi era milă de el. Un criminal atât de lipsit de fantezie, de ceva specific, care să-l detaşeze de oamenii de rând. Cum de nu căzuse oare în mâinile autorităţilor în prima jumătate de oră după săvârşirea crimei?! Şi totuşi, nu se poate să mă-nşel! Numai el trebuie să fie omul, pe care-l caut de atâta vreme. Dar dacă...

Îi ascultam paşii lovind asfaltul cu aceeaşi ritmicitate insuportabilă... Dar dacă... nu! Nu mai poate exista nicio îndoială: aşa este! Nu-mi rămâne altceva mai bun de făcut, decât să mă salvez!... De ce să-i cad în cursă ca un şoarece? Deci...

Gândurile mi se succedau cu o repeziciune ameţitoare. Dacă aş face stânga-mprejur, ce altceva ar putea interveni? În cel mai rău caz, o inversare a situaţiei. Cu acelaşi pas monoton – enervant pentru el de astă dată – m-ar urma!... L-aş târî după mine spre centru, fără să mă uit nici măcar o singură dată înapoi, fără să-l provoc în vreun fel oarecare, fără să-i ofer altă alternativă decât aceea de a mă urma docil, imbecil, pipăindu-mi ceafa cu privirile şi încleştând mâna pe mânerul revolverului sau pumnalului din buzunarul său.

Odată ajuns în centru, cursa ar lua sfârşit în favoarea mea. Doar nu mi-ar fi greu să apelez la sprijinul unui sergent de stradă.

Frământat de aceste gânduri, dar înainte de-a mă fi decis, se petrecu un lucru pe cât de neaşteptat pe atât de straniu: în pofida aspectului său greoi, tipul se învârti ca un titirez. În distanţa, şi aşa prea mică, dintre noi, mă pomenii sfredelit de două sclipiri, de două jeturi de lumină paralizantă, ce-i ţâşneau din ochii-i răi, imenşi, care acopereau totul.

Izbit în plin, îmi simţeam trupul ţeapăn, împietrit ca steiul, în timp ce o voce metalică, rea ca şi privirile, îmi izbea timpanele. Era ceva asemănător cu o comandă sacadată, împotriva căreia nu exista opunere. Îmi poruncea să arunc revolverul şi să mă predau. Strada, casele dispăruseră, acoperite de ochii aceia imenşi, neverosimili, care-şi căscau spre mine prăpăstiile lor de lumină.

Gâfâiam făcând eforturi imposibile să mă smulg acelei stări de împietrire, clipeam sub sclipirile lor crude, dureroase şi o sudoare rece

îmi inunda trupul, când...

Deschizând ochii, lac de sudoare, mai gâfâiam încă, îmi dădui seama că era târziu. Soarele se cocoţase până la platforma lucioasă a blocului de vis-à-vis şi îşi reflecta belşugul luminii, în fascicole, prin ferestrele garsonierei mele, arzându-mi obrajii.

Constatarea că mă trezisem atât de târziu mă irită, dar, amintindu-mi că e duminică, în mine coborî un strop de liniştită bucurie – îndestulător să-mi dea iluzia fericirii. Mă tolănii din nou întinzându-mă, ca un motan sub razele fierbinţi ale soarelui.

Mă gândeam că visul din care tocmai ieşisem şi în timpul căruia mă zvârcolisem ca un peşte, transpirând, nu fusese decât urmarea firească a discuţiei ce o avusesem cu căpitanul de miliţie Romul Avramescu. Am trecut pe la el după ce coborâsem de la Mitran Bunea. Romul Avramescu este ceea ce numim, de obicei, un „băiat de treabă!". Doar atât că intuisem la el, încă din prima clipă, un defect ce nu i-l puteam trece cu vederea. Şi asta deşi se scuzase că ar fi doar o deformaţie profesională. Era suspicios! L-am şi făcut să înţeleagă că-l mirosisem!

— Părerea mea, dragă prietene, este că dumneata procedezi într-un mod foarte... întortocheat, ciudat, dacă-mi îngădui să formulez astfel, mă întâmpină el, din momentul în care simţi că tatonez subiectul.

— Mai bine exprimă-te fără ocolişuri, tovarăşe căpitan. Asta pentru a nu spune „fără întortocheri", imitându-te. Altfel mă vei face să cred că în timpul liber scrii versuri.

— Adică?... Ce vrei să spui?

— Nimic decât că, adineaori, întrebuinţând expresia „foarte întortocheat, ciudat", făceai probabil o metaforă detectivistă. Ea s-ar putea traduce cam aşa: procedezi într-un fel care dă de bănuit!

— Nu fii... Na! că era să zic prost! se desoficializă interlocutorul meu.

— Adică? îl privii eu, mirat.

— Nu vrei să mă faci să cred că eu... aş... Ar fi un caz unic! Te-aş felicita. Criminalul comite asasinatul şi apoi vine şi ne roagă să-i dăm voie să se auto-aresteze, să se prindă!... Haida de!

— De ce nu? Şi apoi nu uita, tovarăşe Avramescu, faptul că nu eu...

— Da, ai dreptate, ştiu! Povestea cu procurorul Mitran Bunea, la asta te referi, nu?

— Crede ce vrei şi procedează cum pofteşti.

— Ascultă, tovarăşe! Nu ţi se pare cam nepotrivit să ne certăm la

prima cunoştinţă?

— Cine ne opreşte? Ba chiar se obişnuieşte uneori. Şi ar apare mai interesant cititorilor!

— Fitilul asta ce-i? Al cui mai e?

— E tot al dumitale.

— ?!?!...

— Vreau să spun că unul din subalternii dumitale ţi-ar fi şoptit că scopul amestecului meu în toată povestea asta ar fi scrierea unui roman poliţist. Dar mai bine ar fi fost, zicea tot el, să nu mă bag şi să nu vă-ncurc, pentru că romanele detectiviste, nu se scriu aşa... Că nimeni n-ar citi o asemenea carte, lipsită de urmăriri palpitante...

— Fără zece focuri de revolver pe fiecare pagină şi câte un cadavru pentru fiecare capitol – măcar până la jumătate!

— Zău?

— Sigur!... Înseamnă că atât dumneata, cât şi subalternul meu uitaţi un lucru elementar...

— Şi anume?

— Anume? Acela că romanul poliţist s-a născut în Franţa şi nu la-ntâmplare, ci pe vremea lui Fouche, creatorul poliţiei secrete moderne! El a oficializat-o vreau să spun, că altfel!... primul serviciu secret a aparţinut bătrânului Dumnezeu, care i-a ordonat lui Moise să trimită agenţi la Canaan, pentru ca din rapoartele lor acesta să-şi dea seama ce dar formidabil îi vor face. N-ai citit biblia?

— Aşa... fragmentar. Dar astea chiar nu le ştiam.

— Da, da! Şi ştii ce reacţii a stârnit treaba lui Fouche. Una dintre cele mai violente. Iar când în Anglia, un ministru a propus în Camera Comunelor crearea poliţiei secrete sub oblăduirea oficialităţii, a statului, un deputat a ripostat cu o frază care a rămas celebră până azi: „Sunt preferabile mii de asasinate unui asemenea remediu." Dar să revenim la subiect: Romanul poliţist s-a născut mai întâi ca idee. N-a fost determinat de fapte reale. Ele însă i-au ajutat dezvoltarea ulterioară. Ideea detectivului din „O afacere tenebroasă" nu a aparţinut atât lui Balzac, cât poliţiei secrete, care a avut fericita inspiraţie de a valorifica personalitatea lui Vidocq!

— Foarte interesant! Grozav de interesant, tovarăşe Avramescu! Noroc că despre dumneata se spune că porţi această uniformă şi acasă, când îţi îngrijeşti trandafirii din grădiniţă, fiindcă, altfel, aş putea să-mi

imaginez că ideea valorificării mele...

— Vrei să mă faci, cu orice preţ, să cred că într-adevăr te-ai băgat în afacerea asta numai să ne încurci?

— Nu! Am venit să ascult un curs de istorie a poliţiei secrete şi a romanului poliţist? Cu alte cuvinte, tot trebuie să mă documentez, nu?

— Uite ce!... Încearcă-ţi cu alţii tăişul replicii!... Dar fiindcă veni vorba, n-ar fi rău să mai rămâi o jumătate de oră în biroul meu şi să răsfoieşti dosarul. S-ar putea să găseşti ceva într-adevăr ciudat...

*

* *

Declaraţia, pe care o aveam în mână, aparţinea unui tip cu adevărat straniu. Ea apăruse pe biroul lui Avramescu cu o zi înainte şi stârnise oarecare vâlvă. Autorului ei i se lipi eticheta de nebun, deci nedemn de vreo crezare şi faptul se banaliza.

Mai aflasem că toţi, cei care citiseră aceste pagini, izbucniseră în râs şi nu puteau pricepe de ce Avramescu blocase o dactilografă, timp de aproape o oră, pentru a descifra această aşa-zisă declaraţie.

Stăteam cu ea în mână în faţa ferestrei şi priveam în lungul străzii.

Soarele trecuse dincolo, spre apus, şi biroul lui Avramescu se întunecă, umbrit de uriaşa siluetă a dealului înfipt în mijlocul oraşului şi a cărui creastă, mai ales noaptea, îţi evocă o neliniştitoare coloană vertebrală de animal antediluvian. Acum semăna cu o reptilă uriaşă, târându-se prin pădure. Mă gândeam că nu mi-ar strica o scurtă plimbare.

Dar am izgonit tentaţia, am aprins lampa de birou şi-am început să citesc:

„CADAVRELE DIN PARC".

În parc, mă simt cuprins întotdeauna de un sentiment de linişte. Poate ştiind că destinaţia lui este tocmai recreerea şi destinderea? Oricum, ştiu că nu m-ar putea surprinde îmbinarea geometriei lui citadine, cu cea mai bucolică scenă; ca, de pildă, prezenţa unui gingaş mieluşel alb păscând iarba nefiresc de verde şi fragedă dintre un rond cu panseluţe şi bustul unui ilustru „fost", sau, pe lângă nişte berze metalice siameze, care, din când în când, spre bucuria copiilor, aruncă apă prin ciocurile larg deschise. Mi s-ar părea foarte firească o asemenea scenă.

Poate acesta era şi motivul pentru care nu-mi puteam imagina ce-au putut simţi cei trei lucrători de la trustul local de construcţii când, deodată, cu încă o lovitură de târnăcop şi fără nicio pregătire prealabilă, au fost mutaţi într-o lume a violenţei; două cadavre îngropate în grabă, la numai o jumătate de metru adâncime, cu maxilarele întredeschise într-un rânjet înfiorător spre vârfurile platanilor, spre cerul acela însorit de primăvară.

Două cadavre impudice şi triste în acelaşi timp, două trupuri omeneşti de sex opus, bine conservate încă, îmbrăţişate grotesc, ca în orice situaţie absurdă.

Viaţa din jur se oprise asemeni unei secvenţe cinematografice de efect, în care personajele rămâneau încremenite. Doar la etajul unui bloc din apropiere se mai auzea, anacronic, o vioară. Scârţâitul ei subţire şi chinuit, ca un mic ţipăt sfârşit, mai lega lumea încremenită de clipa când urma să se reanime.

Şi, într-adevăr, viaţa îşi reluă cursul în curgerea ireversibilă a timpului. Un claxon, un fluierat, un strigăt scos de un gură-cască ocazional, acelaşi de pretutindeni şi de totdeauna, martor nelipsit al oricărei întâmplări, mai ales nenorocite, care iese din comun: Miliţia!... Miliţia!...

La câţiva centimetri mai jos, sub aceste rânduri, la fel de absurdă şi incredibilă ca şi conţinutul lor, semnătura:

„Franz Iosef, luminatul împărat al imperiului austro-ungar în drum spre casă".

Era clar. Majestatea sa împăratul luminat, în drum spre casă, nu participase deci direct la scena descoperirii celor două cadavre. Cineva îi relatase, însă, cu vădit lux de amănunte, cum se desfăşurase scena. Sau nu-i relatase şi înălţimea sa zâmbise chiar privind acolo, şi atunci...

ADEVĂRATA IDENTITATE A LUI FRANZ IOSEF

Miliţia se află pe o colină nu departe de centrul oraşului. Clădirea e ceva între o vilă şi un castel. Arhitectura, deşi sumbră, e foarte plăcută ochiului, s-ar putea spune chiar delicată. Într-un loc atât de liniştit, ar fi putut fi orice altceva mai degrabă decât poliţie.

Fostă proprietate a unui general, criminal de război, condamnat la

moarte şi executat după sfârşitul acestuia, umbra lui mai dominase cartierul timp îndelungat.

Orice nou locatar ce se muta aici părăsea casa în foarte scurtă vreme. În cartier, se vorbea de strigoiul generalului care, în timpul nopţilor, îşi preschimba fosta proprietate într-un adevărat teren de instrucţie militară.

Zvonurile de genul acesta au luat şi mai mare amploare în urma unei nefericite întâmplări când un tânăr student la seral, ce locuia aici cu familia, încercase să se sinucidă ingerând o respectabilă cantitate de barbiturice şi tăindu-şi vinele de la o mână.

Salvat, dezechilibratul mintal, fiindcă asta era, declarase peste tot că nu fusese în intenţia sa să se omoare, dar o făcuse din ordinul generalului. Părinţii săi, oameni simpli, au dat imediat crezare acestei aberaţii şi s-au grăbit să se mute.

Urmarea a fost că mulţi dintre cei cărora li se repartizau locuinţe în acest edificiu preferau să rămână pe loc decât să accepte a se muta aici; să-l asculte pe strigoiul generalului făcând toată noaptea instrucţie pe scări, aşa cum se povestea?

Până la urmă, un primar, om de spirit şi nu lipsit de simţul umorului, repartizase clădirea miliţiei criminale şi astfel luaseră sfârşit poveştile cu duhuri necurate.

În dimineaţa aceea, vila mai părea încă adormită. Era şi prea devreme, iar fuioarele de ceaţă ce i se prelungeau pe zidurile vechi îi dădeau un aer, puţin, sinistru.

Totuşi, ferestrele de la biroul căpitanului Romul Avramescu erau viu luminate, şi el privea ceaţa de-afară, de parcă ar fi aşteptat ca, doar-doar, să desprindă din ea chipul fantomatic al generalului dispărut.

În spatele său, pe lângă coşul cu hârtii aruncate se învârtea un sergent.

— Ce faci măi băiatule, ai terminat?

— Da, să trăiţi, gata!

— Du-te atunci şi trimite la mine de urgenţă pe plutonierul Raicu şi pe sergentul Cerneag?

— ’nţeles să trăiţi!

— O clipă! Vezi dacă a venit tovarăşul maior Dănilă şi spune-i că l-am rugat, dacă poate, să asiste şi el la...

— ’nţeles!

Câteva minute mai târziu, în jurul biroului stăteau Avramescu, Raicu şi

Cerneag. Ultimul era un excelent şofer, dublat de un tehnician cu fantezie. Lucra pe maşina maiorului Dănilă şi, de obicei, se afla primul la locul crimei. Ţi-era destul să-l priveşti pentru a-ţi da seama că era pătruns până în ultima fibră de spiritul superiorului.

În orice împrejurare, maiorul avea de făcut subalternilor trei recomandaţii: operativitate, operativitate şi iar operativitate. Cu aceste „principii", cum le numea el, se lăuda că adusese substanţiale îmbunătăţiri campaniei împotriva infractorilor.

Imitându-l şi ascultându-l cu sfinţenie, Cerneag montase, lângă microfarurile de semnalizare în părţi şi la luminile din spate ale maşinii, mici aparate de fotografiat, cu comandă automată de la volan, pusă la punct tot de el, de a căror operativitate nu se mai îndoia nimeni.

Valoarea invenţiei sergentului fusese dovedită în multe ocazii şi, în unele, era de-a dreptul inestimabilă. Ce poate fi mai preţios pentru un anchetator ca o peliculă foto, care redă cu fidelitatea-i specifică aspectul străzii la locul şi momentul accidentului?

— Ştii de ce te-am chemat Cerneag? îl întrebă Avramescu.

— Îmi închipui, tovarăşe căpitan.

— Ei?... Ce zici, în cât timp putem avea developat, filmul cazului din parcul Subcetate?

— Operativ, tovarăşe căpitan. În cincisprezece minute vi le-aduc.

Într-adevăr, la capătul celor cincisprezece minute, Cerneag apăru cu fotografiile, călduţe încă, cum le scosese de la aparatul de uscat.

Toţi trei se adânciră acum în studiul clişeelor.

— Ar trebui developate toate. Poate să mă-nşel eu, dar... Nu, nu cred! zise Avramescu.

— La ce anume vă referiţi, tovarăşe căpitan? întrebă Raicu.

— Cum adică, ăla să nu fi fost acolo?

— Care ăla?

— Studentul; nebunul Ionaş Lascu; băiatul care a locuit aici înaintea noastră... Cel cu încercarea de sinucidere!

— A! tipul care-şi zice Franz Iosef?! se dumiri Cerneag.

— N-a fost, tovarăşe căpitan, răspunseră aproape simultan cei doi.

— Şi atunci cum vă explicaţi această declaraţie? mai zise Avramescu, scoţând-o din sertarul biroului.

— Simplu ca apa, zise Cerneag. Franz Iosef ăsta, e un fel de cavaler al tristei figuri.

— E inofensiv! De aia nici nu-l mai ţin în spital, cu toate intervenţiile părinţilor, care... Nu că le-ar păsa cine ştie ce de sănătatea mintală a fiului lor, dar vor să se scape de el, să nu-i mai facă de ocară.

— Precis! Şi eu am auzit de asta, confirma Cerneag. A rămas cu o ţicneală. Orice se întâmplă prin oraş, sub forma în care îi ajunge la urechi şi cu deformaţiile inerente de interpretare, pune pe hârtie sub titlu de declaraţie.

— Ceea ce mă miră atunci este faptul că, aşa nebun cum afirmaţi ca este, află tot ce se întâmplă.

— În primul rând, toată ziua bate străzile. Intră prin cârciumi şi tot felul de localuri publice, trage cu urechea.

Soneria telefonului întrerupse discuţia.

Avramescu ridică receptorul şi recunoscu operatoarea de la centrală.

— Vorbiţi cu domnul procuror Mitran Bunea, tovarăşe căpitan Avramescu.

Căpitanul făcu semn celor doi că pot să plece. Asculta cu figura încruntată, contrariat, dar interesat.

Intervenţiile lui erau rare şi se rezumau la câte un „da“ sau altă formulă, totdeauna afirmativă. O singură dată, întrerupându-şi interlocutorul, negă şi îi ceru detalii:

— Nu, nu cunosc! Ce fel de vinovat?

Rostind aceste cuvinte şi ascultându-l mai departe pe procuror, chipul lui Avramescu exprima acum satisfacţie. Un salut anunţă sfârşitul convorbirii. Avramescu puse receptorul pe furcă, chemă plantonul şi ceru să i se aducă un ghid al oraşului.

Capitolul 2
Cazul A. M. din nou în actualitate

Despre procurorul Mitran Bunea nu putea spune nimeni prea mult. Cei care pretindeau a-l cunoaşte mai îndeaproape afirmau că este o „persoană juridică şi morală desăvârşită". Era considerat un om a cărui existenţă se consuma numai în lumea rece a ideilor, a principiilor şi convenienţelor; aproape inabordabil.

Acestea erau însă false bariere. Dincolo de ele – dacă ştiai să le depăşeşti –, te aştepta un Mitran Bunea cu vorbă domoală şi surâs dezarmant de copil. Trebuia doar să fii un pic şmecher ca să ajungi acolo. Atât! Şi pentru aceasta, trebuia să-i surprinzi unele stângăcii şi să-ţi faci din ele portiţe de intrare în viaţa lui firească. O viaţă plină de necazuri, bucurii şi destule slăbiciuni. Ajungeai astfel să te convingi că Mitran Bunea nu era nici măcar un procuror desăvârşit. Ultimul lui eşec mai răsunător se lega de misterioasa dispariţie a tânărului inginer Mihai Aldan, de la uzina situată în vecinătatea parcului Subcetate.

Pentru Mitran Bunea cazul devenise o obsesie. Şi eu, unul dintre prietenii şi confidenţii săi, ajunsesem să cunosc toată povestea de-a fir-a-păr.

Cu vreo trei ani în urmă, Mihai Aldan, aflat abia de doi ani în uzină, îşi ceruse un concediu de două luni, susţinând că nu se simte bine, că e surmenat etc.

Cum lucra într-un sector important, la concepţie, şi, deci, prezenţa lui era aproape indispensabilă, directorul n-a fost de acord. Dar, după vreo trei săptămâni, Mihai a prezentat un certificat medical direcţiei.

A doua zi, fără să-şi anunţe prietenii sau măcar familia, a şi dispărut din oraş. N-a ştiut nimeni, nici unde şi nici de ce plecase. S-a dus şi dus a rămas!

Toate cercetările întreprinse pentru a i se da de urmă au rămas zadarnice. Prin uzină, circula zvonul că ar fi plecat într-o excursie, în care se prăpădise. Zvonuri fără niciun temei.

Unul dintre cei mai buni prieteni ai săi, inginerul Ioanid Varga, cercetase toate listele de la oficiul de turism local. Se dusese şi la Bucureşti în acelaşi scop. Nimic, însă.

Lui Varga nu-i plăceau discuţiile şi acţionase pentru a înăbuşi o pălăvrăgeală, uneori mergând chiar până la a pretinde că el cunoaşte itinerarul dispărutului, lăsând să se înţeleagă că ar fi vorba de o aventură amoroasă.

Lumea însă continua să trăncănească şi misterul, luat în derâdere de unii, la început, devenise acum veritabil.

În momentul când toate ipotezele fuseseră epuizate şi îşi dovediseră netemeinicia, iar forurile competente voiau să depună armele, recunoscându-şi public neputinţa, în momentul când nimeni nu mai putea întrevedea vreun rezultat, enigma se dezlegase de la sine!

Pe la jumătatea lunii martie, când iarba prinde să-ncolţească sub zăpadă, iar, în oraş, ghioceii ajung la inflaţie şi pădurile cântă noaptea din pricina sevelor ce le zvâcnesc prin trunchiuri, un cioban din Streaza – un cătun situat la poalele Păltinişului, la ieşirea din comuna B – descoperi un cadavru în putrefacţie.

Identificarea s-a făcut fără nicio dificultate. În buzunarul de la spate al pantalonului, s-au găsit toate actele personale ale lui Mihai Aldan.

Locul unde fusese descoperit cadavrul era un soi de prăpastie pietroasă, la distanţă de circa un kilometru de cabana Curmătura.

Au reînceput investigaţiile. Cabanierul îşi amintea de domnul Mihai, care „a locuit acum un an la noi vreo două săptămâni. Era cam pe la sfârşitul lui februarie."

— Cu cine umbla? că doar nu stătea toată ziua ca un cuc să se uite la tine, s-a răţoit căpitanul însărcinat cu anchetarea cazului la faţa locului.

— Ştiţi... la noi, iarna... oamenii nu prea stau mult! Suntem aproape de oraş... Noroc că e vad bun vara; suntem în calea tuturor drumeţilor.

— Fii concis şi la obiect, îl întrerupse căpitanul.

Din toată ancheta n-a ieşit mai nimic concret. Cabanierul îşi amintea destul de vag de Mihai. Îl văzuse însoţit de cineva vreo două zile. Dar, în general, lăsase impresia unui tip ursuz cu care se intră greu în vorba.

Doar o singură dată îşi mărturisise intenţia de a urca spre Păltiniş.

În fine, acestor imprecise detalii li se adăugau două elemente mai interesante şi greu de explicat. Mihai achitase costul chiriei înainte, pe un termen de două săptămâni, dar plecase cu mult mai repede, fără să-l anunţe pe cabanier, iar, într-una din zile, vorbise de o valiză ce urma să fie adusă de la un hotel din S.

Din acest punct ancheta a ajuns în faţa unei a doua enigme: dispariţia

fără urme a geamantanului de la hotel. Era un hotel de mâna a cincea, unde Aldan nu dormise nici măcar o dată. Îşi lăsase doar bagajele în păstrare precizând: „pe timp de o săptămână"!

— Dar n-au trecut două zile şi a venit să-l ridice a precizat portarul.

Numai că faptul în sine nu putea fi considerat un mobil al dispariţiei persoanei şi nici nu putea constitui un detaliu serios de plecare în desfăşurarea cercetărilor. Şi aceasta, cu atât mai mult cu cât expertiza medicală dovedise, ghidându-se după câteva superficiale leziuni corporale, că era vorba de un accident obişnuit. Victima sucombase în urma îngheţului.

Procurorul Mitran Bunea, însă, ca reprezentant al procuraturii din D., delegat cu instruirea cazului, nu se împăcase cu rezultatul cercetărilor. Chiar şi după descoperirea cadavrului, continuase să susţină că era vorba de o crimă. Lipseau dovezile.

Procurorul şef făcuse o concesie îndârjirii şi pasiunii pe care Mitran o dovedise, în susţinerea ipotezei sale, şi îi dăduse mână liberă să continue ancheta, cu condiţia ca sarcinile cuvenite de serviciu să nu aibă nimic de suferit.

Mitran şi-a investit, timp de încă un an, toată forţa de muncă, inteligenţa şi curajul pentru elucidarea tenebroaselor împrejurări care, după părerea lui, îl înghiţiseră pe Mihai Aldan.

Fiind sigur că ucigaşul jubilează în libertate, râzându-şi de eforturile lui infructuoase, cazul Aldan devenise pentru zelosul procuror un fel de raţiune de existenţă a profesiunii sale. Un simbol al adevărului.

— Un simbol tot atât de sacru ca şi imaginea zeiţei cu ochii legaţi, mi-a declarat-o patetic, chiar el, la „Steluţa de argint".

Ne-am întâlnit acolo cu o zi înainte ca eu să fii... avut visu' profetic pe care vi l-am relatat şi care, mărturisesc, a atârnat şi el în balanţa hotărârii ce aveam s-o iau.

Sorbeam amândoi din ginul pe care ni-l servise fata de la bar. Mitran Bunea părea atât de copleşit de gândurile lui, încât aveam impresia că uitase cu desăvârşise de prezenţa mea. Poate că îl dezamăgise scepticismul cu care reacţionasem la vestea ce mi-o dăduse.

Unul dintre cei doi tineri ale căror cadavre fuseseră descoperite în parc – respectiv băiatul – era un muncitor, care, pe vremea uceniciei, făcând practică în uzină, se legase cu multă afecţiune de Mihai Aldan.

Se spunea chiar că îl vizita uneori şi acasă unde, în unele după amieze,

jucau şah. Tânărul fusese logodit cu una din vânzătoarele magazinului alimentar de lângă uzină. Cu o săptămână înaintea dispariţiei urmau să plece amândoi pe munte.

— Ţi-am spus că nu mă înşel aproape niciodată? Numai împrejurările mi-au fost potrivnice! reveni ca dintr-o mare depărtare Mitran. Nu sunt adeptul îmbinării forţate a indiciilor, totul poate fi o simplă întâmplare... Apoi, după o pauză:

— Dar suntem datori să cercetăm.

Între noi se lăsa din nou, asemeni unei cortine de catifea, tăcerea.

Barul „Steluţa de argint“ mă plictisea. Chiar îmi repugna într-un anumit fel. Şi asta, cred, datorită ambiguităţii sale. Era un soi de compromis penibil între cârciumă şi cofetărie. Poate şi datorită construcţiei, dar mai ales clientelei pestriţe. Eleve de liceu mâncând prăjituri alături de beţivi consacraţi, care sorbeau zgomotos rachiu alb cu sirop din nişte pahare – ce-i drept – de format modern. Aceasta mă indispunea şi mi se părea un lucru necinstit.

Pentru a uita, am mai comandat un rând. Era al treilea, mi se pare, şi începusem să mă simt într-un fel aparte. Trăiam senzaţia copleşitoare a desprinderii cărnii de pe oase şi a răspândirii ei în spaţiu, sub formă de flăcări albăstrui.

Dintr-o dată, totul deveni nemaipomenit de plăcut! De la masa vecină, o fată înaltă şi subţire, mă privea cu ochi mari, negri şi grei, de o neînţeleasă melancolie.

Din când în când, îi surprindeam surâsul de înger căzut în dizgraţie şi abia schiţat în afară, de parcă şi-ar fi zâmbit sieşi. Era, neîndoielnic, o fată frumoasă!... Sau totul era doar o părere?

Mitran Bunea rămăsese departe! Într-o lume a cărei realitate eu nu mai puteam s-o percep în clipa aceea...

*

* *

A doua zi dimineaţa n-am făcut trei paşi, când pământul, odaia, toate obiectele din jur, începură să se învârtă în jurul meu şi cât pe-aci să mă prăbuşesc. Dar mi-am găsit repede echilibrul şi, după ce-am deschis geamul şi-am sorbit cu nesaţ aerul umed al dimineţii, am început să simt că-mi revin în apele mele.

Gândurile au început şi ele asemeni unor izvoare limpezi să mi se

rostogolească pe sub oasele boltite ale frunţii. Curgerea lor readucea în actualitate toată discuţia pe care-o purtasem cu Mihai Bunea la „Steluţa de argint“.

— Dar dacă Aldan s-a sinucis? l-am întrebat eu la un moment dat.

— Ori eşti beat, ori vorbeşti ca să nu taci! Accept mai degrabă, de o mie de ori, ipoteza oficială, cea a accidentului decât aiureala ta.

Reuşisem să-l enervez. Ştiam ce va urma. Totdeauna, în astfel de ocazii, Mitran Bunea se retrăgea în sine. Privirea îi devenea opacă, plutind pe deasupra lucrurilor. Îmi plăcea să-l observ în aceste situaţii. De fapt, comportarea lui taciturnă era un fel de armă secretă prin care-şi deruta adversarul. Fără să vrei, te simţeai obligat să-l iscodeşti.

Aşa am procedat şi eu. M-am hazardat într-o nouă ofensivă şi asta cu destulă imprudenţă pentru a cădea în plasele întinse de interlocutor:

— Vorbe, vorbe, vorbe...

— Ce faci, recitești din Shakespeare?

— Nu, şi privirea lui, devenită dintr-o dată vioaie, triumfătoare, mă săgeta, retezându-mi orice avânt ironic. Vreau doar să-ţi aduc aminte că există un singur mod de a mă ajuta.

— Ştiu, ştiu: Eu, în calitate de reporter, aş putea porni un fel de anchetă particulară, într-un fel semioficială, prin sondarea cercului de prieteni în care se învârtea Aldan. Şansele sunt, acum, mari. Există o nouă pistă: cea a cadavrelor din parc. Să nu scăpăm şi această ocazie... E veche povestea stimabile! Ar fi cazul să mai schimbăm placa. M-am cam plictisit.

— Fă ce vrei. Te avertizez, doar, că nefiind cu mine, eşti împotriva mea.

— Bravo! De ce nu zici un fel de complice la tăinuirea asasinului!?

— Pe un alt plan, nejuridic, se poate spune şi aşa.

— Ştii că devii interesant?! Poate vrei să mă şi arestezi?

— Poate...

La despărţire, îmi întinse un cartonaş spunându-mi:

— Numărul meu de telefon. Sunt convins că te vei răzgândi. Sună-mă!...

Să vedem unde dracu am pus cartonaşul. Mai târziu, dacă-l găsesc bineînţeles, îi dau un telefon, să-l întreb cum se simte. Trebuie să-l doară şi pe el capul...

Ţârâitul prelung al soneriei îmi frânse şirul gândurilor. Sună de trei ori scurt şi o dată lung. Deci un cunoscător al „parolei“. Cine să fie la ora asta?

Abia răsucisem cheia în broască şi, în clipa următoare, mă trezii lipit de perete, împins cu uşa de brutala năvală a procurorului Bunea.

— Ai putea să te porţi mai civilizat! Era să mă striveşti... Tocmai mă gândeam la tine. Propriu-zis, reuşisem să reconstitui în întregime convorbirea noastră de-aseară.

— Puteai să faci treaba asta şi la redacţie... sau în drum spre ea, îmi răspunse maliţios, ştergându-şi lentilele ochelarilor şi căutând cu privirea-i de miop un loc pe care să se aşeze. Singurele două scaune erau ocupate cu tot felul de obiecte de îmbrăcăminte, aruncate de mine la întâmplare.

— Nu prea cred – îi spusei, eliberând un scaun. La birou sau pe stradă, aş fi fost deranjat. În primul rând! Iar în al doilea, în dimineaţa asta, aveam chef să rămân singur.

— Să iau asta drept o invitaţie de a-ţi închide uşa pe dinafară?

— Cum vrei... Stai! îmi şifonezi cămaşa. Vreau să fiu prezentabil când voi intra peste vreo oră în biroul şefului, să mă scuz pentru întârzierea de la slujbă.

— Nu mai e necesar s-o faci. Privirea lui, mă fixă insinuant.

— Cum?! M-au dat afară? M-au...

— Nuuu! Vreau să-ţi spun că nu va fi necesar să-i ceri scuze.

— De ce să nu fie când realmente am... Sau ai venit tu cu mandatul de arestare promis?...

— Nu... Pentru chestia cu mandatul te rog să mă scuzi! Cred că mă ameţisem bine. Nu prea ţin la băutură.

— Atunci care-i misterul?

— Niciunul. Acum o jumătate de oră mă aflam în biroul şefului tău. Nu ştiu dacă eşti la curent, dar îmi e prieten apropiat.

— O lá-lá! La asta, zău, nu m-aşteptam! Şi eu, care te consideram adevăratul meu prieten!...

— Şi cu ce te-am dezamăgit?

— Păi bine, omule? Cum să nu ştiu eu de atâta amar de vreme de prietenia asta? Tovarăşe procuror, spune cinstit de câte ori m-ai turnat lui Gârleanu pe diferite chestii?!

— Lasă prostiile!... Nu ţi-am spus până acum, fiindcă nu-mi aduc aminte să fi discutat vreodată despre el, apoi...

— Care prostii, când eu îţi povesteam micile ciocniri pe care le aveam cu el? Acum înţeleg eu de ce-mi spunea ori de câte ori avea ocazia: „Îţi cunosc părerile dumitale despre mine. Ştiu că nu sunt dintre cele mai bune, dar să ştii că nu ai dreptate!“ Aşa-mi spunea Gârleanu. Mă freca de

ieşea untul din mine! Ba că viu cu articole kilometrice; ba că-mi bazez orice argumentaţie pe stil; ba că, dintr-un banal furt, de la un magazin cu auto-servire, fac o nuvelă poliţistă şi câte şi mai câte; mereu!

— Află că Gârleanu e un om cumsecade, să ştii!

— Nu te contrazic, dar are o meteahnă; i-au prea intrat în sânge anumite scheme, tipare ce se potriveau unei epoci pentru totdeauna apuse şi, apoi, eşti complet...

— Eşti tu complet greşit! Chiar atitudinea lui de azi pledează împotriva opiniilor tale despre el.

— Atitudinea? în legătură cu ce?

— Cu problema noastră, a descoperirii asasinului lui Aldan... şi a rolului tău în această problemă.

— Doar nu vrei să spui că...

— Ceea ce ai auzit. M-am dus la şeful tău, şi i-am vorbit despre afacere şi, bineînţeles, despre tine. La început s-a codit puţin, mi-a argumentat că n-ar fi potrivit. Se temea că prin „angajarea" ta problema depăşeşte cadrul legal. Prostii! Marele lui defect este că e cam fricos. L-am asigurat însă că nu rişti nimic. Înţeleg în calitate de angajat al ziarului. Iar personal, te priveşte! N-a mai avut ce să spună. La urmă, i-am demonstrat că „Zorile noi" n-ar avea decât de câştigat. Vei scrie un reportaj vast şi-l vei publica în foileton.

Încercam să-l urmăresc şi încordarea mă făcea să transpir.

— Oare toţi oamenii învinşi transpiră, m-am trezit, rostind ca pentru mine, fără nicio vină. Eram ca un jucător de şah înainte de mutarea decisivă. Am ridicat nepăsător din umeri. Nu se mai putea face nimic. Trebuia să accept.

Capitolul 3
Primul interogatoriu

Contrar obiceiului, în dimineaţa aceea m-am trezit pe la opt, după un somn ca de plumb.

Nu mai ieşisem din casă de aproape o săptămână.

Trăiam pur şi simplu într-o stare de epuizare nervoasă, mi-era scârbă de toate, mă simţeam ridicol şi absurd în postura mea de detectiv amator.

„Aşa nu mai poate continua“, mi-am zis.

Decis să fac măcar un pas undeva, mi-am făcut în grabă toaleta. Dar, cu mâna pe clanţă, mă răzgândisem şi, întorcându-mă, am format numărul de telefon al lui Avramescu.

— Alo! cu tovarăşul căpitan Avramescu.

— La telefon. Ai înviat mânzule?

— Mai mult. Am luat şi hotărârea de a porni la atac. Am de gând s-o abordez pe duduie.

— Ura! asta mă bucură. O faci chiar azi, nu?

— Nu cred că... Ar fi poate prea devreme... Nu ţi se pare?

— Nu! Asta nu! De altceva mă-ndoiesc. De aceea şi sunt nerăbdător şi curios. În ce mă priveşte, am convingerea că fata nu are niciun fel de amestec în toată povestea.

— Să greşească Mitran până într-atât?

— Mitran? Îţi spun eu; s-a lăsat prea mult influenţat de zvonuri. L-a copleşit bârfa! Şi, chiar dacă totul ar fi adevărat, tot nu văd o legătură...

— Bine!... Am să văd eu cum fac. Sunt într-o asemenea stare, că mi-e teamă să nu comit vreo gafă.

— Mă faci să intru la idee. Te ştiu doar un coseur de mâna întâia! Ce naiba te-a apucat?

— Ei... Nu că aş fi de acord cu aprecierile dumitale, dar... Voi încerca. Ce oră e?

— Douăsprezece fix.

— În ordine! Am timp suficient să mă gândesc. Schimbul iese târziu... Noroc!

La ora trei şi jumătate eram prezent în faţa uzinei.

Prin una din cele două porţi alăturate, se revărsa un adevărat şuvoi de

oameni care se îndreptau spre staţia de autobuze aflată peste drum, iar prin cealaltă intrau ultimii întârziaţi.

Stam mai aproape de aceasta din urmă, dar privirile-mi erau aţintite spre desişul celor ce ieşeau.

Dacă a ieşit mai devreme? Doar aşa s-ar putea să-mi scape. Altfel... Mă autoîncurajam, gândindu-mă la Gabriela.

O văzui apărând! Silueta-i zveltă, mersul majestuos nu puteau să mănşele.

— Sărut mâna, domnişoară Gabriela! Singură?

— Bună, domnule, aici?! se miră ea sincer.

— Da, cu nişte mărunţişuri gazetăreşti. Le-am ratat însă. Tipul meu a plecat înainte de a suna. Văzându-te, mi-am acordat plăcerea de a te saluta. Mergem cu acelaşi autobuz mi se pare – nu?

— Îmi pare rău! şi ochii ei migdalaţi îşi strecurară spre mine, printre pleoapele pe jumătate lăsate, două suliţe de strălucitoare lumină fascinantă.

Păşeam alături, îi simţeam umărul şi braţul atingându-mă şi mă înfioram.

— Azi nu merg cu autobuzul. Mă va lua un prieten cu maşina. Trebuie să apară dintr-un moment în altul.

— Aşa?!...

— Aici urmează să-l aştept, dacă sosesc prima. Şi am sosit! Se opri sub castanul desfrunzit de pe marginea trotuarului.

— Ioanid sau Cioran? o întrebai. Dacă e unul din ei, fiindu-mi amândoi prieteni, nu-mi vor refuza un loc. Numai dacă nu te-aş incomoda, bineînţeles.

M-aşteptam la o săgeată de ironie, dar ea îmi răspunse serios, cald:

— Sincer, îmi pare rău că nu-i niciunul dintre ei. L-aştept pe Michel Claudesco. Chiar dacă te-aş prezenta, nu s-ar gândi să te invite.

— Înseamnă că sunt un om fără noroc! De unde naiba a mai apărut şi ăsta?

— N-ai de unde să-l cunoşti. E un specialist francez, de origine română. A lucrat o vreme la noi apoi s-a... Era să zic „transferat"! A fost nevoie de el la Institutul de proiectări. Cum e foarte priceput şi vorbeşte perfect româneşte, e bun pretutindeni.

— Şi ai cumva vreo perspectivă? Vreau să spun că într-o atare situaţie a vorbi despre „perspectivă" înseamnă a pronunţa cuvântul „mariaj".

— Nu... Nu cred! Deocamdată suntem prieteni. Deşi durează de câţiva ani, prietenia noastră a rămas la stadiile începuturilor. Nici nu ne vedem prea des.

Timpul se scurgea cu repeziciune. Iminenta sosire a acestui Claudesco mă sâcâia şi nu făceam niciun progres spre ţinta ce mi-o propusesem. Trebuie să fiu mai direct.

— Dacă înţeleg bine, dumneata erai prietenă cu acest individ încă de când trăia Aldan şi toată lumea ştia că eşti prietena lui exclusivă, ca să mă exprim astfel...

— Exact! Numai că Mihai cunoştea asta şi era convins că nu am, cu franţuzul, alte legături decât cele ale unei îndrăgostite de limba lui Prevert.

— Apropo de Mihai! Ce părere ai de toată povestea? întrebarea mea n-o surprinse aşa cum mă aşteptam.

— Ce-aş putea crede? Probabil accident, cum spun oficialii.

— Ai fost vreodată cu el pe munte?

— Desigur. Mihai era un îndrăgostit de munte, de drumeţie. „Vedea" şi ceva alpinism şi, deşi eu nu mă prea dau în vânt după urcuşuri, l-am însoţit adesea. Pot spune, chiar ori de câte ori a urcat.

— Cum îţi explici că ultima oară n-a comunicat nimănui că pleacă... Sau poate pe dumneata te-a anunţat? Poate l-ai condus la gară?

— Da' de unde! N-am ştiut nimic. Nici măcar despre intenţie. În perioada aceea eram puţin certaţi.

— Şi nu crezi posibil să-şi fi imaginat că e pe cale să te piardă şi să se fi decis să o întindă peste graniţă?

— Dar mă surprinzi! Te interesează grozav cazul Mihai Aldan! Doar că eşti în urmă cu evenimentele. Versiunea cu străinătatea e destul de perimată.

— Mă rog. O dovadă în plus că nu poate fi vorba de interes din partemi. Dar fiindcă veni vorba...

— A! Uitasem. Eşti redactorul unui ziar! Mi se pare că vrei să scrii ceva...

— Aş face-o, daca-aş fi mai bine informat. Dar aşa...

— Află că pe mine problema m-a preocupat îndeaproape. Nu demult, într-o discuţie cu nişte colegi, am făcut o adevărată expunere. Să nu crezi că am fabulat! M-am bazat pe fapte reale, ştiute de mine. Dacă ai într-adevăr intenţia să scrii ceva şi-ţi trebuie amănunte, mai caută-mă. Ţi le

voi pune la dispoziţie cu plăcere. Dar, deocamdată, mă văd silită să te părăsesc.

Un Renault albastru alunecă şi se opri lângă bordura trotuarului.

Am avut timp să observ un bărbat elegant, în jurul a patruzeci de ani, coborând din automobil şi deschizând curtenitor portiera.

Capitolul 4
Trei crime – un singur asasin?

A doua zi mă aflam în biroul căpitanului Romul Avramescu. Eram trist, dar nu descurajat. Căpitanul îmi spunea că Pavel Petrineac, cum se numea tânărul al cărui cadavru fusese descoperit în parc, nu avusese în oraş nici prieteni, dar nici duşmani.

— Singura lui legătură mai strânsă era vânzătoarea de care ţi-am vorbit. Înaintea dispariţiei, atât el, cât şi prietena sa se hotărâseră să plece într-o scurtă călătorie pe munte. Aşa a declarat mama fetei. Tânăra avea 18 ani, abia terminase un curs profesional şi toate caracterizările aflate la dosarul ei scot în evidenţă o fire modestă şi retrasă.

— Cine putea fi interesat ca vieţile lor să se curme?

Probabil gândisem şi de astă dată cu voce tare, fiindcă, de lângă fereastră, de unde se afla, Avramescu replică zâmbind cu amărăciune:

— Îţi dai, cred, seama ce-ar însemna un răspuns la întrebarea ta? Cheia enigmei. Numele asasinului sau poate chiar asasinul în carne şi oase, adus aici, în birou.

— Poate n-o să mă crezi, dar în următoarele cinci minute îţi voi da răspunsul. Poţi chema şi un martor dacă doreşti.

Privirea lui Avramescu căpătă o expresie violentă exprimând, nu curiozitate, ci mai degrabă nedumerire.

— Cred că nu ţi-ai închipuit că mă refeream la criminal? Vorbeam de propunerea procurorului Mitran Bunea. Accept adică să colaborăm serios la descoperirea asasinului sau asasinilor.

I-am văzut muşchii feţei relaxându-se, sclipirea din ochi stingându-i-se. Vocea lui subţire, puţin piţigăiată, mi se părea, raportând-o la uniformă, lipsită de autoritate evidentă.

— M-am gândit şi eu. Am luptat din toate puterile să-mping lucrurile, pe acest făgaş. Până acum însă nu am putut ajunge la nicio concluzie. În sprijinul nostru rămâne un singur element de natură tehnică. Plaga e rezultată în urma loviturilor date cu un cuţit de vânătoare.

Ştiam că se referă la un cuţit anume, opera unui artizan cunoscut în tot oraşul. Un asemenea cuţit fusese descoperit la câţiva metri de locul unde zăcuse cadavrul lui Aldan.

Într-adevăr, era singurul element care te putea determina să faci o legătură între cele trei asasinate.

— Faptul că a fost găsit aproape de cadavrul lui Aldan un cuţit, care se ştie că a fost al său, l-am considerat o simplă întâmplare, continuă căpitanul. Acum însă, când geamănul acestui cuţit a asasinat alţi doi oameni, mai crezi că e o întâmplare? Eu nu. Am un fel de presimţire că trebuie să existe o strânsă legătură. Dar faptele mă împiedică să merg prea departe cu presupunerile.

— Ciudaţi mai sunteţi voi, oamenii legii. Mereu reveniţi la fapte. Dar viaţa n-ar putea exista în afara lor? Îmi mişcăm degetele nervos ca şi când aş fi lovit clapele unui pian invizibil.

— Tot ce se poate. Dar nu totdeauna avem timp de filosofie. Noi trebuie să apărăm dreptatea şi adevărul. Şi, pentru asta, trebuie să analizăm faptele.

Ultimele cuvinte rostite de Avramescu m-au scos din amorţeală. Mai precis, tresărisem la auzul lor. Mi s-au părut atât de profetice încât m-am temut ca nu cumva căpitanul să se afle „în formă“ şi să-mi ţină vreo conferinţă despre dreptate şi adevăr. Îmi şi imaginam valurile de fraze retorice. Mă vedeam zbătându-mă între ele cu disperarea celui care vrea să scape de la înec.

Norocul meu a fost că, tocmai în acea clipă, asemeni unui colac salvator, aruncat de cine-ştie-cine, a izbucnit ţiuitul prelung al telefonului.

Fără să ezit, m-am ridicat.

— Încotro? mă întrebă mai mult din priviri Avramescu.

— După fapte, am zâmbit strengăreşte şi, fără să-mi fi propus, mi-am amintit de existenţa lui Franz Iosef. Desigur, la acea oră nebunul îşi făcea rondul prin cârciumile oraşului.

Capitolul 5
O bere la „Halba de Cristal“

Peste un sfert de oră eram într-un taximetru. Străbăteam o stradă a oraşului vechi. Circulaţia era mai puţin intensă, aşa că se putea goni fără grijă.

Casele nu prea înalte, majoritatea în stil german de pe la începutul secolului al XVIII-lea, aveau ferestrele înguste şi acoperişurile teşite. Uliţa strâmtă şi viteza îmi dădeau impresia că din clipă în clipă, se vor prăbuşi peste parbriz.

Glasul şoferului mă făcu să tresar.

— Am ajuns la „Halba de Cristal“.

— Bun. Coborând, mă oprii în faţa portalului masiv din lemn de stejar sculptat, cu înfloriturі de fier forjat. De câte ori veneam aici, îmi atrage atenţia şi-i acordam câteva clipe. Mi se părea un lucru de bun gust; adevărată artă.

— Vă rog... Aştept sau achitaţi cursa?

— Iartă-mă! Achit desigur... Voi rămâne poate ceva mai mult.

Ca să fiu sincer, n-aveam prea multe speranţe că-l voi găsi pe nebun aici. Ceea ce mă făcu să intru cu toată convingerea era pofta de a bea o halbă de bere. Înăuntru, fumul de tutun plutea în nori groşi, îmbrăcând fiecare bec într-o sferă de ceaţă.

Rămăsei o clipă în prag şi, tuşind, privii peste capetele consumatorilor. Fără să mă opresc asupra vreunuia, am păşit mecanic spre bar.

Barmanul, un tip de necioplit, nu manifestă niciun fel de surprindere când, apropiindu-mă de el, îi şoptii la ureche:

— Franz Iosef, nebunul, vine des pe la dumneavoastră; se află cumva aici în clipa de faţă?

Nu-mi răspunse imediat. Schimbă o privire cu un tip mărunt, cocoţat pe un scaun lângă tejghea. Apoi mă examina cu o privire superficială:

— Nu, nu-i aici. Nici nu vine... La noi e bufet „a-ntâia!“. Pe el îl găseşti în vreo „bombă“... Vă mai pot fi cu ceva de folos?

— Dă-mi te rog şi mie o halbă.

În timp ce rădea halba, începu să manifeste ceva mai mult interes pentru mutra mea. Se vede că trecusem favorabil examenul. Îmi făcu

semn să m-aplec.

— Păreţi băiat cumsecade, de ce să nu vă ajut. Pe la ora şase, zise el trăgând cu ochiul spre vechiul orologiu din perete, Franz Iosef al dumitale a stat la masa din colţ. Dreapta mea!... Cu domnul acela care mai e şi acum acolo şi bea ceva...

— Aşa, carevasăzică? Şi am căscat ochii mari, neputând să-mi ascund uimirea. Mulţumesc foarte mult. E vorba de o chestiune particulară...

— Mă rog, vă priveşte! adăugă satisfăcut şi oarecum sigur de bacşişul ce era convins că îl merită informaţia.

Întorcând privirea discret spre masa indicată de barman, din uimit devenii uluit. Recunoscui, din profil, figura care mi se întipărise vie în memorie a domnului Michel Claudesco.

Franz Iosef şi Claudesco! Bând şi poate ciocnind la aceeaşi masă, într-un asemenea local „a-ntâia"! Asta depăşeşte orice închipuire! Dar ăsta e un lucru teribil de suspect.

Fără să mai stau pe gânduri, m-am îndreptat aţă spre masa tipului.

— Îmi permiteţi?

Făcu un semn aprobativ din cap, dar era evident că prezenţa mea îl incomoda. Mă tră tă cu atâta indiferenţă, ca şi cum nici n-aş fi existat. Totuşi... sau poate numai mi se părea mie? Aveam impresia că priveşte intenţionat peste umăr, spre una din mesele ce se aflau în partea opusă.

„Intenţionat o face ca să nu-mi ofere prilejul să-l privesc în faţă" mi-am zis şi am comandat încă o halbă, fiindcă mi se părea a fi pus pe şedere. Dar nu era aşa. Când băiatul mi-aduse halba, el ceru plata.

Chelnerul plecă după bonier şi l-am văzut pe Claudesco dând semne de nervozitate. Mi se părea momentul cel mai potrivit de a intra în acţiune.

— Nu vă supăraţi, am impresia că ne cunoaştem de undeva. Înlemnit de propria-mi îndrăzneală ca şi de stupiditatea banală a frazei, aşteptam paralizat un răspuns. Se părea că nu mai avea să vină.

Mă lăsa suspendat, ca atârnând în vid, şi, abia când văzu chelnerul reapropiindu-se, Claudesco catadixi să mă ia în seamă:

— Nimic nu mi-e mai nesuferit decât indivizii care se agaţă de oameni prin cârciumi. Rosti cuvintele ca şi cum îşi vorbea sieşi. Mai greţoşi ca beţivii care plâng şi se sărută, mai adăuga el, făcând un gest de dezgust ucigător.

Se ridică aruncând pe masă o bancnotă şi, fără nicio privire măcar, se îndreptă spre ieşire.

Îi urmării statura înaltă, mersul elastic. O furie terifiantă îmi sfâşia măruntaiele, dar ce puteam face.

Brusc, am scos din buzunar o hârtie de cinci lei şi, lăsând-o pe masă, am zvâcnit după el.

Ajungându-l în prag, cu o şoaptă strangulată, voind instinctiv – probabil – să mă răzbun pentru dispreţul cu care mă tratase, i-am strigat în nas:

— Stimate domnule Claudesco, nu vreţi să fiţi amabil să mă conduceţi şi pe mine cu maşina dumneavoastră?

Ştiam că Renault-ul nu era afară. Nu-l văzusem şi nici nu aş fi mers cu el, dar voiam să-l înfurii, să-l fac să-şi iasă din pepeni.

Dar n-am sfârşit bine gândul, că o mână puternică mi se înfipse în guler pe la spate.

— Cred că nu vrei s-o ştergi fără să plăteşti, stimabile?

Nu stătu să-mi asculte explicaţiile şi nici nu aş fi fost capabil sa articulez vreun cuvânt, atât de zdravăn mă strângea.

— Nu-i nimic, replică namila ca răspuns la grohăiturile mele. Se mai întâmplă! Surprize de genul acesta avem în fiecare zi. Ne cunoaştem noi clienţii! Şi bruta zâmbea larg, în timp ce eu simţeam ca, dacă nu slăbeşte cât de cât strânsoarea, voi leşina.

— Nu-i vorba de trei, patru lei, dar... ştii, asta ca să poţi să mai dai pe la noi şi mâine. Altfel, sensibil cum pari a fi, s-ar putea să te cuprindă ruşinea.

Polarizasem toate privirile celor din jur. Nu-mi dădui seama de asta decât în clipa când am ajuns în faţa barului. La rându-mi, am cercetat cu multă atenţie mediul, dar nu am descoperit nici urmă de simpatie sau aprobare. Mi-am zis că orice explicaţie ar fi de prisos.

Scosei alta bancnotă şi o întinsei barmanului.

În clipa când namila o înşfăca, întrebându-mă dacă mai doream rest, un hohot de râs răsuna la mai multe mese.

Claudesco abia acum ieşea, iar eu aş fi vrut să se dărâme tavanul pe mine sau sa se deschidă şi să mă-nghită pământul.

*

* *

La ora şapte dimineaţa când Avramescu intra pe poartă, ofiţerul de serviciu îi comunica grav:

— Vă aşteaptă cineva de aproape doua ore.

— Doua ore?!... Asta-i bună. Da ce-şi închipuie că viu la serviciu la miezul nopţii?

— Nu ştiu ce şi-o fi închipuind. L-am întrebat, dar n-am putut scoate de la el decât ca e vorba de ceva important. Pare cam sonat tipul, aşa, dacă-l priveşti atent.

Nu mai ceru lămuriri suplimentare şi grăbi pasul.

Îi ieşii înainte pe culoar şi nu păru surprins că mă vede.

— Nu mă aşteptam să te văd astăzi, dar mi s-a spus ca sunt aşteptat şi mi-am închipuit că eşti dumneata. Cum se face că ai venit de aproape două ore, doar ne cunoşti orarul?! E ceva grav?

— Nu prea ştiu ce să zic...

— Atunci cine vrei să ştie? Ofiţerului de serviciu i-ai spus că e vorba de ceva important. Ha, ha, ha! I-ai făcut impresia unui trăsnit, dar, de vreme ce ţi-a dat voie să intri, înseamnă că tot nu te-a considerat periculos, râse el din inimă. Intra!... Eşti musafir!... Bem câte o cafea şi îmi povesteşti.

Ne aşezarăm pe o canapea, alături, având biroul în faţă. Avramescu sună şi comandă cafelele iar eu am început să-i povestesc totul cu lux de amănunte.

Căpitanul mă asculta, dar nu părea prea atent. La unele episoade făcea chiar impresia că e absent cu totul.

Situaţia începu să devină enervantă. Avramescu îşi aprinse tacticos o ţigară, aspiră fumul profund şi, abia după aceea, trezit ca din somn, întrebă:

— Ei... ce zici?

Simţeam că-mi pierd cumpătul.

— Ce să zic? Doar am tot zis până acum!

— Am auzit, am auzit! Te întreb ce părere ai, ce propui, cum crezi că ar trebui să procedăm mai departe?

— Păi... eu cred că ar trebui să fim mai „operativi", ca...

— Ce vrei să insinuezi prin aceasta?

— Nu vreau să insinuez nimic. Vorbesc direct. Am impresia că nimeni n-ar mai putea contesta acum, că între Gabriela Tudose, Michel Claudesco şi Franz Iosef, nu există o strânsă legătură. E un triunghi care mi se pare de-a dreptul suspect. Cel puţin!... Şi, de vreme ce s-a desenat, cred că ar fi cazul să-i calculăm dimensiunile. Baza, înălţimea, suprafaţa... perimetrul etc.

— Eu am impresia că niciunul nu suntem prea buni pentru un astfel de lucru. Dacă e triunghi-dreptunghi? Am şi uitat teorema lui Pitagora.

— Nu!... Nu m-am sculat la cinci dimineaţa să-ţi ascult ironiile, să-ţi suport înţepăturile...

M-am ridicat de pe canapea şi, mergând la fereastră, am aruncat o privire pe deasupra acoperişurilor.

— Părerea mea, care la vremea potrivită i-am comunicat-o şi lui Mitran Bunea, este că asasinul lui Mihai Aldan, dacă există unul, nu poate fi decât printre cunoştinţele acestuia. Nu ţi se pare cam nefiresc că Aldan pleacă în munţi aşa... fără să-şi anunţe prietenul cel mai bun, pe Ioanid Varga? Şi încă asta treacă-meargă, dar pleacă fără să-i spună măcar logodnicei, iubitei sale?

— Asta cine mai e?

— Inginer Gabriela Tudose!

— Ţi-a spus ea că era prietena lui Aldan?

— Oarecum!... Doar toată uzina ştie. E de notorietate publică. Asta e una la mână. În al doilea rând: cum se face că ea, în vreme ce se lăsa giugiulită de Aldan, întreţinea o candidă şi de-a dreptul înduioşătoare legătură de prietenie cu Michel Claudesco?... Cel puţin asta mi-a declarat-o clar, direct! Şi cum îţi explici că acest domn, pentru care am toată stima, deşi nu prea cred că face mare brânză nici măcar profesional, vine aici şi, din întreg oraşul, cât e de mare, nu găseşte pe altul cu care să stea de vorbă, decât pe nebunul împărat, Franz Iosef?

— Bravo, bravo! spuse Avramescu. Văd că ţi-a intrat în suflet chestia. Încă o pledoarie ca asta şi îţi vom da recomandarea pentru teza de licenţă în drept. Ce-ţi mai trebuie facultate? Eşti un criminalist înnăscut.

— Vrei să spui că nu am dreptate?

— Dimpotrivă, mă văd silit să-ţi recunosc calităţi pe care nici nu ţi le bănuiam!

După ultimele cuvinte, apăsă pe un buton.

Peste câteva clipe se deschise uşa şi apăru Cerneag.

— Condu-l te rog pe tovarăşul până la biroul maiorului Dănilă. Mi se adresă apoi ca şi cum ar fi voit să se scuze:

— Uitasem să-ţi spun că maiorul doreşte să-ţi vorbească.

*

* *

Mi-l imaginasem pe maior în jurul a cincizeci de ani, gras, bondoc, cu chelie.

Era exact contrariul. Înalt, brunet, cu o chică bogată. Mai ales nu puteam spune despre el că e bătrân şi gras. Părea distins, sportiv şi permanent preocupat de rezolvarea unei probleme grave. Nu făcea impresia unui tip prea comunicativ. Aşa am crezut la prima vedere, deşi, peste câteva clipe, aveam să mă conving că mă înşelasem. Era un ins vorbăreţ, familiar, dar nu lipsit de politeţe. Tocmai termina o convorbire telefonică.

Ridică privirile spre mine zâmbind şi îmi făcu semn să şed.

— Da, chiar acum... O să-i comunic eu... În ordine! Aşează receptorul în furcă şi se întoarse lăsându-mă să-i văd faţa. Vasăzică dumneata! Am discutat aseară cu procurorul Bunea asupra cazului Aldan. Nu prea merg lucrurile, nu ţi se pare?

— N-aş putea spune că merg strălucit, dar nici... Am impresia că se bate prea mult pe loc, că afacerea trenează. Prea umblăm cu mănuşi. Nu vrem să deranjăm pe nimeni, nu vrem să supărăm...

— Îmi pare bine că măcar dumneata eşti mai energic. Sunt de acord că se cam tărăgănează. Părerea mea e că nu acţionezi de fel greşit. Ultimele iniţiative m-au făcut să cred că te afli pe drumul cel bun... Aş avea de făcut doar o observaţie. Dacă te-ai putea abţine să mai superi fetele şi să fii mai politicos cu străinii. Pe domnul Claudesco îl avem în evidenţă. E într-adevăr un tip bizar, dar nu trebuie să uităm că, în activitatea profesională pe care o desfăşoară la noi, ne este de un real folos. Nu vreau să mă înţelegi greşit! Asta nu înseamnă că vreau să-ţi pun anumite limite. Continuă-ţi nestingherit investigaţiile. Şi... pentru că vorba multă e sărăcia omului, îţi urez succes.

Îmi întinse mâna.

— A? Era să uit, se lovi ca un copil cu degetele peste frunte, ca şi cum ar fi fost gata să comită o importantă omisiune. Când ai intrat dumneata, tocmai vorbeam la telefon cu căpitanul Avramescu. Zicea că a uitat să-ţi comunice, îl rugase şeful dumitale de la „Zorii noi“, după câte am înţeles e nevoie de un reportaj despre rolul tânărului inginer în producţie. Ţi-aş sugera să iei ca model pe unul din uzina unde a lucrat Aldan. Tot ai dumneata prieteni acolo. Ce zici?

— Dacă trebuie...

— Important e că ai putea afla cu această ocazie lucruri interesante.

Asta e o părere! Depinde cum le vei cerne, cum le vei privi. Dar iartă-mă. Te învăţ eu pe dumneata gazetărie?!...

Ieşind de la maior, nu puteam scăpa de impresia că vocea lui îmi era cunoscută de mai înainte. O mai auzisem undeva. Dar unde oare? Probabil, face şi asta parte din halucinaţiile mele din ultimul timp. Dacă am vizuale, de ce n-aş avea şi auditive?

Am iuţit pasul, amintindu-mi că intenţionasem să trec şi pe la procurorul Mitran Bunea.

Capitolul 6
Mărturii neaşteptate

Deodată, îmi veni altă idee. Tocmai se apropia un taxi, a cărui indicaţie „Liber“ o zăream de departe. I-am făcut semn, sa oprească.

— La „Halba de Cristal“, te rog!

*

* *

La numai un sfert de oră după plecarea de la maiorul Dănilă, intram în faimosul local.

Amintirile proaspete încă şi neplăcute, de aici, nu-mi provocară nicio emoţie. Am observat doar că barmanul îmi zâmbeşte insinuant.

Am trecut fără să-i acord vreo atenţie şi m-am aşezat la o masă tocmai în capătul celălalt al salonului. Nu erau prea mulţi clienţi şi chelnerul veni destul de repede.

Se purta ostentativ de amabil, ceea ce m-a făcut să presupun că, după incident, găsise şi ceilalţi cinci lei pe masă. Dar eu m-am făcut că plouă şi ne comportarăm ca doi necunoscuţi.

I-am atras atenţia că masa era murdară şi, în timp ce o ştergea, i-am cerut obişnuita halbă cu bere.

Constatând că niciunul dintre cei care m-ar interesa nu se afla în cârciumă, am băut berea şi am repetat gestul cu banii.

Spre marea-mi surprindere, afară mă izbesc de namila care cu o zi înainte mă luase de guler şi care acum, foarte politicos, mi se adresă înclinându-se:

— Atât de repede? Chiar voiam să vă spun că probabil în cursul serii va veni pe la noi Persoana care vă, interesează.

— Mă interesează mai multe persoane.

— Eu credeam că numai „împăratul“, la el m-am referit...

— Mulţumesc, am lăsat banii pe masă.

*

* *

M-am îndreptat spre uzina în care devenisem un musafir obişnuit. Aici

lucrau Gabriela Tudose, Petre Cioran, Ioanid Varga; prietenii mei de acum şi foşti prieteni şi colaboratori ai lui Aldan.

Nimerisem cum nu se putea mai bine. Oamenii erau adunaţi în vederea unei şedinţe. Din treizeci convocaţi, lipseau doar patru. Convocatorul era pe masă şi, în dreptul fiecăruia din cei patru, era câte un A.M., adică „absent motivat". Ceea ce mă miră fu faptul că un asemenea A.M. era şi în dreptul numelui Cioran Petre.

Aproape toţi ceilalţi douăzeci şi şase se aflau adunaţi şi fiecare şedea pe câte un scaun.

Sala era a bibliotecii clubului. Deocamdată, pe lângă masa prezidiumului se învârtea Gabriela Tudose, care-mi păru foarte agitată.

Se aşeza, se ridica, şoptea ceva la urechea unuia, ieşea afară, revenea. Părea secretara sau organizatoarea principală a şedinţei.

La ordinea de zi fusese înscris un singur punct: „Constituirea clubului tehnic al tinerilor ingineri din uzina Hidromatica".

Scopul era stimularea activităţii de cercetare ştiinţifică în rândurile acestei categorii. Le citisem cu vreo două luni înainte proiectul de statut şi îl cunoşteam.

Putea deveni membru al clubului inginerul care avea cel puţin o inovaţie sau o raţionalizare realizată. În subsidiar erau admişi, însă, şi cei care aveau doar preocuparea de a realiza ceva legat de îmbunătăţirea fluxului tehnologic sau organizarea ştiinţifică a producţiei.

În sfârşit şedinţa se deschise şi se desfăşura grăbit, într-o stare de tensiune generală, pe care nu o puteam înţelege.

Înscrierile la discuţii, deşi surprinzător de multe, mulţi se înscriau numai pentru a figura în procesul-verbal, nu avură darul să risipească încordarea şi proasta dispoziţie generală. Aceasta nu dispăru nici chiar atunci când luă cuvântul un tip à la Caţavencu. Critica aspru conducerea uzinei care, chipurile, făcuse din ei nişte „simpli conţopişti" cărora nu le mai lipsea decât gustarea dichisită de la ora zece, cum se exprimase el. Am remarcat, însă, că nu zâmbeşte nimeni.

Toţi erau absenţi, parcă urmăriţi de o teamă necunoscută ce plana asupra capetelor lor şi majoritatea, observasem, întorceau privirile spre intrare mereu.

Ioanid Varga stătea cel mai aproape de ieşire şi era de o paloare aproape cadaverică, având în privirile rătăcite o teroare care se amplifică şi mai mult în clipa când fu ales în prezidiu.

Numele său era rostit foarte des, elogiindu-i-se calităţile profesionale, spiritul de înaltă ţinută morală, de colegialitate. Observam că fiecare referire la aceste lucruri îl atingea ca o lovitură de bici.

La sfârşit fusese oarecum criticat. Se ştia doar că lucrase cu prietenul său, strălucitul inginer Mihai Aldan, la o invenţie de mare interes pentru uzină. Vorbitorul care abordase această problemă arătă că le fuseseră alocate fonduri substanţiale, fuseseră trimişi pe rând în străinătate pentru documentare; după câte ştia el, erau avansaţi cu proiectele în asemenea stadiu, că urmau să mai facă doar efortul final pentru a atinge ţinta.

Deşi nu acesta era obiectul discuţiilor îmi dădeam seama că inginerul Varga Ioanid, prin abandonarea inovaţiei la care lucrase cu Aldan stârnise o nedumerire colectivă.

Înţelegeau cu toţii că fusese lovit de pierderea ireparabilă şi neaşteptată a prietenului şi colaboratorului său. Dar în acelaşi timp, erau convinşi că tocmai memoria dispărutului îl obliga să reia munca la inovaţie.

Acestor raţionamente, Ioanid Varga le opunea întotdeauna o formulă, stereotipă, devenită plictisitoare şi într-un fel enervantă, prin lipsa ei de substanţă:

— Faceţi ce vreţi! Pe mine, însă, vă rog să mă înţelegeţi: nu mai am puterea s-o iau de la capăt. Mai ales că planurile invenţiei au dispărut împreună cu valiza lăsată de Mihai la hotel.

Deci, toată discuţia fusese zadarnică.

În sfârşit, şedinţa se termină. Toţi se risipiră pe la treburile lor. În sală mai rămăsese doar Gabriela Tudose.

M-am apropiat de ea:

— De ce nu insistaţi mai mult? Dumneata, cel puţin, n-ai scos un cuvânt. De ce? Eşti atât de convinsă că a renunţat pentru totdeauna?

Gabriela ridică spre mine privirea tristă, dar nu plină de reproşul la care mă aşteptam. Avea un aer absent şi mi se părea că nu percepuse sensul celor spuse.

Fără să scoată un cuvânt, se îndreptă spre geam. Se fumase mult şi credeam că vrea să-l deschidă.

O urmăream cu o bizară curiozitate şi, de ce să nu recunosc, amuzat.

Ştiam că dacă nu mă ura – şi nu avea un motiv anume – cel puţin mă privea cu superioritate. Un intrus care, neavând ce face, se băgase în

povestea cu Aldan şi voia să i se bage şi ei în suflet. Eram gata să pariez că astea-i sunt gândurile. În faţa ei nu puteam fi decât un vinovat. Insistenţele mele îi redeschiseseră o rană, îi răscoliseră nişte amintiri pe care ea fusese pe cale să le uite.

Stătea în faţa ferestrei. Fie că se răzgândise, fie că uitase că a vrut s-o deschidă.

— Ţi-e rău? întrebarea mea a sunat strident. Până şi eu am avut senzaţia stranie că nu eu am pus-o. De fapt, fusese o intervenţie mecanică, un fel de reacţie a subconştientului, faţă de o realitate care începea să-mi depăşească sistemele logicii. Efectul ei fu cu atât mai neaşteptat. Gabriela se întoarse brusc şi aproape că alergă spre mine. Sunetul paşilor ce o apropiau se năştea departe de fiinţa ei de sânge şi de carne. O priveam extaziat. Părea un heruvim de fantezie suprarealistă, desprins dintr-o icoană.

Peste câteva secunde, heruvimul îşi lăsa fruntea pe umărul meu şi glasul îi suna aproape de urechea mea, plin de o durere, ce mă făcu să tresar:

— L-au arestat pe Cioran! Ştiu că-l poţi ajuta... Nu-i vinovat cu nimic, crede-mă! Ridică ochii înlăcrimaţi spre mine şi, văzându-mi probabil uimirea, adăugă: aseară pe la ora unsprezece...

Plânsul ei era înăuntru. Doar în răstimpuri răzbătea în afară ca o pală de vânt.

Abia în clipa aceea înţelegeam atmosfera ciudată care dominase şedinţa.

Capitolul 7
Urmele nu dispar în pădure

Pregătindu-mă să plec spre „Halba de Cristal“ mă mai chinuia încă întrebarea:

Pentru ce tocmai namila, bruta care mă luase de guler ca pe un oarecare derbedeu, se simţise acum dator să mă informeze de venirea lui Franz Iosef în local? Să fie oare numai dorinţa de a se reabilita în ochii mei, după ce-şi dăduse seama că o făcuse de oaie?

De fapt, ce rost are să bat la uşi deschise? Bine că s-a simţit şi mi-a înlesnit întâlnirea cu nebunul.

Acesta, pe cât de răsunător îi era numele, pe atât de greu putea fi găsit. Dormea unde-nopta. Îşi avea cuiburile lui greu de găsit.

Unul dintre acestea era şi pivniţa unei case din preajma stadionului. Numai că toate încercările mele de a-l vizita incognito dăduseră greş.

Aveam deci motive să fiu satisfăcut de informaţia binevoitoare a chelnerului. Mă hotărâsem să ajung la local pe jos şi tot drumul am fost bine dispus, chiar vesel, aş putea spune.

Intrat în cârciumă, m-am instalat într-unul din cele mai retrase locuri. În colţ şi pe jumătate ascuns, de o coloană. Constatam cu surprindere că are o nebănuită „valoare strategică“. Puteam ţine sub observaţie intrarea în local fără să fiu zărit.

Exact în acel moment îşi făcu apariţia un individ bine legat care, fără să privească în lături, trecu printre mese. Se vedea cât de colo că nu-i convenea un loc în prim plan. Îl comparam cu o pasăre de noapte pe care lumina unei lanterne o surprinde pândindu-şi prada şi e silită s-o zbughească în altă parte.

Urmărindu-i mersul, îmi făcu impresia că e beat. Mergea clătinându-se uşor şi, după atitudinile celor doi de la bar, care discutau despre el, era clar că şi lor le făcea aceeaşi impresie.

Chelnerul se şi îndrepta spre masa lui. Dacă era într-adevăr beat, nu avea voie să-l servească. Spre mirarea lui, omul era absolut treaz. Părea istovit de un efort uriaş.

L-am auzit comandând cu voce fermă:

— Dă-mi te rog o sticlă cu sifon. Şi, fiindcă băiatul nu se mişca să

execute comanda, continuând să-l privească oarecum curios, străinul se întoarse intrigat şi repetă:

— Am cerut un sifon sau poate ai ceva-n urechi?!

— Ba nu, dar credeam că...

— Nu trebuie să crezi nimic, ci să auzi! Nu mai doresc nimic altceva. Deocamdată.

Chelnerul reveni după câteva clipe. Îi puse pe masă sifonul cerut şi un pahar.

Întors lângă bar, comenta cu barmanul. Priveau amândoi fără sfială spre necunoscut. După câte îşi aminteau, nu mai călcase prin acest local.

Tipul agită sifonul cu o dexteritate neobişnuită, apoi, de la înălţime, dădu drumul jetului de apă gazoasă în pahar. După ce-l umplu pe jumătate, puse sticla la o parte şi, ridicând paharul în lumină, îl privi îndelung învârtindu-l între degete. Abia după aceea îl duse la buze şi sorbi.

Făcuse totul cu gesturi de ritual şi nu înghiţi apa, decât după ce o purtă prin gură, aşa cum fac marii degustători de vinuri. Auzisem şi eu că în urma unui asemenea gest se spune cu precizie specia, recolta, concentraţia de alcool şi celelalte atribute ale vinului respectiv. Dar la sifon?...

Individul mă distra. Dar, între timp – ieşise din transă şi nu mai părea interesant. M-am întors din nou spre intrare.

„Numărul de divertisment“, cum etichetasem chestia cu sifonul, mă cam făcuse să uit pe ce lume trăiesc şi apariţia nebunului Franz Iosef în cadrul uşii a constituit o surpriză.

Mă gândeam să-l las să se aşeze şi să-l abordez cu multă blândeţe, eventual cucerindu-l cu un şnaps. Dar „împăratul“ nu făcu nici doi paşi peste prag şi se opri. Cu acele priviri specifice paranoicilor complexaţi, în care se oglindeşte într-una o teroare fără sens, privea în jur.

Lua mutrele la rând. Probabil îl apăsau marile şi imperialele griji şi, această postură, dădea impresia că îşi caută pe unul din dregătorii şi sfetnicii săi în vederea rezolvării cine ştie căror treburi de stat.

Îl studiam cu multă atenţie aşa că nu-mi scăpă şocul în clipa când privirile îi căzură asupra degustătorului de sifon. Groaza din ele atinse paroxismul şi, aşa împietrit cum rămăsese, cu trăsăturile adânc săpate în obrazul înţepenit, părea o bizară statuie de slujitor al infernului. Dar imobilitatea aceea completă, provocată de amplificarea groazei, dură

doar câteva clipe. În momentul când şi degustătorul ridică ochii observându-l, nebunul, cu o iuţeală de neconceput pentru mersul său nătâng şi dezlânat, făcu stânga-mprejur şi o tuli pe uşă ca fugărit de strigoi.

Degustătorul, adineaori atât de obosit şi molâu, scoase fulgerător o monedă, o trânti pe masă pentru a-l face pe chelner atent că achitase şi, cu iuţeală de care nu l-ai fi crezut capabil, se repezi pe urmele nebunului.

Fără să mă gândesc la ceva anume, fără un scop precis, m-am ridicat luându-mă după ei.

În stradă, degustătorul se opri. Ciuli urechile, privi în ambele părţi şi îşi reluă goana în direcţia din care se auzeau paşii sacadaţi pe care nebunul îi bătea în liniştea nopţii, lovind asfaltul cu bocancii săi potcoviţi.

Era ca o scenă cu nebuni scăpaţi dintr-un ospiciu.

Degustătorul alerga în faţa mea la douăzeci de paşi, iar eu căutam cu privirea un poliţist dintre acei care, atunci când nu ai nevoie, îţi ies în cale la fiecare pas.

Cu destulă greutate am dat peste un agent de circulaţie, care tocmai ieşise din schimb.

Înţelegând, mai mult din gesturile mele, că e vorba de ceva grav şi, uitând toate regulamentele, începu să alerge şi el alături de mine.

Cursa începuse să mă obosească, iar miliţianul, cu forţe proaspete, reuşi să mă depăşească uşor.

Auzind paşi în urmă, am întors capul şi am observat că după mine mai aleargă şi un chelner de la „Halba de Cristal“. Probabil numai din curiozitate. Eram acum cinci oameni angajaţi într-un veritabil maraton.

Abia mai zăream în depărtare şi numai din când în când spatele aplecat al „degustătorului“ care continua cursa cu ultimele puteri.

Agentul de circulaţie mă dezolă. Obosise mai repede decât prevedeam şi la un moment dat se opri. Eram gata să-i arunc o replică usturătoare dar mi-am dat seama, apropiindu-mă de el, că meştereşte ceva la o cutie mică dreptunghiulară. Era un emiţător de radio pe care, am remarcat cu surprindere, agentul îl folosea cu destulă abilitate. Când am ajuns lângă el era în plină activitate de emisie-recepţie:

— Ascultă mă... A, tu eşti de serviciu, Cerneag?

Probabil că răspunsul afirmativ, îl bucură. Trecu la indicarea datelor necesare asupra traseului...

— Maşina de serviciu, perfect! Închise aparatul şi reluă cursa cu ceva

mai multă vioiciune. Făceam evidente eforturi pentru a mă ţine numai câţiva paşi în urma lui. Degustătorul pierduse destul teren.

L-am văzut privind peste umăr şi am înţeles că îşi dă seama, poate pentru întâia oară, că în spatele său mai aleargă cineva.

Fugea aplecat în faţă şi, făcând apel la ultimele-i puteri, luă iar avans.

Ajuns lângă o grădină cu poarta larg deschisă, profită de moment şi se făcu nevăzut.

Agentul nu avea nicio armă asupra sa. L-am văzut oprindu-se neputincios. M-am gândit să-l ajut cu câteva explicaţii mai riguroase.

— Cerneag îţi va confirma, individul e urmărit de miliţie.

— Degeaba. Nu-l mai pot urma, îmi răspunse gâfâind. La capătul grădinii începe pădurea. Aşa că... trebuie să-l lăsăm dracului!

— Bine... Eu îl voi aştepta pe Cerneag. I-am mulţumit şi, salutându-l, mă pregăteam să abordez panta străzii. Dar au fost suficienţi o sută de metri, ca să-mi văd efortul răsplătit. În faţa mea, prăbuşit pe caldarâm, probabil leşinat, Franz Iosef.

Încă eram aplecat asupra lui, când I.M.S.-ul de serviciu opri în mijlocul străzii în dreptul nostru. Din el coborî Cerneag. Ajutat de şofer, îl urcă pe nebun în maşină.

— Îl ducem la spitalul de neurologie.

— Da?! De ce?!...

— Nu găsiţi că e cel mai potrivit procedeu? Aşa va fi mai bine şi pentru el şi pentru noi.

— Da, într-adevăr! Iartă-mă. Sunt de-a dreptul frânt... Mă duc să mă culc... Vorbim mâine.

— Pe tipul care l-a fugărit pe „împărat“ spuneţi că nu l-aţi mai văzut niciodată?

— Nu. O mutră absolut necunoscută... Şi la „Halba de Cristal“ intra pentru întâia oară.

— Buun! O să-i dăm noi de urme. Pădurea este – în această privinţă – cel mai bun aliat al vânătorilor. Pământul ei umed le păstrează urmele proaspete.

*

* *

— Nu domnule, nu l-am văzut niciodată pe la noi, îmi spune barmanul, care de astă dată era cu mine de o amabilitate de care aproape mă jenam.

— Jane! strigă el la ospătarul cu care avusesem incidentul.

— Marchez ceva pentru domnul? întrebă acesta apropiindu-se.

— Nu. Spune-mi l-ai mai văzut vreodată pe „sifonatul“ ăla, de aseară?

— Care l-a alergat pe împărat?... Nu! Cel puţin în trei ani, de când lucrez aici. În tura mea n-a călcat în local.

— Dacă nu-şi aminteşte Jan de el, înseamnă că... Ăstuia... nu-i scapă nicio mutră! – mi se adresă barmanul.

Şi totuşi – nu m-am putut abţine – incidentul cu mine, se pare a-l fi dat cu totul uitării.

— Bine. Să zicem că de mutră nu-ţi aminteşti, dar nu ţi s-a părut că seamănă cu cineva, mai ales la voce?... Am încercat să mai stărui pe lângă Jan.

— Nu domnule! De fapt, pe noi ne interesează serviciul. Să fie clientul mulţumit... În rest... Îmi pare rău...

— Te-am întrebat, fiindcă mi s-a părut că ar fi una şi aceeaşi persoană cu tipul care în seara aceea stătuse la aceeaşi masă cu Franz Iosef.

— Atunci când aţi ieşit dumneavoastră...

— Da, atunci când am ieşit fără să plătesc; vorbă să fie.

— Scuzaţi şi dumneavoastră, domnule... Tipul ăla a fost la noi de câteva ori, dar înainte de seara în care s-a-ntâmplat cu împăratul. De-atunci n-a mai deschis uşa localului.

— Aş mai vrea să te rog ceva.

— Orice, cu plăcere. Dacă se poate...

— Aş dori să ştiu dacă au fost spălate paharele de care s-au servit aseară clienţii.

— Paharele?... S-au spălat, dar nu toate. Au mai rămas câteva...

— Şi bineînţeles, nu poţi preciza dacă printre acestea rămase ar putea să fie şi cel al degustătorului de sifon.

— Nu domnule, sigur că nu aş putea... Mi-ar fi imposibil.

— Cam câte au rămas nespălate şi unde se găsesc?

— Poftiţi după mine.

Trecurăm după o draperie în spatele barului. Într-un lighean îmi arătă vreo zece pahare.

— Iată în ce constă propriu-zis rugămintea mea. Aş vrea ca aceste pahare să nu mai fie atinse de nimeni. Va veni cineva de la miliţie să le ridice. Forma... Ori vă vor fi plătite, ori le veţi da cu împrumut, vom vedea noi.

*
* *

— Părerea mea este că ai procedat exact cum trebuie, mă asigură Mitran Bunea, în biroul căruia mă aflam de câteva minute.

— Mă scot din sărite ăştia de la miliţie.

— Mde! Ai dreptate. Maiorul Dănilă...

— S-a opus cumva?...

— Nu, nu s-a opus. Amprentele au fost reproduse şi selecţionate. Cele ale ospătarilor au fost excluse după identificarea fiecăreia. Au mai rămas două asupra cărora pluteşte incertitudinea. Maiorul a cam strâmbat din nas. A admis operaţia doar aşa... pentru a nu se opune. Auzi! „Detectivul nu pune întrebări!"...

— Cine spune asta?

— Dănilă.

— Şi ce face – după părerea lui – detectivul?

— Acţionează, zice el.

— Asta înseamnă că-i... A interoga nu înseamnă carevasăzică a acţiona? Mă rog! Îi voi face pe plac şi voi acţiona. De fapt, aş fi acţionat eu şi până acum, dar de fiecare dată m-am împiedicat de ei. În tot cazul, din clipa aceasta declar război nu numai asasinului sau asasinilor, ci şi lor.

— Ce-ţi mai trăsneşte prin minte? Procurorul se opri din plimbarea care-l apucase de vreo zece minute.

— Ce-mi trăsneşte! Ei încurcă totul. L-aş lua pe Avramescu de gât şi l-aş strânge până i-ar ieşi ochii.

— Ce ţi-a făcut...

— L-aş întreba eu ce mi-a făcut! De ce s-a apucat să-l aresteze pe inginerul Petre Cioran? Cu ce scop a făcut-o, deşteptul? Doar afirmă şi-acum că omul e nevinovat şi... Dracu să-i mai înţeleagă! sau poate eşti şi tu de părere că m-am băgat în povestea asta numai ca să-ncurc?

— Nu vorbi prostii! Ai realizat câteva lucruri remarcabile. Şi Avramescu e de aceeaşi părere. Ba chiar şi Dănilă."

— Aşaaa! Atunci am să mă duc la ei să le prezint omagiile mele pentru măgulitoarele păreri.

— Te vei duce, dar nu pentru asta. Nu fiindcă i-ar supăra faptul... Dar să lăsăm copilăriile! Trebuie să mergi să studiezi o declaraţie interesantă. După opinia mea foarte importantă chiar.

*

* *

Între vila unde se afla miliţia şi procuratură e o distanţă apreciabilă, fiind plasate la două extremităţi opuse ale oraşului.

— De la una la cealaltă, faci circa douăzeci de minute cu autobuzul.

În vila criminaliştilor, primul care mă întâmpină fu Cerneag. Tocmai ieşea din biroul lui Avramescu, purtând la subsuoară un dosar voluminos.

Mă salută şi îmi făcu semn că pot să intru.

— Bine-ai venit, pierdutule! Te-am aşteptat ieri toată ziua. Tocmai eram pe cale să dezertez, mă întâmpină Avramescu. Nu observi nimic aici?

— În afară de lipsa perdelelor de la ferestre...

— Asta e! Şi crezi că un anchetator poate lucra sau măcar rămâne într-un birou ca ăsta? Perdelele au mai mare însemnătate decât abilitatea anchetatorului. Ele creează ambianţa: dau biroului un aer familiar, intim. Cel care intră, indiferent în ce calitate, se simte îmbiat la confidenţe. Or, noi avem nevoie de anumite confesiuni. Este fapt ştiut ca majoritatea criminalilor sunt oameni sensibili. Reacţiile lor la mediu sunt prompte...

— Hai, termină. Eşti capabil să-mi transformi nişte nenorocite perdele de nylon în autentici criminalişti. Ce se mai aude cu inginerul Cioran?

— Ai venit să iscodeşti? Sunt secrete de serviciu, tovarăşe!

— Ştiu!... Mă interesează doar declaraţia lui de sinteză.

— Eu mi-am exprimat părerea şi rămân la ea. Sunt convins că omul e nevinovat.

— Ştiu asta. De-aceea am şi fost intrigat că l-ai arestat.

— Nu-i o arestare propriu-zisă, ci o reţinere în vederea cercetărilor, în cadrul legii şi cu aprobarea de rigoare a procuraturii. Mă interesează mai mult reacţiile provocate de arestarea lui, decât rezultatul interogatoriului.

— Înseamnă că ai de gând să-l pui în libertate cât de curând.

— Aproape ai ghicit, uite pe masă dosarul lui. Te las. Am o şedinţă cu maiorul Dănilă.

— Cu atât mai bine! Spune-mi ce fac dacă termin.

— Nimic. Adică, ce vrei! Ieşi, mă aştepţi; cum îţi doreşte inima.

— Mă referem la uşă; rămâne descuiată, o...

— Da, trebuie să vină Cerneag în câteva minute. Va repara sistemele

de comunicaţii şi semnalizare. S-au defectat. E vorba de astea patru butoane.

M-am aplecat peste birou. Pe o mică placă, în prelungirea primului sertar din dreapta, văzui patru butoane de culori diferite.

— Alarmă, chemarea plantonului, arestul, ocupat, le enumera el explicativ.

— În afară de „chemarea plantonului", pe celelalte nu le prea pricep.

— „Alarmă", în caz de atac neprevăzut din partea infractorului anchetat. „Arestul", după terminarea anchetei. Chem să vină să-l conducă în celulă. „Ocupat" este becul pe care l-ai văzut la uşă, deasupra cadrului afară pe culoar.

— De asta am observat eu la unele uşi arzând lumina iar la altele nu?

— Când e aprins, înseamnă că eşti prezent şi ocupat. Când nu, poate să se convingă cine vrea dacă eşti sau nu prezent; intrarea e permisă.

— Ce ţi-e şi cu tehnica, domnule! Mulţumesc pentru explicaţii. Dacă ajung vreodată în vreo situaţie precară, cel puţin să ştiu cum să-l iau pe anchetator înainte de a pune mâna pe butonul de alarmă.

— Zi mai bine „doamne fereşte" – vorba marxistului – cum se spune. Spor la treabă! mai adăuga Avramescu şi ieşi.

Dosarul pe care-l aveam în faţă nu era prea voluminos. Pe lângă fişa personală a arestatului, o adevărată biografie, mai avea douăzeci şi opt de file, rezultatul a cinci interogatorii; întrebare-răspuns, întrebare-răspuns. Acestea erau numite impropriu declaraţii.

Unele dintre întrebări erau de-a dreptul stupide. Mi se păreau a nu avea niciun fel de legătură cu obiectul anchetei. Spre exemplu:

— Ce părere aveţi despre Mihai Aldan, ca om?

— Deşi îmi era prieten, deci eram destul de apropiaţi, pentru mine Aldan a constituit o adevărată enigmă. Ori de câte ori aveam impresia că am descoperit o cale spre viaţa lui interioară, foarte curând îmi dădeam seama că mă înşelasem.

— Puteţi fi mai explicit?

— Da. De exemplu, din punctul de vedere al banilor, Aldan părea, dacă nu un avar, cel puţin un om cu baiere la pungă. Cu toate acestea, era gata oricând să dea oricărui fals cerşetor un obol substanţial.

— Ce înţelegeţi prin fals cerşetor?... Şi exemple dacă puteţi oferi.

— Toţi cei care cerşesc sunt, după părerea mea, falşi cerşetori. Fiecare se bucură doar de un sprijin social, de un ajutor. Practic n-ar trebui să

avem asemenea exemplare umane.

Cunoşteam, de exemplu, un beţiv inveterat care cerşea să aibă cu ce să-şi plătească băutura. I-am atras atenţia lui Mihai asupra lui, fiindcă, ori de câte ori îl întâlneam, îi dădea cel puţin cinci lei. Aldan mi-a răspuns că asta nu are importanţă. Pretindea că un bunic al său, foarte înţelept şi „foarte om" îl povăţuise: „celor care întind mâna, trebuie să le dai, indiferent cine ar fi şi cu ce scop ar face-o". Dar un om care ajunge să cerşească, mai ales când la aceasta nu-l împing nevoi stricte ale vieţii, este un decăzut din demnitatea umană.

— Cunoaşteţi cuţitul cu mâner de corn de cerb, pe care-l poseda Aldan?

— Da. Îl arăta oricui. Chiar se mândrea cu el.

— Aţi mai văzut la cineva un asemenea cuţit.

— Nu-mi amintesc să mai fi văzut undeva. (Anchetatul a ezitat înainte de a da acest răspuns). Era menţionat cu paranteză.

— Dumneavoastră nu aţi avut niciodată o astfel de armă?

— Armă?

— Să zicem cuţit, dacă vă deranjează termenul.

— Nu! Eu n-am avut aşa ceva. Ezitarea a fost mai marcantă.

— Cunoaşteţi cumva pe artizanul care a făurit cuţitul lui Aldan şi care locuieşte pe strada Copernic la numărul unsprezece?

— Nu. Mihai mi-a spus că l-a cumpărat cu un preţ destul de mare. Dar... de unde, nu ştiam.

Ajungând aici cu lectura, aveam tocmai ce mă interesa. Adresa artizanului. Mă mira mult negarea lui Cioran referitoare la cuţit. Ioanid Varga îmi spusese e Cioran avea unul la fel. Slabi mai sunt şi criminaliştii ăştia oficiali! Înseamnă că Avramescu habar n-are că Cioran...

Intră Cerneag.

— Dacă doriţi, vă duc cu maşina. Am treabă-n oraş.

— Ai venit la ţanc. Tocmai mă pregăteam să plec.

— Aşteptaţi câteva clipe până iau semnătura de la maior!... Le spun că plecaţi?

— Nu, nu-i nevoie! Discutăm noi pe drum. Vreau să te rog ceva.

— Am înţeles... Vin îndată.

*

* *

— Ştii cumva pe unde se află strada Copernic? l-am întrebat pe Cerneag în vreme ce alergam cu automobilul spre centru.

— Da, cum să nu?! E aproape de abator; o ulicioară mizerabilă care n-a intrat în atenţia edililor până acum. De ce mă-ntrebaţi?

— Mă gândeam că ai putea să mă ajuţi într-o chestie. Tot n-ai un orar strict...

— Cum să nu? Vă duc cu plăcere unde doriţi.

— Am motive să te rog asta... Vreau să fiu văzut, de cel pe care intenţionez a-l vizita, coborând dintr-o maşină a miliţiei, având la volan un miliţian în uniformă...

— De ce nu l-aţi rugat pe tovarăşul căpitan Avramescu? Sunt sigur că v-ar fi servit cu plăcere şi oficial.

— Ştiu, dar n-am vrut s-o fac... De aceea te-aş ruga să păstrezi chiar tăcere asupra incursiunii noastre.

— Întârziaţi mult?

— Maximum jumătate de oră. Sper să termin chiar mai repede.

După ce cotirăm pe mai multe străduţe înguste, intrarăm în strada Copernic.

Se mai ghiceau doar vag urmele unui fost pavaj; era complet desfundată. Casele erau rare şi dărăpănate. Găsirăm numărul unsprezece cu destulă uşurinţa, dar...

Era o dărâmătură mizerabilă. Greu ţi-ai fi putut imagina că cineva era în stare să locuiască acolo.

— Aici nu cred că există locatari, zice Cerneag.

— La asta mă gândeam şi eu. Totuşi... asta-i adresa!

Erau doar câţiva pereţi pe jumătate în picioare. Restul dărâmat totul.

Am observat, însă, un gen de subsol, o gaură în care se vedea o fereastră întreagă. Ba era chiar împodobită cu o muşcată în ghiveci şi o perdeluţă de stambă.

Groapa cu fereastră se afla în dreapta fostei scări de la intrarea de odinioară. Acum pe unde s-o fi intrând?!

Am luat o pietricică şi zvârr... în fereastră. Aceasta se deschise repede. Am văzut chipul unui bătrân, cu obrazul plin de încreţituri şi pielea pergamentată, care se străduia să privească spre mine, în sus.

— Bună ziua, moşule! Nu cumva dumneata eşti Bogorin Dumitru.

— Eu, în carne şi oase.

— Sunt de la miliţie şi vreau să vorbesc cu dumneata. Pe unde se intră?

— Ocoliţi ’mneavoastră zidul şi găsiţi scara; vă ies e minten înainte.

Pătrundeam într-o încăpere, unde, dacă nu ar fi domnit dezordinea, ar fi fost destul de plăcut, chiar.

— Luaţi loc! Staţi încă... colea. Îmi arătă un scaun cârpit.

Moşul tremura şi îmi dădeam seama că nici boala şi nici bătrâneţea nu erau motivele acestor frisoane.

— Am venit la dumneata cu o treabă.

— Dar n-am furat nimic păcatele mele!

— Noi mai stăm de vorbă şi cu oamenii cinstiţi, n-avem treabă chiar numai cu hoţii şi ucigaşii. Mai lucrezi, mai lucrezi?...

— Vai de capul şi de zilele mele! M-a lăsat vederea m-au lăsat şi puterile...

— Dar câte un cuţit din ăla fain mai faci?

— Nu mai fac domnişor! N-am mai făcut... Cu aste ce-mi mai duc zilele. Pentru copii...

Îmi arătă câteva briceguţe cu plăselele de cositor îi formă de peşte.

— Da’ din alea frumoase, de vânătoare? N-ai mă făcut demult.

— Da!... Tare demult! Da’ iacă mă şi jur; aici să mă calce dac-o fost material de furat!

Asta era vasăzică! Bătrânul tremura de teama că va fi învinuit că lucrase cu material şterpelit.

— Te cred, moşule! Nu trebuie să te juri. Îţi mai aminteşti când şi cui ai vândut ultimul cuţit cu mâner de corn de cerb?

— Apoi... să tot fie trei ani, dacă nu şi mai bine!... Aveam două; cele din urmă. Le-am vândut dintr-o dată la doi domnişori. N-aş fi voit să le dau. Le făcusem din lame de baionetă. Acestea, dreptu-i, le „împrumutasem“ de la magazia de armătură în timpul războiului din şaişpe. Şi, cum îţi spun, le-aş fi ţinut, ştii cum îi omu, da’ domnii ăia, atâta m-or tot rugat şi s-or ţinut de capu meu, că n-am mai putut. Nu m-o lăsat inima să-i refuzez. Şi mi-or dat şi zloţi buni pe ele.

— Da’ cum de aflaseră tinerii că dumneata faci aşa ceva?

— Asta nu ţi-oi putea spune, da pe mine mă cunoştea toată lumea, tot oraşul. Făcusem cuţite de aiste mai ’nainte. N-aveam de unde şi cu ce face atâtea câte mi se cereau! Veneau unii să mă vadă cum lucrez, alţii m-or pozat, unii mă mai şi ajutau...

— Şi tinerii de care vorbeşti au fost de mai multe ori la dumneata?

— De bună seamă, veneau. Mai ales unu...

— Şi cum se numeau?

— Stăi o ţârâ domnişor că pe unu-l ştiu... Na! minte slabă... îmi umblă pe limbă şi nu-i pot zice... Ci... Ci... Cioranu şi Petre. Amu îi injiner la o fabrică. Da celălalt... iacă să mă tai bucăţele şi să mă ţâpi la câni, tot nu ţi-oi pute' spune?

— Da de Cioran eşti sigur?

— Sigur, da! Da' ci s-o-ntâmplat? S-o fi junghet careva cu cuţâtu meu?

— Nu-i chiar sigur. Bănuim doar. Nu-ţi aminteşti, cumva, ce diferenţe existau între cele două cuţite?... Vreun semn, ceva, după care să-l poţi cunoaşte pe unul de celălalt?

— Tomna mă gândeam să nu fie vo greşeală. Cuţitele aiste erau aşa de jemene: aşa sămănau unul cu helălalt că nici eu nu le puteam dichilini.

— Un mic semn, o greşeală de-a dumneata din lucru n-aveau ceva...

— Nimica! Bag samă la mini aţi vinit aşa să mă-ntrebaţi, da eu hină nu pot ave?!

— Sigur că nu. Doar nu vinzi cuţite ca să se ucidă oamenii cu ele?!

— Dreptu-i! Şi fiindcă tot aţi venit... Tot mă gândeam să viu la meliţie să vă spun, că tare nu-mi pare lucru curat ce s-o fo...

— De ce te-ai oprit? Spune-mi despre ce-i vorba. Şi dacă e nevoie noi te vom ajuta.

— Iacă ce-i! De-o vreme, vine pe la mine un domn. Şi tare nu-mi place mie domnul aesta! Aşa-i sticlea ochii de parcă mă şi tem câte-o dată.

— Ei, ce-i cu el, cum îl cheamă?

— Eu, mă rog frumos, domnişor, stau aci şi n-am treabă cu nimi. Vasăzică nu fac rău la nime, nu supăr pe cineva; şi o duc greu!

— Tocmai voiam să te-ntreb: de ce nu te înscrii dumneata la un azil? De ce stai singur aici în dărâmătura asta şi te chinuieşti?

— Doamne apără! Azil... Aţi vorovit una! Chiar aşa cum nu trabă! Cât mai am doua mâni. Doamne păzeşte, nu m-aş duce, da vorba asta mi-o spune şi domnul aesta.

— Ce vorbeşti, şi el te trimite la azil?

— Nu mă rog! da spune că-s tăt singur şi bătrân şi că n-aş vre să viu la el şi aş ave tot ce-mi doreşte inima. Şi îngrijire şi tăt. Mă uit la el şi mă minunez că ce milă l-o putut ajunje, pe-un aşa domn pentru un sărăntoc ca mine, ş-apăi odată-i zic: mie de muncă nu mi-o fost urât o viaţă întreagă. Aşe cum îs, tot nu m-ar lua locul să şed. Că, zău, îţi spun. Nu mi-ar fi haznă să mănânc pita dejeaba. Şi de-atunci mă tot gândesc întruna

ce-l poati arde pe foale pe-un domn ca aesta, di-un pricăjit ca Bogorin? I-am şi zis! Da nu pre i-o fo la-ndemână vorba me.

Zice: nu ştiu cum să-ţi explic ca să mă-nţelegi. În gându meu: tare prost mă sămăleşti, da' mai înţeleg şi eu câte ceva. Şi zice: Apăi, avusăi şi eu un tată ş-o murit ca vai de lume, că nu-l puteam ajuta pe vreama aceea, că şi eu eram tare amărât. Şi mi-o rămas aşa o părere de rău, iar dumneata sameni cu tata şi de asta. Da-ntrea-bă-mă crezutu-l-am? Nicio ţârucă! Cine ştie ce gânduri are? Şi de aceea m-am tot gândit că n-ar fi rău să vă spun.

— Şi nu l-ai întrebat cum îl cheamă, unde locuieşte?

— Întrebat zău ia. Da' o zis: asta nu-i interesant. Dacă nu accepţi... Adică pân't ce nu primesc a vrut să zică.

— Şi a fost de multe ori la dumneata?

— N-am sămălit, da' de cinci ori tot a fost.

— Ştii ce? vino mâine la miliţie şi caută-l pe căpitanul Avramescu. Să-ţi luăm o declaraţie.

— Dumneavoastră sunteţi?

— Nu, nu sunt eu. Dar am să vorbesc eu cu el. Dumneata spui doar la poartă că vrei să mergi la căpitanul Avramescu. S-ar putea ca eu să lipsesc.

— Da. E bine aşa.

După ce am căzut la înţelegere cu bătrânul, mi-am luat rămas bun şi am plecat. M-am simţit obligat să-i împărtăşesc şi lui Cerneag cele aflate, sub titlu de confidenţe.

De ce-o fi negat Cioran, cu atâta înverşunare, că avusese cuţit?

L-am părăsit pe Cerneag în centru să-şi vadă de treburi. M-am urcat într-un autobuz şi direct... la Cioran acasă.

Bătrâna lui gazda, o femeie destul de cumsecade, mă cunoştea. Cum mă văzu, începu să plângă:

— Ce-i cu domnul inginer săracu?...

— În câteva zile va fi eliberat.

— Credeţi?

— Sunt sigur! L-am şi văzut. E bine sănătos. Îţi transmite şi dumitale cele mai bune urări. L-am întâlnit în biroul căpitanului care anchetează şi care mi-e prieten.

— Sărmanul domnu' inginer! Şi aţi putut vorbi cu el?!

— Am rămas câteva minute singuri. De asta am venit. Trebuie să caut

o hârtie în cameră la el, ca să-i putem dovedi nevinovăţia.

— Doamne fereşte! A căzut năpasta pe el; dar vinovat nu poate fi în niciun fel... Poftiţi!... E omul cel mai bun şi mai... Intraţi! Pe mine vă rog să mă iertaţi; am rântaşul pe foc.

— Faceţi-vă treburile; mă descurc eu.

În camera locuită de Cioran, domnea o ordine meticuloasă. Am rămas câteva clipe în mijlocul încăperii. Îmi atrase atenţia o comodă veche, cu patru sertare mari.

Le-am încercat, erau descuiate. Am tras afară pe primul. Cămăşi, batiste, cravate, ciorapi. Sub ele, o trusă-compas, şcolărească, probabil de prin liceu.!

Nici următoarele două sertare nu-mi relevară mare lucru. Eram emoţionat, încordat şi la ultimul începusem să şovăi, să cred zadarnică această investigaţie cam necinstită.

Totuşi, sub diferite obiecte de lenjerie, de pat, înfăşurat într-o bucată de mătase galbenă, găsii cuţitul! „Frumoasă piesă“. Îl băgai sub haină, înfigându-l în cingătoare şi ieşii.

— Aţi găsit-o? mă întâmpină femeia care tocmai venea să intre.

— Nu, dar am găsit în schimb biletele de tren.

— Adică?!...

— Au pe ele data la care Petrică era plecat la Constanţa. Era ziua când s-a întâmplat...

— Are nevoie de un alibi?

— Da doamnă!

— Bine că le-aţi găsit! Copia ordinului de serviciu o veţi afla la arhivă la „Hidromatica“, la uzină.

— Exact! Aveţi dreptate! Cum de nu mi-a venit... Dar nu cred că va mai fi nevoie.

— Ba eu cred că da! Am citit şi eu multe romane poliţiste şi mai pricep câte ceva. Pe bilele nu scrie numele omului, dar pe ordinul de serviciu, da!

— Vă mulţumesc foarte mult. Aşa este, aveţi dreptate! Voi fugi repede la uzină şi voi descoperi copia. Sărut mâna!...

*

* *

Mă aflam de câteva minute în biroul lui Avramescu. Mă asculta cu un interes vădit.

— Hm! de ce-o fi declarat Cioran că n-a avut în viaţa lui un astfel de cuţit? se întrebă mai mult pe sine căpitanul. E clar că minte, dar de ce?

— E nevinovat totuşi...

— Da, sunt sigur şi, până la urmă, îi voi da drumul. Cine crezi că era individul care l-a vizitat pe bătrân?

— În niciun caz Cioran, de vreme ce ultima vizită a avut loc ieri. Mai curând „degustătorul de sifon"; cel care l-a fugărit pe „împărat" pe stradă şi care, sunt sigur, e una şi aceeaşi persoană cu prietenul Gabrielei Tudose, respectiv „onorabilul domn" Michel Claudesco!

— Hm! Ar fi o dezlegare prea simplă, dragul meu. Infractorii zilelor noastre au evoluat şi ei. Merg în pas cu secolul!...

— O fi! dar eu am ferma convingere şi posed argumente cu care-ţi pot demonstra...

— Să ştii că uneori nu vorbesc numai faptele, aşa cum se crede în mod obişnuit! În cazul nostru, de exemplu, dacă ar fi după ele, ar însemna să-l învinuiesc pe Cioran de cel puţin două crime cu premeditare. Mă refer la cuplul din parc. Expertiza a demonstrat ca plaga cauzatoare de moarte, la băiat, era făcută de cuţitul cu pricina. Cum ucigaşul l-a înfipt până în plăsele, s-a întipărit pe tegument şi capătul de la baza lamei. Sunt vizibile şi cu ochiul liber pe marginea plăgii. Asta înlătură orice dubiu care ar mai fi existat asupra identităţii cuţitului. Fiindcă-mi spui că bătrânul a lucrat toate cotele absolut identic, că nimeni nu le-ar fi putut distinge nici chiar el...

— Da, asta aşa e.

— Ei? Cine mai avea deci un cuţit la fel?

— Evident, numai Cioran, dar... Fire-ar să fie! şi moşul mi-a şi spus chiar el că altele identice n-a mai făcut nicicând.

— Ei vezi?...

— Şi totuşi, eu cred că între „degustător" şi tipul care-l vizitează pe artizan există o legătură. Nu ţi-aş putea spune pe ce mă bazez, însă...

— O legătură poate exista şi între arestarea lui Cioran şi vizitele individului la bătrân.

Înseamnă că îmi ascunzi ceva dacă faci asemenea afirmaţie. Nu-ţi voi arăta nici eu cuţitul! Am luat această hotărâre în gând şi am schimbat obiectul conversaţiei. Devenisem „foarte curios" să ştiu dacă echipa oraşului nostru avea sau nu şanse să se menţină în divizie. După două minute mă îndreptam spre uşă cu intenţia să mă retrag la culcare. Aveam

presimţirea că se va petrece ceva important care mă tot încerca încă de dimineaţă.

Capitolul 8
Bilet de la o necunoscută

— Nicuşor, prinde-o! Uite-o colo!... La colţ Nicuşor, uite-o!... Găina, Nicuşor, prinde-o!... Ai scăpat-o, prostule!...

Copilul făcu un salt, alunecă, căzu, făcu alt salt şi în cele din urmă dispăru după colţul cenuşiu al blocului din faţă.

Era pe înserat şi nu-mi dădeam bine seama ce se petrece. Abia după ce am fost aproape m-am lămurit. Nicuşor încolo, Nicuşor încoace, strigătele enorme şi fără sens, întretăiate de exclamaţii de ciudă, erau ale mamei; ale unei femei înalte şi grase, un fel de formă piramidală, tremurând de frig într-un capot şleampăt.

Încuraja pe copil, probabil al ei, iar acesta cu gesturi groteşti alerga după o găină. Plonja, aluneca pe zăpada-ngheţată, fără prea mult succes.

După unul din picioarele găinii se târa un capăt de sfoară. Fusese probabil legată de vreun ţăruş şi scăpase. În peisajul necunoscut, găina nu mai ştia unde să se ascundă, aşa că Nicuşor ieşi până la urmă învingător şi o puse în mâinile mamei sale, cu un gest de triumf. Se apucă cu o mână de poalele capotului ei şi porniră amândoi, dispărând în bloc.

Scena aceasta absurdă o văzusem cu vreo câteva seri înainte venind spre casă şi devenise obsesivă. Mă enerva acum faptul că, deşi hotărâsem s-o alung cu totul din minte, răsărise din nou.

La enervarea şi agitaţia mea, mai contribuia un telefon, ce mi-l dăduse mai înainte un amic, fost coleg de liceu din L. şi care îmi comunicase vestea că Ema, una din marile mele pasiuni, se căsătoreşte cu Adam Ermiloiu, o cunoştinţă comună, mai veche, un tip cam la vreo patruzeci şi cinci de ani, stomatolog şi despre care se spunea că ar învârti afaceri grase.

Eram convins că era ceva adevărat în toate acestea. Avea omul maşină – un Fiat 1 800 –, avea casă frumoasă, umbla elegant şi făcea excursii în străinătate.

Ema nu-l putuse suferi pe vremuri. Faptul că-l lua de soţ mă decepţiona.

Aveam o poftă nebună de băut, însă oboseala era mai puternică şi mă trăgea spre casă.

Intrând, înainte de a urca scările, m-am oprit să mă uit, ca de obicei, în cutia de corespondenţă. Ştiam că e inutil. Nu aşteptam de nicăieri; în ultima vreme nu mai scrisesem, dar...

Surpriză! găsii un bilet adus... de vreun comisionar poate, fiindcă nu avea ştampilă... Nici măcar nu era într-un plic; o foaie de hârtie împăturită.

Am urcat repede şi, aşezându-mă într-un fotoliu, am desfăcut-o.

O caligrafie feminină aruncase pe petecul acela gălbui o înghesuială de litere minuscule, alandala, care mi se părură incapabile să-mi comunice mai mult decât mi-ar fi putut spune o colonie de furnici înlemnite de surpriză, pe aceeaşi filă.

Reuşii totuşi să descifrez:

„Domnule N...

Dacă mă vei vizita la ora douăzeci, vei fi mai avantajat de cât dialogând cu fantoma lui Mihai Aldan.

Nu-mi place să mă amestec în treburi care nu mă privesc, aşa cum ai dumneata obiceiul, dar sunt constrânsă de împrejurări.

Caută pe Valentina, în Strada Cometei Nr. 18, Scara A, apartamentul nouă".

Chiar dacă biletul era o glumă proastă, o încercare a cuiva de a mă face ridicol, mă atrăgea.

Dacă o găseam, dacă exista, merita să-i spun măcar câteva să mă ţină minte! Nici nu mi-am scos pardesiul. Am ieşit, am încuiat şi mă miram că nu mai simt oboseala dinainte.

*

* *

Am apăsat îndelung pe butonul soneriei. Minute întregi cred. Dincolo de uşă nicio mişcare.

Ceasul meu arata ora opt fix.

Lista locatarilor, expusă în hol, mă încredinţase că aici exista o Valentină. În dreptul apartamentului nouă, indicat de bilet, scria clar: Valentina G.

Am apăsat iar pe buton. Ţârâitul de greiere dement ce se zbenguie îmi sfredelea timpanele, umplea spaţiul de dincolo de uşă, se revărsa în hol,

urca, cobora.

Cele două uşi ale apartamentelor vecine se întredeschiseră aproape simultan şi ieşiră două capete care aţintiră asupra mea priviri neprietenoase, apoi se retraseră.

Ca şi cum întâmplarea ar fi fost un semnal, de dincolo de uşa în faţa căreia aşteptam de mai multe minute, se auzi o voce destul de plăcută dar iritată:

— Intră odată omule! Ce tot suni, nu te-ai săturat? Cine eşti?

— Sunt dintre cei chemaţi, am răspuns apăsând pe clanţă.

Femeia pe care o văzui mă trată într-un chip ciudat. Nu prea dădea semne că mă bagă în seamă. Tolănită pe o canapea, citea mai departe, într-o poziţie... caraghioasă, dar nu inestetică: cu picioarele ridicate pe spătarul canapelei, ignorând cu desăvârşire faptul că i se dezveliseră.

Să fi fost studiată oare neglijenţa aceasta vestimentară? Avea trăsături frumoase şi feminitatea-i tulburătoare ar fi trebuit s-o scutească de asemenea poze.

Privind în jur, îmi dădui seama că se încadra perfect în ambianţă. Domnea pretutindeni o dezordine pitorească. Mobila era formată din piese frumoase, dar dispersate. Atitudinea-i ca şi mediul mă inhibau.

Stăteam înţepenit şi nu găseam curajul nici să înaintez, nici să mai rostesc vreun cuvânt. Nu s-ar fi potrivit niciunul din cele ce-mi treceau prin minte.

— E odihnitor, zise, în sfârşit, zâmbind. Am înţeles că se referea la poziţia ei dubioasă. Pentru noi femeile e chiar recomandabil!... Explicaţia oferită n-a fost capabilă să mă smulgă din starea în care mă aflam. Îmi roteam ochii în jur cu suspiciune. M-a surprins faptul că femeia îmi intuise gândurile cu precizie:

— Ştiu ce-ţi umblă prin cap. Asta m-a primit cu picioarele pe pereţi, urmărind cine ştie ce scopuri misterioase. Trebuie să fiu tare şi vigilent! În orice caz, începutul nu e rău de fel? Aşa sunteţi toţi. Nimic nu poate trece la voi înaintea picioarelor frumoase ale unei femei.

A sărit sprintenă şi, fără tranziţie, ţinu să mă informeze:

— Aşteaptă! mă duc să fac o cafea. Ieşi, sunt sigur, fără să fi luat seama la gestul meu de încuviinţare. Păşea viguros, trădând o sănătate robustă, de animal tânăr.

Reveni repede, oricum mai repede decât mă aşteptam.

— Eşti dansatoare? am întrebat-o aproape fără să-mi dau seama.

— Mă cunoşti, carevasăzică?

— Pe cuvântul meu că nu! Am presupus aşa... după alură, mers.

— Mai puţin dansatoare şi mai mult cântăreaţă la un bar de noapte. Na! că-ţi vorbesc ca unui străin! Sunt angajata „Cameleonului“. Am absolvit o şcoală de coregrafie, dar asta îmi foloseşte doar pentru a şti cum să mă mişc.

— Te pricepi într-adevăr!

Ea izbucni în râs. Un râs liber, limpede din care se întrerupse brusc.

Avea ca şi mine impresia că ne mai cunoscusem undeva, cândva, dar nu-şi amintea unde.

— Îţi par neserioasă, aşa e?

— Nu...

— Nu-i chiar aşa! Îmi place viaţa, nu zic, dar...

Mi-o imaginam trăind într-adevăr cu voluptate o viaţă care pentru unii e atât de searbădă, pentru ea trebuie să fi fost ceva palpabil, sănătos, frumos; ca o explozie biologică. Şi repede, îmi dădui seama că frivolitatea-i era doar aparentă.

Îmi plăcea râsul ci copleşitor, care, nu ştiu de ce, îmi evoca un măr frumos, proaspăt, cu aromele tăiate în două. Mă simţeam bine în apropierea ei.

— Spune-mi, presupui pentru ce te-am chemat?

— Nu. N-am avut când să fac presupuneri.

— Nici acum nu-ţi imaginezi... Doar am pomenit de Aldan.

— Nu, nu ştiu!

— Te-am chemat în legătură cu arestarea lui Cioran! E prietenul meu de patru ani. Pe Aldan nu-l prea puteam suporta. Nu avea nimic din ceea ce corespunde concepţiei mele despre frumuseţea bărbătească. Frumuseţe, un fel de a spune. Nu-mi plăcea fiindcă era încrezut, tăcut. Sunt sigură de altfel, că în particular mă bârfea în faţa lui Petrică. Parcă şi aud cum îi spunea: „Cum poţi umbla cu o târfă ca asta?“. Se poate să mă înşel, dar nu cred! Aldan nu-i prea înţelegea pe cei din jurul său; nu se pricepea să comunice cu ei normal. El trăia într-o lume aparte; a lui; cea a ştiinţei şi a tehnicii, care îşi are legile ei rigide, şterse. În orice caz, departe de cele ale cărnii şi ale sângelui, care guvernează viaţa noastră, a mea. Luminile din lumea lui erau reci şi ele. Insuficiente ca să-i fi putut oferi căldura sănătoasă a lumii obişnuite.

— Eu nu cred că e chiar aşa. E prea din carne şi sânge cum spui –

Gabriela Tudose. Or, se ştie că l-a iubit.

— Poate! Uneori trebuie să fi tânjit şi el după viaţa adevărată!... Cred că spun prostii! În fond, viaţa adevărată nu înseamnă acelaşi lucru pentru toţi. Sunt cam necioplită şi cam incultă... Îmi amintesc că ne-am plimbat odată amândoi prin parc. Era într-o duminică după amiază. Spre seară. Îl aşteptam pe Petru, care, zăpăcit cum e, uitase unde ne fixasem întâlnirea. Realitatea este că am simţit eu atunci ceva la el... Aş fi vrut să-şi înfrângă complexele, să spargă găoacea lumii în care se complăcea şi să mă sărute. Gestul acesta poate că l-ar fi reabilitat în ochii mei. Nu-mi mai pot da seama cum, dar aşa cred!... Cert e că m-aş fi lăsat sărutată doar aşa ca o chestie... De unde! Abia a scos trei vorbe toată vremea. Aproape că nu mă privea. Poate că mă şi dispreţuia, dar îl simţeam că îi e şi frică de mine. După aceea m-a şi ocolit un timp: mult! Am simţit eu... Cioran e cu totul altfel. El mă poartă pe la meciuri, pe la spectacole. Îmi face cadouri. Majoritatea adevărate fleacuri, dar mie îmi fac plăcere.

Gesturile de o graţie naturală care-i însoţeau cuvintele mă fermecau. Avea mâinile tot atât de frumoase şi privindu-le mă gândeam că sunt făcute anume să atingă petale de flori, efemerele fire de iarbă fragedă, ale unei singure veri. Aripi de libelulă îi erau degetele şi nu m-am putut abţine să i-o spun.

A zâmbit. Mi-am dat seama că frumuseţea înseamnă pentru ea fericirea. Bărbaţii întorceau capetele după ea pe stradă, femeile o admirau. Mai adesea o invidiau. Ei însă nu-i păsa. Cânta şi dansa, iubea şi era iubită. Nu se prea sinchisea de bârfa lor.

— Pe Aldan, cel din după amiaza aceea care cerea sărutări, l-am mai văzut o singură dată, în gară. Era însoţit de încă unul, pe care nu-l cunoşteam şi purta în mână o valiză ce părea să fie grea. Am auzit cum însoţitorul i-a spus: „al nostru e pe a treia Mihai, vino!“ Nu-mi pot explica de ce, dar văzându-l prima, eu am fost cea care a salutat. S-a apropiat de mine şi mi-a spus că pleacă la munte pentru două luni. Dorea să fie singur şi în linişte desăvârşită. Ne-am despărţit. Tipul care-l însoţea nu se apropiase de mine. Îşi urmase drumul înainte, poate spre a „treia“. Imediat ce ne-am îndepărtat unul de altul, am văzut un tânăr, care s-a apropiat de el repede şi l-a ajutat sa ducă geamantanul. Îl cunoşteam din vedere, dar nu ştiu cum îl cheamă. Se întâmpla uneori, fiind cu Cioran, să-l întâlnim. Remarcam totdeauna că îl saluta foarte respectuos pe Cioran.

Ascultând-o pe Valentina, n-am luat aminte la scurgerea timpului. Era

aproape miezul nopţii. M-am ridicat să plec. Valentina mă însoţi până la parter. La despărţire deveni politicoasă şi tristă.

— Am vrut doar să vă fiu de folos. Numai pentru Petru! El nu are niciun amestec şi totuşi e arestat. E un lucru nedrept, la repararea căruia dumneata poţi contribui. Te rog!...

Capitolul 9
Deruta

— Cu toate că ai făcut un mare efort, pe tot parcursul relatării, să pari degajat, îţi vorbesc acum că prieten. Am impresia că întâlnirea cu această Valentina te-a dat peste cap, îmi spuse Mitran Bunea.

— Îi fi tu procuror şi bun psiholog, dar aici ai dat greş! Te-ai înşelat pe de-a-ntregul. În primul rând, la ora actuală, n-am timp să mă las impresionat de femei!

— Ce bine-ar fi dacă întâmplările de acest gen ar ţine seama de faptul că avem sau nu avem timp!

— Nu spun că nu mi-a plăcut femeia, dar... Izbucnii în râs fără să vreau, imaginându-mi-l pe Mitran... Tare aş vrea să te văd ce mutră ai face, băgându-te cu ochelarii tăi să-i descoperi superba făptură!

— Află că cele optsprezece dioptrii de miop ale mele mă pun la adăpost de astfel de...

— Nu te invidiez. Prefer să văd în fiecare zi o femeie după care să simt că mi se frânge inima.

— Frumoasă discuţie, n-am ce zice! S-o lăsăm moartă. Dacă tu te-ncăpăţânezi să susţii ca balerina nu ţi-a sucit capul... Să fie vorba de-o aventură nu aş avea nimic împotrivă, dar şi atunci te-aş sfătui să fii ceva mai discret în ce priveşte afacerile tale sentimentale.

— Poate n-ar fi trebuit să-ţi povestesc nicio iotă despre întâlnirea mea cu Valentina...

— Zău, domnule?! Deci n-ai venit ca un prieten care...

— Nici nu meriţi! Eu îţi fac confidenţe şi tu mă iei peste picior.

— Sper că o spui în glumă!?

— Oricum, venisem să-ţi predau acest obiect. N-am curaj să-l ţin la mine.

— Cuţitul!

— Da. L-am găsit în sertarul unui scrin, din locuinţa lui Cioran, înfăşurat în această bucată de mătase... Fii fără grijă! L-am apucat aşa cum trebuie. Se vor putea colecta de pe el eventualele amprente.

Mitran îl reînfăşură uşor în culcuşul de mătase şi îl băgă într-un sertar al biroului.

— Ei!... Aştept explicaţii.

— N-am!

— Da, într-adevăr, ce alte explicaţii ai mai putea avea...

— Celălalt exemplar se află în posesia miliţiei şi tot acolo se afla şi în momentul când a fost ucis Petrineac. Tânărul n-a putut fi deci ucis, decât cu acesta.

— Clar! Şi noi l-am pus pe Cioran în libertate!...

— Regreţi?

— Păi... Nu ţi se pare evident acum, când ai descoperit la el cuţitul...?

— De fel! Sunt tot atât de convins că Cioran e nevinovat. Acestea fiind zise, eu am plecat.

— Ai vreun rendez-vous de te-ai pus aşa la ultimul strigăt? Ce-i cu eleganţa asta pe capul tău?

— Deocamdată, aşa ceva nu-i de mine. Tu singur ai spus-o adineaori. Mă duc la un local. M-a invitat... cineva să văd un program de variole.

— Aaa, tot Valentina?!

*

* *

Relativ nou, „Cameleonul“, avea reputaţia unui local extrem de elegant şi costisitor. Mai ales pentru punga unuia ca mine.

Deşi trecusem ani în şir de nenumărate ori prin faţa lui, îl evitasem. Era – sau îl consideram eu numai – un local în care nu aveam ce căuta cu modestele-mi resurse financiare, rezervat doar turiştilor bogaţi care voiau să petreacă o noapte plăcută.

Mi-l imaginasem în fel şi chip, dar intrând în salonul vast, cu sute de lumini, creând fiecare un locşor în care să te poţi simţi bine, o ambianţă intimă, am rămas într-adevăr uimit.

Totul era de bun gust, un lux şi o eleganţă copleşitoare. Mă simţeam oarecum jenat.

Programul tocmai lua sfârşit. Mai rămăseseră pe podiumul artiştilor câteva perechi de dansatori ce se mişcau în ritmul muzicii cu un fel de blazare. Păreau nişte fiinţe din alte lumi. Îmi aminteau de Wells şi de fiinţele imaginate de el pe lună.

Mesele erau luminate şi fiecare era despărţită de celelalte printr-un zid de semiobscuritate.

Înotam prin această penumbră şi puteam observa foarte bine figurile

celor care şedeau.

Ochisem o masă la care era un singur consumator şi eram aproape de ea. Dar spre surprinderea mea, ceva mai încolo am zărit-o pe Gabriela Tudose. Părea o ţigancă frumoasă de bal mascat.

Tipul care o acompania nu era altul decât distinsul domn Michel Claudesco. Sau cel puţin cineva care îi semăna perfect.

M-am apropiat de masa tipului singuratic şi am constatat că solitarul era Ioanid Varga.

— Te deranjez?

— Nu, de fel, poftim! mă invita Varga cu o forţată notă de politeţe.

După ce schimbarăm câteva banalităţi, el afectând o bună dispoziţie de care-l simţeam departe, îmi spuse:

— Şi zici că n-ai scris încă reportajul cu „tânărul inginer" şi... nu mai ştiu ce „rol"...

— Dimpotrivă! Scris şi apărut în trei numere consecutive ale „Zorilor noi". Se vede treaba că inginerii nu prea îşi găsesc timp să citească presa locală.

— Nu trebuie să generalizezi. Eu sunt un caz particular; în împrejurarea de faţă! Subliniez: în împrejurarea de faţă! Deoarece, în mod obişnuit, sunt un fidel cititor al presei locale. Nişte treburi urgente m-au reţinut însă de la multe lucruri în timpul din urmă.

— Aş paria unu contra o sută că te-ai apucat sa desăvârşeşti opera începută cu Mihai!

— Nu paria că pierzi. Nici prin gând nu-mi trece.

— Cum poţi sa spui aşa ceva? Şi încă atât de hotărât?...

— De ce nu? Mai ales că, începând de azi, am intrat în concediu legal pentru o lună.

— Poate că tocmai cu această intenţie l-ai şi luat, vrei să faci tuturor o surpriză. Dacă e aşa, amestecul meu – trebuie să recunosc – e deplasat.

— Nuuu! Degeaba încerci să mă lămureşti. Sesizez abilitatea dumitale pedagogică şi încercarea de stimulare a unor forţe latente pe care le bănuieşti că ar dormita în mine. Te-nşeli! Nu mă atrage nimic în invenţia aceea.

— Vrei să spui că ţi-ai luat concediu aşa fără niciun scop?

— N-am spus asta. Scopul e cel virtual; comun tuturor concediilor şi cunoscut: mă simt foarte obosit şi vreau să mă odihnesc. S-ar putea să plec pe munte.

Deşi discuţia cu Ioanid Varga mă interesa, gândul îmi era mai mult la Gabriela, pe care, aşa cum şedea, o aveam în faţă.

Probabil, fără să-mi dau seama, începusem să o fixez insistent. Înţelesei aproape imediat că aşa şi era. Aruncându-i o privire lui Michel Claudesco, l-am văzut foindu-se nervos.

Îl văzui apoi făcând semn chelnerului pentru nota de plată. Se ridicară. Fixându-l intens pe Claudesco, din mine dispăru orice urmă de îndoială: Michel Claudesco, egal asasinul! De ce ar fi ţinut altfel s-apară în travesti?

Îmi era proaspătă în memorie groaza pe care o manifestase bietul „împărat“ când dăduse cu ochii de el. În orice caz, de data asta nu-mi mai scapă! mi-am zis, în timp ce căutam să-i explic lui Varga că trebuie să plec.

— N-am timp să mai aştept. Ia te rog şi plăteşte dumneata. Am scos o bancnotă şi am pus-o lângă farfurie.

— Cu plăcere! Dacă e ceva urgent. Îmi pare totuşi rău că... Deşi spunea toate acestea, simţeam, cu cel de al şaselea simţ, că plecarea mea îl bucura.

E şi firesc! După ce şi-a pierdut cel mai bun prieten şi colaborator, cel de al doilea este arestat... Or de arestarea lui Cioran, sunt sigur, mă consideră şi pe mine vinovat, măcar în parte. Cum aş putea prin urmare să-i pretind... Eu, în locul său...

Am grăbit pasul să-i pot ajunge pe cei doi.

Dar, la garderobă, s-a ivit ceva neprevăzut. Abia am întins tichetul cu numărul locului unde-mi era haina şi am şi fost acostat de garderobieră:

— Nu vă supăraţi, dumneavoastră sunteţi redactor la „Zorile noi“?

— Da sunt! i-am răspuns întrebându-mă ce-o mai fi şi asta.

— V-a lăsat cineva un bilet. Îmi pare bine că v-am recunoscut după descriere.

Continuam să-mi îmbrac pardesiul cu mişcări repezi. Biletul l-am deschis în drum spre ieşire şi am rămas stupefiat

„Dacă nu vrei să se repete figura de la „Halba de Cristal“, într-o ediţie revăzută şi completată, cu urmări foarte neplăcute pentru dumneata, te sfătuiesc să-ţi vezi de treabă. Altfel rişti un accident,

M.C.“

Ar trebui să fiu cel puţin cretin să ţin seama de acest obraznic şi stupid

avertisment, „Sfat“ cum îi spune individul. Nu voi renunţa la tine, domnule Claudesco! Tocmai acum când te am în mână... Asasin netrebnic şi neruşinat! i-am răspuns, vorbind de unul singur ca un apucat fără să iau în seamă lipsa de suavitate a epitetelor pe care le adresam lui Claudesco.

În strada am alergat la primul taxi.

— Grav! Cu toată viteza la miliţie!... Vila strigoiului! mai precizai eu ca răspuns privirilor întrebătoare ale şoferului.

Într-adevăr avea dreptate; în oraş erau trei sedii ale miliţiei. De unde era să ghicească omul la care din ele voiam să merg? Le voi explica şi vor înţelege pentru ce nu poate fi altul decât Michel Claudesco asasinul pe care-l căutăm. Chiar... e absurd! Dar, să zicem că n-ar fi el, aşa „ca persoană fizică, tot trebuie să fi fost, măcar, regizorul acestor asasinate. Ba... şi mobilul s-ar putea întrezări, cu puţina fantezie. De ce să nu-l fi înlăturat pe Aldan pentru a-i lua iubita?! S-au comis asasinate monstruoase pentru femei mai puţin frumoase ca ea.

Mai e apoi invenţia! După câte am înţeles eu, în cazul în care aceasta ar fi fost perfectată, ne-am fi putut dispensa de serviciile sale de consilier tehnic străin, plătit cu subvenţii serioase. E destul de inteligent pentru aş fi dat seama dinainte că, fără Aldan, Ioanid Varga va renunţa în cele din urmă. Şi după cât se vede nici n-a greşit.

Maşina gonea cu peste şaptezeci la oră, dar aveam impresia că abia ne mişcăm.

Să fi ştiut, însă, ce surpriză şi dezamăgire mă aşteptau la capătul cursei, m-aş fi întors la local... Din păcate neprevăzutul şi absurdul ne pândesc de pretutindeni, iar noi suntem total neputincioşi când e vorba să le evităm.

Mai aveam circa două sute de metri până la vila generalului sau strigoiului, cum îi zice lumea, când farurile taxiului luminară placa de la spate a unei maşini cu însemnele Republicii Franceze. Imediat am recunoscut maşina lui Claudesco. Ce se-ntâmplase?

— Te rog trage pe dreapta şi opreşte la cincizeci de metri înaintea intrării, i-am spus, aproape strigând, şoferului.

— La aproximativ cincizeci?...

— Bineînţeles...

Ramaserăm astfel cu luminile stinse. Sub becul de deasupra intrării în vilă, recunoscui silueta atletică a lui Claudesco.

Stătea de vorbă cu un al doilea personaj, al cărui obraz nu-l puteam vedea, era cu spatele spre mine.

Claudesco făcea gesturi mari, dure, explicative, parcă voind să-şi convingă neapărat interlocutorul.

În scurt timp dispărură amândoi în interiorul vilei, salutaţi milităreşte de gardian.

Nu mai înţelegeam nimic!

Aveam o atât de acută presimţire că, dacă aş acţiona, aş comite o gafă, încât m-am resemnat.

Reexaminând argumentele care mă duseseră adineaori la convingerea culpabilităţii lui Claudesco, mi se părură tare şubrede! Bine că l-au eliberat pe Cioran.

— Întoarcem! Şoferul mă privea întrebător cu multă curiozitate şi cum nu găseam potrivit să-i dau vreo explicaţie, întoarse, gândind probabil că avea de-a face cu vreun scrântit.

— În cartierul nou! am precizat şi maşina porni spre partea opusă a oraşului. Dac-aş putea să dorm!

Capitolul 10
Paşi în incertitudine

Mi-am aranjat magnetofonul de reporter în servietă, alături de fotografia lui Pavel Petrineac, pe care o şterpelisem de pe masa lui Bunea Mitran. Când am terminat această operaţiune am mai aruncat o privire înăuntrul servietei să văd dacă totul este în ordine.

Peste puţin timp sunam la uşa Valentinei.

Nu s-a arătat surprinsă peste măsură, văzându-mă.

— De trei ani, de când funcţionează localul în care lucrezi, n-am intrat în el niciodată, până acum două seri. Ţi-o spun pentru a te face să-nţelegi că m-am dus special să te văd. N-am avut noroc.

— Eu n-am nicio vină. După cât îmi amintesc, îţi precizasem ora la care începe programul.

— Cred că e foarte greu să reţină cineva ceva din cele ce i-ai spune dumneata. Râse.

— Sunt bine dispusă; aş putea spune chiar fericită că l-au pus în libertate pe Petrică. De-aceea nu voi face caz pentru stângacea încercare de a-mi face curte. Şi poate... mai grav încă, denotând prin aceasta o condamnabilă lipsă de prietenie pentru Cioran!

— Nu mai are omul voie să glumească? Şi, ca dovadă; că am glumit, am reţinut din convorbirea noastră trecută faptul că l-ai văzut pe Aldan la gară înainte de plecarea lui fără întoarcere.

— Iar Aldan!?...

— La fel te-aş putea şi eu învinui pe dumneata: „iar Cioran".

— Da, l-am văzut şi ce-i cu asta? Dar pune pentru Dumnezeu servieta aceea undeva!

Fără să mă observe, am declanşat banda şi am rezemat servieta de braţul canapelei.

— Mi-ai spus, mi se pare, că îl cunoşti pe tânărul care l-a ajutat să care valiza?

— Din vedere! Mă salutase când eram cu... Habar n-am cum îl cheamă!

— Dar l-ai cunoaşte dacă l-ai vedea?

— Dintr-o mie!

— Nu dintr-o mie... Din buzunar am scos mai multe fotografii ale unor

tineri, înşirându-le, ca pe nişte cărţi de joc la o pasenţă, în faţa ei.

Valentina începu dintr-un capăt, luându-le câte una:

— Asta nu e... asta nu e... asta nu e. Uite-l! Ăsta e! îmi întinse fotografia lui Petrineac.

— Eşti sigură?

— Absolut sigură! se spune doar că am o memorie vizuală excepţională.

— Asta nu ştiam. Dar aşa, de curiozitate, ai şi ceva despre care să se poată spune că e rău?

— O! nu numai ceva!... Mult! Toată sunt rea! Unii spun chiar că aş fi periculoasă; mulţi!

— Sunt nişte cretini!... nişte imbecili!... în sfârşit, eu îţi mulţumesc foarte mult şi sper că, dacă ţi se va pune această întrebare în mod oficial, vei răspunde la fel.

— Te referi la fotografie?

— Da. Ai putea fi chemată la miliţie sau la procuratură...

— Deşi am oroare de oficialităţile citate... ăsta e adevărul şi nu văd de ce l-aş ascunde. Dar nu-mi dai nicio explicaţie?

— Ce explicaţie?!... A! da. Tânărul al cărui cadavru a fost descoperit în parc aparţine unui anume Pavel Petrineac şi acesta e una şi aceeaşi persoană cu cel care l-a ajutat pe Aldan să-şi ducă geamantanul şi deci cel din...

— Dumnezeule, era aproape adolescent! Şi băiat drăguţ!...

*

* *

Fără nici o altă explicaţie, am salutat-o pe Valentina. M-am agăţat de autobuzul care deja pornise din staţie şi coborâi în Piaţa Maiorescu, cea mai apropiată de locuinţa lui Cioran. Poate-l mai prind acasă...

Era acasă şi se afla la el şi Ioanid Varga, care tocmai îşi îmbrăca paltonul să plece.

— Sper că nu sunt eu cel care i-a grăbit plecarea?, aveam să-i spun lui Cioran, după ieşirea lui.

— Nu! Era gata de plecare înainte şi fi sunat tu!

— Ei?... Ai fost cumva azi pe la procuratură, pe la miliţie.

— Fost! M-a chemat procurorul Bunea.

— Şi poţi să-mi zici şi mie despre ce a fost vorba?

Sigur că da.

Am trecut din nou la manevrarea magnetofonului din servietă.

— Nu mi s-a atras atenţia să păstrez tăcere şi apoi... cele discutate nici n-ar putea constitui un secret.

— Şi ce a dorit Mitran?

— Mi-a pus în faţă cele două cuţite, să recunosc care e al meu. Nu se pot deosebi!... Eu am ţinut-o însă cu negarea aşa cum începusem...

— Dar... acum aşa, ca chestie, de curiozitate, de ce-ai negat?

— Habar nu mai aveam unde se află cuţitul şi nici nu mai eram sigur că-l am. Mi-era teamă să nu fi dispărut sau să fi apărut undeva...

— Asta-i vasăzică! Şi cum a reacţionat procurorul?

— Fin! M-a urcat cu el într-o maşină şi ne-am oprit la artizanul de la care-l cumpărasem cu trei ani în urmă. Fiindcă nu-l mai întâlnisem, eram sigur că e mort demult. Da de unde!... M-am făcut de râs, asta-i!

— Să fii recunoscut măcar în drum spre el!

— N-am făcut-o; în primul rând, mi-era teamă să nu fie vreo înscenare; să se prefacă adică a mă duce la artizan, mai ales cum eram convins că e mort... Mă gândeam apoi că cel de-al doilea cuţit ar fi putut fi plagiat după exemplarul ce se afla la miliţie de când se descoperise cadavrul lui Aldan şi care-i aparţinea lui. Puteau să-l fi făcut special ca să mă determine pe mine să... să mă-ncurce. De unde era să ştiu că îmi făcuseră percheziţie acasă şi aflaseră cuţitul.

Carevasăzică Bunea nu-i spusese că eu... Gazda eram sigur că nu-i spusese fiindcă era convinsă că fusesem trimis de el.

— Şi, până la urmă, cum ţi-ai dat seama totuşi că e cuţitul tău?

— Mi-a arătat bucata de mătase galbenă şi imediat... Nici amprentele despre care spuneau că le găsiseră pe mâner nu m-au făcut să-mi schimb atitudinea, dar mătasea... Era dintr-un material. O aiureală; făcusem Valentinei cadou pentru o bluză...

Simţii cum îmi urcă sângele în obraji şi continuai precipitat.

— Şi cum îţi explici că... Doar e clar că Pavel Petrineac a fost asasinat cu cuţitul tău?

— E clar şi totuşi...

— Ce fel de totuşi? Doar cuţitul lui Aldan a fost descoperit în apropierea cadavrului său şi se afla la miliţie.

— Asta e adevărat, dar de acolo îl mai putea lua cineva...

— Nu te gândi la lucruri imposibile! Locul unde sunt păstrate obiectele

astea îl cunosc. E absolut inaccesibil vreuna persoane străine. Nici chiar personalul miliţiei... Cheia s-a aflat în permanenţă asupra lui Avramescu. Îţi dai, deci, seama... E vorba de un safe. Încuietoare pentru hoţi nu pentru oameni cinstiţi.

— Şi-atunci?

— Tocmai asta voiam să te întreb şi eu.

— Mă crezi cumva şi tu capabil de asasinat?

— Dar înţelege omule, nici nu m-am gândit vreodată să-ţi pun la îndoială nevinovăţia!... Simţeam pentru Cioran o sinceră milă. Eu cred că trebuie să căutăm printre cei care te vizitează...

— Pe mine?

— Evident! Am zis care „te“ vizitează!

— Ei... la mine vin mulţi! Şi-apoi, cuţitul era ascuns.

— Unde? Nu cumva într-unul din sertarele scrinului ăla de colo?

— De unde ştii?

— Nu ştiu de loc, da... îmi dau seama ce numesc oamenii ca tine „ceva ascuns“. Şi dacă într-adevăr era acolo, află că nu prea era ascuns! Deci s-o luăm metodic: cine te vizitează mai des?

— Păi... dacă excludem... Să zicem: inginerii: Frăţilă, Voinea, Dorobanţu, Capătă, Plancu, Nedelcu, Feldman, Boros; sunt destui!

— Dar pe cine ziceai să excludem?

— Mă gândeam la obişnuiţii casei, la oamenii care sunt în afară de orice bănuială, cum ar fi: Gabriela Tudose, Ioanid Varga, Cornelia Sava, Valentina...

— Nu excludem pe nimeni! Cu cât poate fi Gabriela Tudose mai puţin dubioasă decât, de exemplu, inginerul Frăţilă, pe care-l cunosc ca pe un om integru?

— Într-adevăr, pentru Frăţilă aş băga şi eu mâna în foc. Nu-i în stare să ucidă o ploşniţă.

— Eu n-aş putea spune acelaşi lucru în ce-o priveşte pe Gabriela.

— Cert e că mă aflu într-o situaţie îngrozitoare. Corpul delict, obiectul cu care s-a săvârşit crima, e la mine şi eu nu mă simt capabil să formulez nici cea mai vagă bănuială asupra cuiva! Oare nu există posibilitatea ca acest asasinat să fi fost săvârşit totuşi cu un al treilea cuţit?

— Exclus! Bătrânul a spus clar că n-a mai făcut niciodată un al treilea.

— Mă rog... Dar dacă e vorba de-o copie?

— Bine, să admitem! De unde să-şi fi luat însă ucigaşul modelul?

— Într-adevăr. Exemplarul unu era la miliţie. Doi, era la mine.

— Nu aşa! Mergem chiar mai departe: admitem că ţi l-ar fi sustras cineva cu acest scop.

— Adică cel al copierii?

— Da.

— Nu ştiu unde vrei să ajungi, dar... acum îmi dau seama că n-ar fi fost posibil. Vreau să spun nu-i logic, nu-i verosimil.

— De ce?!

— Oricine ar fi dorit să facă acest lucru, adică să-l reproducă, să aibă un cuţit la fel, mi l-ar fi putut cere cu împrumut, fără să-şi ascundă intenţia.

— Da... Ai şi tu dreptate. Cel care l-a luat era deci conştient şi nu putea avea decât un singur scop: cel al crimei! Deci, cum ai putea avea curajul să bănuieşti şi pe cine să bănuieşti.

— Nu ştiu! Poate sunt cam subiectiv, dar există în afacerea asta un personaj al cărui nume nu l-ai pomenit nici tu nici eu şi care îmi provoacă multe dureri de cap.

— La cine te referi?

— La domnul Michel Claudesco. De aceea am şi făcut remarca asupra Gabrielei. Ea este cea mai apropiată prietenă a lui. Or femeile, când sunt îndrăgostite, sunt capabile de multe prostii!

— Înţeleg. Totuşi ceva mă face s-o exclud pe Gabriela din cercul suspecţilor. Fata aceasta ascunde într-adevăr ceva. Uneori face paradă, pozează în răutăcioasă, alteori în cinică, dură. Dar sub toate acestea, bănuiesc, se ascunde un suflet de aur: o delicată sensibilitate care o face incapabilă de răutate adevărată sau de cruzime.

— Scuză-mă, dar cel puţin deocamdată nu pot fi de acord cu acest punct de vedere.

— Nici nu mi-ar place să o faci din simplă complezenţă, dar sunt sigur că în curând te vei convinge şi tu.

*

* *

Aflând toate acestea, Mitran Bunea deveni exuberant ca un copil. Era gata să mă-mbrăţişeze.

— Îţi dai seama, bătrâne, ce treabă serioasă ai făcut! Cu denumirea de „bătrâne“ nu mă gratifica decât rareori. Aceasta marca la el o adevărată

exaltare.

— Te referi la ceva anume? îl întrebai.

— Îţi dai seama? repeta el într-una. Dacă Valentina a recunoscut în tânărul care-i însoţea pe Mihai Aldan, pe Pavel Petrineac, avem certitudinea, înţelegi, avem acum certitudinea existenţei unei legături între cele trei crime. Teza mea se verifică de la sine. Mă refer la convingerea mea fermă, de totdeauna, că Aldan a fost asasinat şi nu victima unui accident banal. Acum, că am descoperit legătura dintre aceste crime, putem trece la altă ipoteză. Sunt sigur că se va verifica şi ea în curând.

— Şi anume?

— Că cele trei vieţi au fost suprimate de aceeaşi mână!

— Şi eu cred asta. Şi m-am mai gândit la ceva. Cred că fata, logodnica lui Petrineac, nu-i decât o sacrificată, o victimă a dragostei ce-o purta lui Petrineac.

— Înţeleg. E perfect legic. A fost ucisă numai fiindcă-l însoţea pe băiat.

— Sigur! Şi, personal, ce părere ai: cine să fi luat pumnalul de la Cioran?

— E greu de formulat o bănuială!...

— Am discutat şi cu Cioran. Dar eu cred că ori Gabriela Tudose, ori... Şi de ce nu ne-am gândi şi la Ioanid Varga? Deci, ori el. Varga, ori ei amândoi.

— Cum adică?... Vezi vreo posibilitate de cooperare între Gabriela şi Ioanid?

— Nu!... M-am gândit la cuplul Gabriela-Claudesco. Chiar şi numai faptul că a îndrăznit să mă ameninţe, denotă că tipul e capabil de orice.

— Hm!... Asta vom mai vedea noi! Ce ai de gând în continuare?

— Mă iscodeşti?

— Nu, dacă nu vrei nu-mi spune!

— Nu că n-aş vrea, dar n-am un plan precis. Dacă aş avea ţi-aş spune, zău! ştii doar...

Procurorul râse:

— Da, sigur că ştiu; după ce-l duci până la capăt, vii şi-mi comunici rezultatul. Dacă-i bun!... Dacă-ţi convine!...

*

* *

Avramescu îmi făcu o primire zgomotoasă. Abia acum îmi dădeam seama că are în el ceva de clovn.

Nu prevăzusem posibilitatea de a fi fost informat telefonic de Mitran Bunea asupra convorbirii ce o avusesem cu el. Intenţionam să-l surprind prin relatările mele.

Singura posibilitate rămasă era aceea de a-l înjura „în gând" pe Mitran.

— Ce naiba ai păţit pe drumul dintre procuratură şi noi.?, M-aşteptam să te văd venind cu aripile întinse.

— De ce chiar zburând?

— De bucurie, băiatule! Sau nu eşti conştient de faptul că ne aflăm la un pas de...

— Nu ştiu. Poate că sunt prea prost, dar am impresia că în loc să se limpezească, lucrurile mai mult se încurcă.

— Te referi la Cioran? Ce face, cum vede el...?

— Conştient că toate drumurile duc la Roma; că toate bănuielile îl indică pe el drept cel mai probabil asasin, se apără omul cum poate. Aproape plângea cerându-mi să-mi dau seama şi să judec că el n-ar fi avut niciun motiv să-l ucidă pe Petrineac. Când l-am întrebat dacă putea dovedi, a ajuns într-un hal că mi s-a făcut pur şi simplu milă.

— Da, într-adevăr, e greu. Cu toată convingerea noastră intimă că el nu poate fi vinovatul. Dar îl cunoştea.

— Pe cine, pe Petrineac? Da, din vedere. Făcuse practică în uzină; ţi-am spus doar. Câteva săptămâni... Îl văzuse în câteva rânduri cu Mihai ieşind pe poarta fabricii. Mi-a spus că lui Aldan îi plăceau adolescenţii. Nu mă privi aşa! Nu într-un fel... necuviincios.

— Asta e părerea ta?

— Nu numai a mea, dar se făcuseră aluzii în uzină şi Aldan explicase că-i sunt dragi tinerii, pentru „perpetua lor stare de imponderabilitate". Astea-s cuvintele lui.

— Avea dreptate! Nu prea trăiesc cu picioarele pe pământ.

— Nu fii inchizitor. Dar să lăsăm asta. Cine să-i fi ucis pe cei doi tineri. Şi, mai ales, de ce tocmai cu cuţitul lui Cioran.

— Asta l-am întrebat şi eu. Era dezolat şi disperat că nu poate formula bănuieli împotriva nimănui. Toţi care-l vizitează-i sunt colegi. Oameni pe care-i consideră în afara oricăror suspiciuni.

— Şi dintre ăştia, care vin mai des?

— Evident, Ioanid Varga, Gabriela Tudose şi Valentina, desigur, şi

bănuiesc, am impresia, că destul de des. Am apăsat pe ultimele cuvinte cu aer insinuant.

— Asta e! murmură Avramescu. Faţa lui se umplu dintr-odată de lumină.

— Ce vrei să spui?

— Ce aş putea spune? Voiam să te întreb pe tine ce părere ai.

Mă abţinui să i-o spun direct.

— Sunt în dilemă !... Nu reiese de nicăieri, din dosar, că ar fi cineva interesat în dispariţia lui. Asta e una. În al doilea rând, nu mai există dubiu; crima a fost comisă cu cuţitul lui Cioran, care a fost sustras din scrinul acela vechi, fără ca el să ştie. Criminalul a fost abil în sensul că nu a lăsat amprente pe pumnal. Au fost găsite numai cele ale lui Cioran. După ce şi-a făcut treaba, l-a dus frumuşel înapoi şi l-a înfăşurat în bucata aceea de mătase. Sânge şi mătase!...

— O împerechere ce mi se pare firească, nu ştiu de ce.

— Şi mie. Iar dacă am spune „sânge, aur şi mătase“ am reuşi să realizăm culmea şablonului pretenţios şi învechit.

— Tot ce se poate. Dar să revenim la ale noastre. Părerea mea e că nimeni n-o putea face mai bine ca Ioanid Varga sau Gabriela Tudose.

— Eu am nişte impresii şi mai şi!...

— Eu am idei! Vreau să-l scot mâine pe împărat din spital şi să-l postez în faţa uzinei.

— Cu ce scop?

— Vreau să-l aşez undeva acolo sub discreta supraveghere a lui Cerneag; dacă dăm cumva de urma degustătorului de sifon“?!

Era într-adevăr o idee şi îmi ascundeam cu dificultate necazul că-i venise lui mai întâi. Mă abţinui de orice comentariu.

Capitolul 11
Acţiunea „Zori Noi“

De mult nu mă mai sculasem atât de dimineaţă.

Înghesuiala şi goana specifică orei dinaintea începerii zilei de muncă tocmai luase sfârşit. Oraşul, străzile, totul părea că răsuflă uşurat, permiţându-şi câteva clipe de răgaz.

Traversai strada până la chioşcul de ziare de vis-à-vis. Sigură că nimeni nu avea s-o mai deranjeze câteva ore, femeia răsfoia un magazin ilustrat.

Glasul meu o făcu să tresară.

— Vă rog! A sosit „Zori noi?“

— Da, avem... smulse dintr-un teanc respectabil, un exemplar.

— Mai daţi-mi vă rog patru.

— Ce patru?

— Încă patru exemplare din acest număr.

Mă privi puţin mirată şi mi le dădu.

Mă îndreptai grăbit spre o bancă din scuarul de alături şi frunzării repede unul din exemplare.

Găsind ceea ce căutam, le deschisei pe toate la aceeaşi pagină de mică publicitate şi luându-le la subsuoară oprii primul taxi.

— La „Hidromatica“

După câteva minute de goană, mă aflam în faţa unui portar cu mustăţi răsucite astfel că în dreptul fiecărei nări sfârcurile-i făceau câte un inel. Părea coborât de-a dreptul dintr-unul din acele tablouri măsluite, din timpul marelui imperiu habsburgic, în care, pe un fond de generali, ale căror chipuri nu existaseră poate niciodată, lângă războinica ţeavă a unui tun de operetă, şedea husarul care slujise împărăţia, totdeauna călare pe un aprig armăsar.

Singurul lucru real dintr-un asemenea tablou, pe care mi-l evocaseră mustăţile uriaşe ale portarului, era capul bunicului meu, fost strajă-meşter într-un regiment de husari al armiei împărăteşti.

Mi-aminteam deziluzia ce o avusesem şi râul de lacrimi vărsate, când un unchi îmi dezvăluise falsul grosolan.

Poate şi portarul acesta e fals, gândeam. Ba nu! Îmi cere legitimaţia. I-o

întind privind prin fereastră spre boschetul de iasomie, unde cu douăzeci şi patru de ore în urmă stătuse scheletica făptură a nebunului împărat Franz Iosef.

După ce mă examinează circumspect, mă încredinţează unei femei, care trebuie – conform noilor instrucţiuni – să mă călăuzească prin uzină.

Am trecut cu ea în curte. Din câteva cuvinte ne înţeleserăm. Îi strecurai în mână o bancnotă, dându-i şi trei exemplare din „Zorii noi".

Peste alte câteva minute, cu acelaşi taximetru, goneam spre procuratură.

Aici îmi fu de mare ajutor altă femeie de serviciu. Era simplu: trebuia să pună exemplarul din „Zori noi" pe biroul lui Mitran Bunea, aşa cum i-l dădusem.

Dădui drumul şoferului şi luai eroica hotărâre sa traversez oraşul pe jos până la „Vila strigoiului". Răsuflăm uşurat. Deci în dimineaţa aceasta, cam în acelaşi timp, Gabriela Tudose, Ioanid Varga, Petre Cioran şi Mitran Bunea aveau să citească aceleaşi anunţuri-necrologuri, în aceeaşi pagină a „Zorilor noi".

„Veşnic nemângâiata şi îndurerata familie Lascu; Minodora – mamă – şi Isaia – tată, anunţă rudelor, prietenilor şi tuturor celor care l-au cunoscut, tragicul sfârşit din viaţa a unicului şi preaiubitului lor fiu Ionaş, cunoscut şi sub denumirea de Franz Iosef, după îndelungaţi ani de suferinţă, la spitalul de boli mintale, unde fusese internat".

Acesta era primul anunţ şi era urmat imediat de al doilea:

„Asociaţia artiştilor plastici amatori şi a artizanilor din oraşul nostru, cu profundă durere şi îndreptăţit regret, anunţă stingerea din viaţă a iscusitului şi neîntrecutului meşteşugar, cel care a fost Dumitru Bogorin".

*

* *

Avramescu mă întâmpină mirat ca totdeauna când înţelegea că mă sculasem înainte de ora zece.

— Ai devenit omul surprizelor! Te pomeneşti că ai pus ceasul să sune

şi l-ai şi auzit?

— Lasă glumele proaste şi citeşte! I-am vârât sub nas exemplarul din „Zori noi“ arătându-i anunţurile cu degetul: destul cu inactivitatea mea gazetărească! Consider reluarea ei prin acestea de bun augur; cred că nu vei fi de altă părere.

Avramescu citi şi rămase mut. Avea mutra celui mai intrigat conformist. Într-o asemenea măsură îmi era. De nesuferit în acel moment, ca tăcerea lui mă strivea.

— Dar zi ceva, omule! N-aş avea nimic împotrivă să-ţi accept chiar invitaţia la o cafea. Nu aici însă! Să mergem la „Inima de Frişcă“.

Mă urmă tăcut şi ne aşezarăm sub reclama stupidă a cofetăriei. *„Vorba dulce mult aduce... Şi, cum e rară, aici aveţi posibilitatea să ajungeţi la ea, numai cu doi lei cincizeci, consumând o inimă de frişcă şi o cafea cu zahăr dublu!“*

— Ce zici?

— Ce să zic? Mi se pare tare trăsnită ideea.

— Te referi la anunţuri?

— Da.

— Dimpotrivă, eu am impresia că am prins pe Sfântu Petru, măcar de-un călcâi...

— Aş fi încântat să-i văd şi eu mutra acestui Sfânt Petru, dar numai în cazul când ar fi una şi aceeaşi persoană cu triplul nostru ucigaş!

— Cum adică? După ce am verificat şi e absolut clar că Cioran Petru şi Gabriela Tudose, care s-au izbit nas în nas cu împăratul, nu-l cunosc şi nici nebunul pe ei, asta nu-ţi spune nimic?!

— Ba da! Ceea ce ştim cu toţii: că Cioran, deşi este posesorul corpului delict, nu poate fi şi asasinul. Şi nici Gabriela. Asta se adaugă într-adevăr la chestiunile cunoscute.

— Asasinul coboară cântând

— Da? Bun! Şi după cele întâmplate la „Halba de Cristal“ reiese clar că asasinul trebuie să-l fi cunoscut nu numai pe Cioran, ci şi pe nebun.

— Asta e o dovadă în plus a inocenţei lui Cioran.

— Şi ce-ar însemna?

— Ghici ciupercă ce-i! Că e un altul, se-nţelege!

— Perfect! Şi, după opinia unui criminalist de talia căpitanului Avramescu, cine ar putea fi acest „altul“?. Cine ar urma să fie?

— Păi...

— Hai că mă faci să-mi ies din... Măi, omule! Sântem de acord că nu-i nici Gabriela şi nici Cioran, da? Bun! Dar totodată, ştim că acest cineva trebuie să fi avut acces în casa lui Cioran. Clar?

— Clar, dar nu uita că sunt un întreg pluton de ingineri care frecventează...

— Noi însă mergem prin metoda excluderii şi astfel ajungem ca din întregul pluton să rămânem cu...

— ?!?!...

— Ori e „degustătorul" pe care l-am identificat ca fiind una şi aceeaşi persoană cu Michel Claudesco; un personaj după părerea mea capabil şi pretabil la asemenea fapte, ori inginerul Ioanid Varga... La o bănuială mai temeinică asupra acestuia, m-a dus strania lui comportare din ultimul timp... E tare... Nu cum ar trebui!

— Bine, dar parcă nu de mult erai de părere să-l excludem cu desăvârşire?

— Nu uita că Claudesco n-a dat nici el ochii cu nebunul; ieri nu era prezent la uzină. Cred că ar fi neapărat necesară...

— Este imposibil!

— Ce este imposibil?

— O întrevedere între Claudesco şi... La ăsta cred ca te-ai gândit.

— Şi de ce mă rog să fie imposibilă?! Pentru a nu „compromite" proverbiala noastră ospitalitate?... Nu permite „Codul manierelor elegante?"

— Ceva mult mai concret, zise Avramescu zâmbitor.

— Ce anume? Adu-mi argumentul decisiv şi...Nu sunt eu omul care să nu-nţeleagă.

— Există din păcate! Claudesco a trebuit să se întoarcă urgent în patrie; o chestiune de familie, după câte-am înţeles. Nici măcar n-a anunţat pe cineva că pleacă.

— Vrei să mă faci să cred că nici pe Gabriela?

— Nici.

— Asta permite-mi să n-o mai cred! Tocmai pe ea care în ultima vreme îl însoţea peste tot?!... Prin toate localurile de lux?... Cu care se distra, se...

— O fi avut omul motivele sale să nu o anunţe

— Criminalul, ucigaşul, vrei să zici, nu omul! Vasăzică a şters-o... Frumos, n-am ce spune! Halal poliţie! În orice caz, să ştii că nu-i străină nici ea de toată povestea!

— Cred că ai început să baţi câmpii!

— Din ce în ce mai frumos! Eu bat câmpii!... Spune mai bine că ţi-e ruşine să recunoşti că...

— Să nu ne mai invectivăm ca derbedeii! Mai bine fă-mă să-nţeleg ce-ai urmărit cu aceste anunţuri. Tare mi-e teamă că ne vor aduce numai neplăceri şi ghinioane!

— Lasă atmosfera! Pentru mine din aceste anunţuri se degajă certitudinea! Doi martori care ne-ar mai fi putut pune măcar în mod incidental, inconştient, pe urmele asasinului, au dispărut! Dispariţia acestora va crea pentru asasin o... eliberare. Îi vor da sentimentul siguranţei. E aproape o lege în acţiunea poliţistă, de ai crea criminalului o asemenea iluzie. Terorizat, încordat, în luptă cu umbrele celor suprimaţi şi cu fantomele celor vii, care l-ar putea trăda, el este, de obicei, prudent până la exasperarea detectivilor. Dacă-i stăpân pe situaţie însă, departe de orice risc, e firesc să comită greşeli, să facă gafe care până la urmă îl pierd...

— Nu e chiar lipsit de logică raţionamentul tău, dar nu te-ai gândit şi la posibilitatea unui eşec?

— Ce eşec?

— La posibila şi probabila demascare a mistificării, de către familiile nebunului şi a artizanului?

— Tare idiot trebuie să mă consideri, dacă mă crezi în stare să nu fi prevăzut un lucru atât de elementar Am făcut totul cu deplinul acord şi sprijin al tuturor

— Deci la pândă! Să pândim trecerea asasinului! În atmosfera de siguranţă pe care i-ai creat-o cu necrologurile, n-ar fi exclus, n-ar fi de mirare să apară cântând!...

— Aşa s-ar fi şi întâmplat poate, dacă nu eraţi voi destul de... Era să zic neghiobi! pentru a-l lăsa s-o şteargă. Simţeam că-mi pierd controlul şi acest lucru nu era indicat chiar dacă într-un fel, eu şi căpitanul devenisem oarecum amici. Mi-am luat seama totuşi continuând: câte eforturi zadarnice nu am făcut, cât nu m-am zbătut?!

— Poate că te-nşeli!... Poate ne înşelăm cu toţii, iar asasinul stă undeva şi aşteaptă un moment ca acesta pe care l-ai creat cu anunţurile tale. Fii sigur că atunci va apare!

— Poate!... Păcat!

— Vom mai vedea! zise Avramescu privindu-şi ceasul.

Capitolul 12
Întâlnirea cu fantoma...

Trecuseră zece ore de la convorbirea mea cu căpitanul şi cobora amurgul. Siluetele lucrurilor se estompau contopindu-se tot mai mult cu umbrele.

Urcam pe uliţa Copernic, spre numărul unsprezece, unde locuia moşul.

Îi promisesem „mortului“ că, în seara zilei când va apare anunţul, voi mai trece pe la el să stăm de vorbă.

Stabilisem să-mi deschidă numai mie şi numai la un anume mod de a-mi anunţa sosirea.

Bineînţeles, el nu mai trebuia să calce în prima încăpere, ci să stea într-o cămăruţă alăturată, a cărei existenţă, chiar dacă intrai în atelier, nici n-ai fi bănuit-o. Era mascată în zid, uşa confundându-se cu acesta.

Făcui un pas în prima încăpere rămasă vraişte. Un bec de la stâlpul din stradă îşi arunca lumina oscilantă. Am rămas înmărmurit.

Totul în atelier era întors literalmente pe dos! Aruncat, răsturnat, sfărâmat. Dădea impresia unui câmp de bătălie, în care nu te puteai aştepta decât să descoperi leşurile luptătorilor.

Mi-am amintit de consemn şi, păşind peste lucrurile împrăştiate, m-am oprit la uşa mascată.

Am ciocănit conform codului stabilit. Nicio mişcare! Am bătut mai tare. Şi mai tare. Abia când spaima începuse să-şi înfigă ghearele în mine, auzii în sfârşit nişte foşnituri de pas târşit şi glasul şoptit al bătrânului:

— Domnul detectiv?...

— Eu, am răspuns cu voce strangulată de emoţie.

Cheia scrâşni în broasca ruginită. În clipa aceea, un alt scrâşnet declanşă mecanismul vechiului ceas, al bătrânului şi glasul metalic al cucului răguşit răsună sinistru anunţând ora.

Deşi în spatele bătrânului ardea un bec chior, lumina slabă interferându-se cu cea de afară îi făcea chipul şi mai neclar. Şoapta glasului său tremurător de parcă ar fi fost scuturat de friguri mă întâmpină plină de reproşuri:

— Dumnezeule! ce mi-aţi făcut?!... Să-mi faceţi mie una ca asta!?...

— Dar ce s-a-ntâmplat aici?! Cine a făcut grozăvenia asta?

— El! Cine altul?! şi bătrânul se scutură cu groază.

— Care el? Eram surprins de fermitatea cu care pronunţase ultimele cuvinte; într-un dezacord total cu făptura-i pirpirie, cu purtările-i anterioare.

— Criminalul, domnule! îţi spun doar, se răţoi bătrânul. Nu-i mai sesizam acum nici accentele dialectale. Era cu totul schimbat şi parcă avea totuşi ceva cunoscut...

— Dar poftiţi înăuntru, să vă explic.

Un straniu presentiment al pericolului mă făcu să şovăi. Ba dădui chiar un pas înapoi.

— Nu cumva vă e teamă?... Domnule poliţai improvizat sau detectiv amator sau cum să vă spun?...

— Nu, nene Bogorin, de ce să-mi fie? Mă bucur că te văd, am zis şi, dintr-o săritură, am ajuns lângă masa din spatele lui, încleştând mâna pe spătarul unui scaun.

Tot atât de iute, celălalt apucă o vergea de fier şi cu o lovitură sparse becul ce şi aşa abia lumina.

Fulgerător, în aceeaşi clipă, am repezit scaunul cu toată puterea în direcţia sa. În urma ciocnirii cu ceva mai tare ca lemnul, scaunul şubred se prefăcu în surcele, care se risipiră în jur.

Să fi fost totuşi ţeasta celuilalt? mă întrebam gândindu-mă că l-aş fi putut ucide.

Am căutat peretele şi m-am lipit cu spatele de el. Cel puţin să nu mai am şi grija...

Lumina palidă de afară se aşternea pe podeaua putredă în felii uriaşe, ca de dovleac copt.

— Carevasăzică de ăsta-mi erai, meştere?! Niciun răspuns, nicio mişcare, nici acum nu aş putea explica în ce fel s-a putut strecura până în preajma mea, fără să-l văd şi aud.

I-am simţit lovitura pumnului greu sub maxilarul inferior şi mi-a făcut impresia că-mi zboară capul în ţăndări. A urmat scurta sclipire de conştiinţă că mă prăbuşesc şi aşteptam neantul.

Spre mirarea mea, n-am leşinat Altfel nu l-aş fi văzut aplecându-se asupra mea.

Convins pe semne că eram dus de pe astă lume, mă lovi în batjocură cu ţepii de la o perie de sârmă drept în frunte. Simţii înţepăturile a o mie de ace şi acestea avură darul să mă dezmeticească de-a binelea.

Celălalt era încă aplecat deasupra mea. Concentrându-mi toate puterile în zvâcnetul unei încercări de zbor spre tavan, trimisei pumnul înainte şi-l izbii din plin.

Se rostogoli alături, dar cu o agilitate şi rezistenţă pe care nu mi-aş fi putut-o imagina la bătrân făcu un soi de salt şi, în clipa următoare, era în picioare lângă uşă. Am văzut sclipindu-i în mână lama unui cuţit.

Instinctiv, am sărit în picioare şi am dus mâna la buzunar. Dar vai! singurul obiect solid pe care-l aveam era bricheta-pistolet, pe care o cumpărasem cu câteva zile înainte.

Scoţând-o, mă minunai singur de lucirea ei stranie.

Nici adversarului meu nu-i scăpă această lucire şi gestul de a arunca cuţitul fu frânt de perplexitate.

— Aha! domnul umblă cu jucării periculoase? mormăi. Şi se aruncă fulgerător la pământ.

Într-o neobişnuită mişcare de flexibilitate, se replie apoi în spatele uşii şi câteva clipe mai târziu îi auzeam paşii pe porţiunea rămasă încă pavată cu dale, a foste curţi. Se pierdură în noapte.

L-am scăpat! S-a salvat, netrebnicul! am început să mă frământ, fără să-mi dau seama că, de fapt, cel salvat eram eu, cu bricheta mea absurdă şi miraculoasă.

Un firişor de sânge mi se prelingea pe obraz şi îmi ajunsese pe buze. I-am simţit gustul sărat, dulceag, consistenţa lipicioasă şi o slăbiciune vecină cu leşinul începea să pună stăpânire pe mine.

Am pornit încet, mai mult târându-mă. Coboram uliţa sordidă, împiedicându-mă de pietroaie şi călcând prin hârtoape.

Mă aflam din nou printre oameni. Strecurându-mă prin dărătul luminilor până la primul telefon public, am format numărul lui Avramescu.

— Alo! eu sunt căpitane. Voiam să-ţi comunic că din lipsă de timp, n-am mai trecut pe la artizan.

— Păcat!

— Ai putea să-l trimiţi tu pe Cerneag mâine dimineaţă până acolo?

— Cum să nu?! Ai preferinţă pentru vreo oră anume?

— A! nu. Mai potrivit ar fi însă, după părerea mea cât mai devreme. Înţelegi? Înainte de a porni oamenii spre locurile lor de muncă.

— Perfect! Deci pe mâine...

— Da. Trec eu pe la tine în cursul dimineţii. Noroc!

Acasă, îmbrăcat într-o pijama proaspătă, după un duş, mă simţeam ca renăscut.

Obrazul nu-mi era atât de lovit pe cât m-aşteptam. I se potrivea perfect un accident uşor de motocicletă.

Îmi făceam reproşuri că lăsasem banditul să-mi scape, dar nu găseam nicio explicaţie întâmplării prin care trecuse.

Dacă cel care mă atacase fusese într-adevăr Dumitru Bogorin, edificiile raţionamentelor mele erau la pământ... Era vădit că avea o legătură cu asasinul lui Aldan şi al cuplului de tineri logodnici.

Dar mărturia asupra lui Cioran mai putea oare fi considerată veridică?... Poate fi tot atât de bine şi falsă. În orice caz, de pe lista suspecţilor, se cereau eliminaţi Cioran, Gabriela, Ioanid Varga şi... Atât! Dar cum rămâne chestia cu Claudesco?... Nu! Trebuie să-i dau încă un telefon lui Avramescu. Mă va-njura? N-are decât!

Formai numărul:

— Tot eu sunt căpitane!

— Dar ce te-a apucat?!

— Fii liniştit, nu m-am molipsit de mania telefoanelor; am revenit asupra... Tocmai voiam să mă culc şi m-am răzgândit; nu-l mai trimite pe Cerneag la artizan. Mă duc tot eu.

— Şi eu sunt de părere că e mai potrivit, dar n-am voit să...

— Mă bucur că avem aceleaşi gânduri, se-ntâmplă cam rar.

— Într-un anume fel, da. Vei ajunge la mine cam în jurul amiezii?

— În jurul lui zece.

*

* *

Am găsit atelierul lui Dumitru Bogorin aşa cum îl lăsasem decuseară. Întors cu susu-n jos.

Cucul de tablă vopsită, cu aripile întinse, atârna afară din cuşca-i mecanică şi părea singurul element capabil să comită un gest de smulgere, de eliberare, din ambianţa sinistră, înfiorătoare.

Încăperea duhnea a mucegai şi a aer stătut, cu toate că, în timpul încăierării de aseară, spărsesem un geam.

Venisem cu speranţa că doar voi descoperi o urmă. Dar în jurul dărâmăturii, unde nu mai erau dale, era aşternut prundiş. Nu se vedea nimic.

Alături de ruină, se afla o căsuţă, separată de ruine, printr-un gard viu, pe care un bătrân cam de aceeaşi vârstă cu moş Bogorin îl ajusta cu o foarfecă.

M-am apropiat salutându-l cuviincios:

— N-ai văzut cumva pe nea Dumitru?

— Nu-i acasă?!...

— Dacă ar fi, nu te-aş deranja.

— Nu ştiu! L-a mai căutat cineva ieri, către seară. I-am spus să-l aştepte dacă nu-i. Omul a intrat înăuntru şi pe semne l-a aşteptat. De ieşit nu l-am mai văzut să iasă. Bogorin s-a întors târziu şi probabil a avut o comandă urgentă că a ciocănit toată noaptea. De asta m-aş fi mirat să se scoale aşa dimineaţă.

Văzând că nu pot afla mai mult, am plecat.

La capătul de jos al străzii Copernic, avui surpriza să mă întâlnesc cu Ioanid Varga.

Avea mâna dreaptă bandajată.

— Noroc inginerule!

— Trăiască presa locală! răspunse el cu o jovialitate forţată. Încotro aşa dimineaţă?

— Fleacuri gazetăreşti de la care nu mă pot sustrage. Dar tu?

— Eu? Necazuri. Ţi-am spus că voiam să plec în concediu pe munte şi uite! ieri am vrut să dau o mână de ajutor unui prieten să-şi repare maşina şi m-am aranjat. Îmi arătă mâna bandajată. Dreapta!

— Ce ghinion.

— Se-ntâmplă! De altfel şi aşa nu mai puteam pleca. E mare nevoie de oameni în secţie şi cum se zvoneşte că Cioran ar putea fi rearestat, în orice clipă, sub învinuirea de crimă... mi-au suspendat concediul.

— Dar cu el te ştiam prieten!.

— Ce are asta cu...

— Nuuu! Voiam să te-ntreb cum poţi fi prieten cu un om asupra căruia planează astfel de...

— Fleacuri! Miliţia e de părere că ar fi vinovat, nu eu. Şi apoi, nici chiar miliţia, am auzit eu. Nu prea posedă probe împotriva lui. Aşa... poate fi oricine bănuit.

— Sunt de acord cu tine! Dar unde ziceai că mergi!

— La... o veche cunoştinţă cu o problemă personală.

— Atunci la revedere! Dacă nu mai pleci, ne mai vedem noi. Măcar la

„Halba de Cristal“.

După vreo cincizeci de paşi m-am întors să mă uit înapoi. Varga urca printre crengile arborilor semidesfrunziţi de pe strada Copernic. Nu putea merge decât la atelierul bătrânului. Dar mi-am urmat drumul spre Vila strigoiului.

*

* *

Avramescu devenea din ce în ce mai nervos şi mai agitat, pe măsură ce-i depănam întâmplările din ajun.

Izbucni furios:

— De ce nu mi-ai dat imediat telefon?! Ai comis cea mai gravă imprudenţă! Asta pentru a nu-i spune altfel. O clipă!

Şi căpitanul îl chemă pe Cerneag.

— Doi câini, aparat de fotografiat şi toate cele necesare pentru depistarea unor urme materiale. Maşina de serviciu... şi executarea! Stai! Mergi singur, adică fără mine, la atelierul artizanului. După operaţie, aranjezi supravegherea ruinelor. Schimburi conform instrucţiunilor!... După ce termini, predai tot ce trebuie laboratoarelor cu indicaţia F.F.F. Urgent. Cât e ceasul?

— Zece treizeci.

— Bine. La unsprezece, posturile să fie instalate!

După ce ieşi Cerneag, Avramescu se întoarse spre mine:

— Având în vedere treaba pe care ai făcut-o, n-ar strica să te odihneşti câteva zile.

— Hm! Văzându-mi probabil sclipirea de furie din ochi, continuă:

— Stai! Nu mă gândeam la trândăveala veritabilă. Ci la un soi de odihnă activă. Să te duci, spre pildă, pe teren. Mă gândesc la mediul rural. Sa faci vreo două, trei zile culegeri de folclor.

— N-am cules în viaţa mea folclor, m-am întunecat la faţă. Apoi, de ce tocmai acum, când m-am izbit nas în nas cu criminalul?

— În primul rând exagerezi! N-ai nicio dovada că era chiar el. Şi mai e o chestiune care mă pune pe gânduri. Moş Bogorin e naiba ştie pe unde şi s-ar putea să-ţi provoace niscaiva încurcături. În al doilea rând, în satul în apropierea căruia s-a descoperit cadavrul lui Aldan, circulă o poveste destul de interesantă. Cred că ar fi potrivit să ţinem seama de ea. E o poveste cu cântec. În timpul lipsei tale, noi vom prelucra materialele

culese de Cerneag şi când vii pornim la acţiune. Pentru liniştea ta, trebuie să-ţi spun că întregul merit în descoperirea probabilă a ucigaşului, îţi va reveni aproape în întregime. N-ai niciun motiv să...

Mai mult obosit şi plictisit de pledoaria lui Avramescu hotărâi să accept:

— Pentru două zile mă duc, dar mai mult nu voi rămâne niciun ceas.

— Nici nu cred că va fi necesar. Avem nevoie doar de cântec.

— Îţi baţi joc de mine? Am luat cântecul drept una din glumele tale proaste.

— Nu-i vorba de o glumă. Nu-ţi aminteşti că am mai discutat odată? Nu ştiu dacă există vreo legătură reală între „povestea cu cântec“ şi crime, dar suntem datori să investigăm. Trebuie! Altfel, călătoria ta n-ar avea sens.

Capitolul 14
O varianta a Mioriţei

Din oraşul S. până în Streaza, drumul se putea parcurge într-o oră şi jumătate, cu un soi de tramvai hodorogit, tras de o locomotivă cu aburi, mergând cu viteza unui tren forestier de munte. Ţăranii îi spuneau „Mocăniţa“.

Traseul era de altfel cunoscut şi peisajul pe care-l străbătea trenuleţul era încântător.

Cea mai mare parte a drumului trecea printr-o pădure de stejar şi frasin. Acum, toamna, totul căpătase veritabile tonuri cromatice care-mi evocau pădurea de aramă din basmele copilăriei.

După cum îmi explicase Avramescu, povestea o puteam afla uşor de la ciobanii cu stânile, ce se aflau pe versantul stâncos, în drum spre cabană.

Presupuneam însă că pomenise de cabană numai pentru a mă determina să plec, ştiindu-mă mare iubitor al acestor medii montane, cu condiţia să nu-mi impună urcuşuri prea dificile. Şi cabana de la Streaza nu punea astfel de probleme.

Pe de altă parte, la vreo două sute de paşi de aceasta, fusese descoperit cadavrul lui Aldan şi deci includerea ei în itinerarul meu era oarecum justificată.

Am ajuns sus o dată cu căderea nopţii. Cabanierul m-a primit cu multă bunăvoinţă, dar, auzind că intenţionez să rămân doar două zile, nu-şi putu disimula dezamăgirea.

— S-ar putea totuşi să-mi prelungesc şederea, am completat. Sunt aproape sigur că aşa va fi. E prea frumos la dumneavoastră.

— Nu-i aşa? se repezi el încântat. Asta le spun eu la toţi, domnule. Unde mai găseşti o cabană într-un rai ca ăsta şi în plus şi uşor de urcat? Pot oamenii să vină cu copiii, cu bunicile...

— Tocmai asta nu le place la mulţi!

— Auzi dumneata! dar nu-i o prostie să scoţi limba de un cot căţărându-te pe stânci şi la urmă să mai dormi şi înghesuit sau chiar să nu găseşti niciun pat şi să-ţi rupi coastele pe podele sau pe vreo masă?

— Nu-s toţi de aceeaşi părere. Eu da! Uite, îţi achit găzduirea pe două săptămâni înainte.

Privi la mine fericit că mă putuse convinge, că mă hotărâsem.

— Am să vă dau o cameră...

— Aş avea o rugăminte.

— Spuneţi şi mă execut!

— Să-mi repartizezi camera în care a locuit inginerul ăla, cu câţiva ani în urmă, care a fost găsit...

— Unde a stat domnul Mihai? Bucuros! O vreme n-a mai vrut nimeni să doarmă în ea. Dintre cei care ştiu cum a devenit cazul, nici acum nu vor. Am avut necazuri atunci, îmi spuse pe ton confidenţial. L-aţi cunoscut pe dom' Mihai?

— Da, mi-a fost prieten şi coleg.

— Carevasăzică sunteţi tot inginer?

— Nu, dar...

— La urma urmei ce mă priveşte pe mine, se degajă el.

Mai târziu însă am aflat că-l privise îndeaproape. Chemase miliţia îndată ce intrasem în cameră. Dar cum prevăzusem asemenea eventualităţi, Bunea îl anunţase pe şeful miliţiei din Streaza.

S-o fi mirat cabanierul că miliţianul nu se deranjează să urce pentru a mă legitima. De fapt, cine mai poate crede azi în reîntoarcerea criminalului pe locurile crimei? Mai ales după un interval atât de lung?

A doua zi dimineaţa mă aflam în sala bufetului cabanei. Cabanierul mă privea cu şi mai multă suspiciune. Eram singur şi îmi luam micul dejun, când îşi făcu apariţia un cioban între două vârste, înalt, ciolănos şi purtând un ciomag cu cârlig la capăt, din acela cu care se prind oile de picior.

— 'mneaţa bună la toată lumea! rosti el tunător spre cabanier, trăgând cu ochiul şi spre mine.

— Dar ce-i cu dumneata de-ai luat-o aşa de dimineaţă, nene Simioane? îl întrebă cabanierul.

— Ştii vorba românului: omul bea de două ori la viaţa lui: la bucurie şi la necaz. Eu aş vrea să beau azi de bucurie!

— Ce-ţi dau, o spumă? şi dă-i drumul bucuriei s-o auzim şi noi, că altcum ţi se pune pe inimă.

— Dă-mi o spumă mare... Da nu-mi place că nu prea ai muşterii!

— Când suntem trei şi-i încă dimineaţă, nu-nseamnă că n-am!

— Să trăiţi! să fiţi sănătoşi şi să-mi trăiască şi mie nepotul!

— Ţi-a făcut Gureşa un nepot!?

— Asta-i! Am un nepot de-i gata cioban; are aproape patru chile. Da, aşa gureşă cum o ştie toată lumea, n-a scos un chiot! Măriuca, fata tatii! Da' ţâncu a început să zghiere că-ţi lua urechile, de cum o venit pe lume!

— Să-ţi trăiască!... Ei... cum ai dormit domnule în odaia lui dom' Mihai? mă-ntrebă cabanierul.

— Foarte bine, mulţumesc!

— Care Mihai? sări ciobanul ca ars.

— Domnul pe care l-ai găsit dumneata în „Râpa Şopârlei" mort acum nu ştiu câţi ani.

Omul îşi scoase căciula.

— Dumnezeu să-l odihnească! da' păcătoasă moarte a avut. În fiştecare zi trec pe acolo, domnule. Dacă ţi-a fost cumva cunoscut şi vrei să-i vezi locul, mergi cu mine şi ţi-l arăt.

— Mi-a fost chiar prieten, am să merg dacă binevoieşti. Tocmai asta voiam să fac.

Omul dădu drojdia pe gât şi, cum terminasem şi eu de mâncat, plecarăm.

— Dumneavoastră credeţi aşa cum or zâs cei de la miliţie?

— Ce să cred altfel? Ceasul rău! I-o fi scăpat cumva piciorul şi dus a fost!

— Eu unu nu cred! nici de m-ai pica cu ceară!

— Şi ce poţi crede altfel?

— Ce crede toată lumea. Că l-o izghit un netrebnic! Am văzut eu ce om era. Nu i se putea întâmpla aşa ceva unui om ca el...

— Ei, oricui i se poate întâmpla, nene Simioane. Parcă aşa te cheamă?

— Da, Simion Oprea. Da' mai bine să zicem „Doamne fereşte"! Ai să vezi şi ai să-ţi dai şi dumneata seama că nu-i aşa.

Într-adevăr, aşa-zisa „Groapă a Şopârlei" sau „Râpa Şopârlei" nu avea nici malurile prea abrupte şi nici prea înfricoşătoare nu părea. O vâlcea ca un fund de ceaun, chiar lângă poteca ce suia spre un mic platou, în vârful unui masiv stâncos, nici acesta prea prăpăstios.

— Da nici eu n-aş crede că cineva ar putea să cadă aici, i-am spus lui Oprea, dar... accidentul avusese loc iarna!

— Dreptu-i! Nu ştiu, mă credeţi ori nu, că numa un deţ de rachiu am băut, de numa mână de ucigaş a fost aici! Eu cred că i-am auzit şi glasul.

— Glasul cui? întrebai eu grăbit. Scepticismul ciobanului părea că-mi va uşura sarcina.

— Al criminalului, al cui?

— Cum aşa?!

— Foarte bine! Dacă vă mai aduceţi aminte, în anul acela s-a desprimăvărat devreme. Când s-o-ntâmplat nenorocirea era aproape primăvară şi eu m-am suit cu cele câteva capre ce am pe coastă. Stam iacă aşa în marginea pădurii sprijinit în botă şi deodată aud cântând! Ciulesc eu bine urechile, doar-doar îi cunosc glasul celui care cântă? Da de unde! Nu era de pe la noi. Măriuca mea, de-ţi spuneam că mi-o dăruit un nepot zdravăn şi ea l-a auzit şi-l chiar ştie, cântecul. Dar ştiţi cum sunt femeile; li se năzare! Ea zice că glas de om nu era!

— Cum adică, nu era glas de om?

— Apăi, lumea vorbeşte, că d'aia-i zice gura lumii! N-o astupă nime. Se zice că ar fi strigoi, că jumătate glasul ar fi de om, da jumătate de alte cele. Unii zic de pasăre, alţii de mistreţ, unii de coţofană, alţii de strigoi. Cine ştie?... Da' strigoi îi! Că de n-ar fi, nu s-ar tot auzi în fiştecare an, tot la aceeaşi vreme!

— Şi l-au auzit mulţi?

— Mulţi! Şi unul din pădurari l-o auzit şi zice că ar fi om şi corb sau... Fel de fel!

Eram mulţumit de povestea omului şi cum aveam magnetofonul la mine am înregistrat-o în întregime.

— Şi nu ţii cumva minte ceva din cântecul pe care l-ai auzit?

— Eu nu prea am glas... Dacă ar fi Gureşa mea. Ea ţi l-ar cânta fain.

— Aşa măcar cum poţi dacă ai vrea să încerci!...

Omul tuşi, îşi drese glasul şi dădu drumul din gâtlej la câteva măsuri aproximative, în care era totuşi uşor de identificat o variantă foarte îndepărtată şi destul de impură a Mioriţei.

Măcar de-ar fi inedită, mă gândeam. Să nu zic că am venit chiar degeaba la Streaza.

Nu-i exclus ca Avramescu să mă fi trimis doar cu gândul să scape de mine.

Capitolul 15
Misterul dispariţiei artizanului şi un film...

Când coborâi mă grăbii să-i dau un telefon lui Avramescu...

Nu atât pentru a-mi anunţa sosirea, cât pentru a-i comunica noutatea că posedam pagina de folclor.

La celălalt capăt al firului, glasul căpitanului mă întâmpină bâlbâindu-se, înăbuşindu-se, nereuşind să lege două vorbe ca lumea.

Din toată logoreea, reuşii să înţeleg că nu mai avea sens să mă duc pe-acasă şi că urgent va veni o maşină a miliţiei la gară să mă ducă direct la el. M-aşteaptă cu multă nerăbdare.

Într-adevăr, mă primi cu un asemenea entuziasm... Mă gândeam că, în lipsa mea, s-ar fi putut ca asasinul să le fi căzut în plasă şi eu... Dar cele ce urmară mă liniştiră în aceasta privinţă.

Avramescu începu să facă glume de calibrul celor obişnuite, stupide, ca apoi să mă învinuiască tot pe mine de lipsă de seriozitate.

— Sper că n-ai trimis maşina după mine la gară, pentru a mă aduce să-ţi ascult morala?

— Nu te impacienta! Priveşte pe masă!

Era o masă obişnuită, plină cu filme, plăci de sticlă şi fotografii cu dosul în sus.

— Ei? ce sunt astea?

— Acest bazar cine-foto nu-i nimic altceva decât urmele individului care era să-ţi facă ţie de petrecanie: alaltăieri, în atelierul artizanului, plus altele de la care s-ar putea pleca şi...

— Vrei să spui urmele lui Bogorin?

— Ha, ha, ha, mai ai naivitatea să crezi că ar putea fi bietul moşneag?

— Moşneag în aparenţă; ramolismentul era doar masca sub care s-ascundea, poate, chiar „degustătorul"! Bătrânul artizan Dumitru Bogorin poate nici nu există! Poate-i o pură plăsmuire în dosul căreia...

— Eşti un naiv! Aşa ar fi prea simplu şi apoi însăşi esenţa acţiunii s-ar duce naibii! Una din legile ei cere ca asasinul să nu fie niciodată dedublat de un om cinstit.

— De acord, dar cum ai putea spune despre Bogorin că e cinstit?

— Sunt absolut convins că este ceea ce pare; un biet om onest, care a

muncit toată viaţa, slujind frumosul! Scopul pentru care te-am chemat este tocmai cel de a-ţi dovedi aceasta. Zici că ai fost la Streaza?

— Da, am înregistrat legenda şi cântecul.

— Legenda o auzisem şi eu de la cineva, dar mă interesează cântecul.

— E balada Mioriţa.

— Trei prieteni ciobani... Unul cu oi multe şi cornute... S-ar putea să ne fie de folos... Supoziţia ta că te trimit numai pentru a te îndepărta de oraş n-a fost însă departe de adevăr.

— Asta-i deci?!... Aşa vă purtaţi!? Şi eu care am fost sincer până la prostie, cu voi, cu tine...

— Hai nu vorbi în modul ăsta. Te ştiu încăpăţânat şi am făcut-o numai din prudenţă. Te credeam în pericol. Poate m-am înşelat, dar dacă aveam dreptate, ai fi avut şanse să zaci pe undeva cu ţeasta sfărâmată. Nu ţi-am vrut decât binele.

— Mulţumesc!...

— Ai de ce, să ştii! Noi am prevăzut că la bătrân se vor petrece lucruri neobişnuite îndată ce vor apare necrologurile şi...

— Zău, dom'le?. Mă faci să cred că toţi eroii ce-şi fac apariţia după război, sunt mai veritabili decât...

— Greşeşti! Noi suntem cei care l-am pus pe bătrân la adăpost şi chiar pe Cerneag să supravegheze ruina în care locuieşte.

— Iar începi să mă uimeşti!

— Ţi-o voi dovedi! mai zise el şi apăsă pe butonul soneriei.

— Ordonaţi! apăru Cerneag.

— Adu-l pe bătrân te rog!

— Imediat...

După două minute de încordare, figura palidă, uscăţivă trasă a bătrânului îţi făcu apariţia.

Privindu-l în plină lumină, îmi dădeam seama că judecasem greşit. Niciun travesti, niciun machiaj din lume nu l-ar fi putut transfigura pe bietul meşter în degustător sau în Michel Claudesco.

— Vă cunoaşteţi după câte ştiu? ni se adresă căpitanul amândurora. Bătrânul mă privi cu atenţie şi spuse!

— Da, dumnealui a fost pe la mine de două ori. Ultima, când mi-o spus c-oi apare-n foaie, că de la asta mi se traje tăt necazu!

— Nu fii îngrijorat, nene Dumitre. Te rog să-i povesteşti dumnealui cum s-a petrecut alaltăieri la dumneata acolo sus pe Copernic.

— Păi dumnealui nu ştie?

— Nu, nu ştie nimic.

— Mde! cum să vă spui; tomna stăteam lângă banc şi mă gândeam să trec dincolo să aţipesc o ţârucă. Mai ales că sara, mă-nţelesesem cu dumnealui, să-l aştept. Da numa' ce-aud pe cineva la uşă!

Cine să fie, gândeam, că meşterii or fi aflat că dădusem ortu. Sau poate vin să-mi aprinză vo luminare.

Numa c-aşa-i vorba; zici de lup, da lupul la uşă Era tomna un moşteriu!... Îmi dădeam io cu sama că l-am mai văzt undeva. Da' nu mai ţineam minte când.

— Şi ce voia muşteriul? Simţeam nevoia să întrerup monotonia glasului său.

— Văd că începi să fierbi! remarcă Avramescu ironic.

— Ce să vre, că Dumnezeu mă ierte... Nu altceva decât să-i vând eu ceasul acela cu cuc. Ba, zic eu! Nu. Nu l-oi da nicecum, eu cucu aesta l-am moştenit de la maica me, Dumnezeu s-o odihnească, şi vreau să-mi cuceaşcă şi mie deasupra copârşeului, când oi închide ochii!

Da el de colo: „văz că după presa locală i-ai şi închis sau poate vrei să te ajut cumva? Ştii, eu ţân grozav de mult la lucruri din astea vechi!"

Nu ţi-l dau zic, şi lasă-mă. Da' nu înţălăsesem ce voise să zică, decât după ce-o plecat. Aşa mi-o fo de frică că mi se uscase gura şi am băut toată apa din pahar; că la mine poate o-ţi fi văzut, stă un pahar cu apă gata pregătit, că doftorii mi-or spus s-o beu o ţâră stătută.

— Şi după-aceea? întreb eu curios.

— După aceia n-o mai fo nimica, ce să fie... rosti el necăjit.

— Lasă moş Bogorin, fii liniştit, îi spuse Avramescu blând. Vei merge înapoi după câteva zile şi atelierul va fi pus în ordine, vei avea clienţi şi va fi bine. Noi îţi mulţumim că ne-ai ajutat. Acum şi-aşa eşti mort! Ce părere ai? mă-ntrebă Avramescu după ce bătrânul condus de Cerneag, părăsise încăperea.

— Hm! Cred că sântem mai aproape ca oricând... că ne va cădea în mână ucigaşul.

— Eu sunt sigur!

— Ce te face să fii atât de sigur?

— Îţi aminteşti de paharele de la „Halba de Cristal"? Ştii că-ţi spuneam că două amprente nu putuseră fi identificate?...

— Da şi ce-i cu ele?

— Sunt identice cu ale individului cu care ai boxat tu alaltăieri.

— Atunci e clar că...

— E clar că sântem nişte nătăfleţi! Ar fi trebuit să-l avem demult în mână.

— Dar de ce n-a voit bătrânul să povestească ce s-a-ntâmplat mai departe? După plecarea tipului?

— N-avea ce.

— Cum n-avea, când se vede bine că are?

— Individul îi strecurase în pahar un puternic somnifer cu efect rapid şi moşul a căzut ca un buştean.

— Să fie tot Cioran până la urmă?... Mă gândesc la individul cu ceasul bătrânului. Dar cum rămâne cu Michel Claudesco?... Apoi, ce căuta Ioanid Varga pe strada Copernic?

— Şi eu mă-ntreb! Dar deocamdată să trecem dincolo.

Ne aflam într-o cameră obscură, din tavanul căreia atârna un bec de 25 de waţi.

— Vrei să-mi arăţi un film.

— Cam aşa ceva. Stai colea jos. Şi Avramescu manevră ceva la aparatul de proiecţie gata instalat, puse o rolă şi după ce stinse lumina, îi dădu drumul.

În prim plan, dărăpănătura în care se aciuise bătrânul artizan. Din peisajul de pe ecran, mai mult decât din cel real, se desprinde o atmosferă de tristeţe.

Deodată apare Ioanid Varga. Urcă pe Copernic, ocolind pietroaiele şi gropile, care şi ele apar mai marcate pe peliculă. Se opreşte în faţa ruinelor. Priveşte în dreapta şi-n stânga, apoi intră...

Cum probabil nu-i răspundea nimeni la bătaia în uşă, îl vedem ieşind. Se asigură că nu-i nimeni în jur apoi coboară uliţa.

Din când în când priveşte peste umăr, parcă temându-se de ceva.

Avramescu opri aparatul.

— Ce o fi având la mână, ai observat? mă întrebă.

— L-am întâlnit înainte de plecare la Streaza. Zicea că s-a accidentat, ajutându-şi un prieten să repare automobilul.

— Ciudat accident!

— Poate fi totuşi real. Explică-mi acum ce-i cu chestia asta?...

— Cu filmul?

— Da. Cine l-a făcut?

— Cerneag, camuflat în ruina de peste drum, de unde are întreaga perspectivă a spaţiului în care l-ai văzut pe Varga mişcându-se.

— Şi ce legătură are?... Vreau să spun bătrânul, îl recunoaşte pe Ioanid ca fiind cel care-i propusese vânzarea ceasului cu cuc şi prietenescul ajutor?

— Ce bine ar fi dacă ar... avea certitudinea... Bătrânul nu poate preciza. O dată crede că-i el, apoi neagă cu îndârjire: n-are nicio siguranţă. I-am pus ochelari, i-am dat binoclu, Iornion, zadarnic.

— Dar părerea ta care-i?... Crezi că Varga ar putea fi unul dintre cei pe care-i bănuieşte vag procurorul Bunea?

— Văd ca şi tu zici „unul"; crezi că pot fi mai mulţi?

— Eu m-am îndoit întotdeauna că ar putea fi doar unul... Dar mă gândesc că Ioanid, aşa cum îl cunoaştem noi, ca om, e prea fricos, pentru a putea ucide.

— Poate!... E clar însă că nu avea nicio legătură cu cei doi tineri. Tocmai de asta... Nici nu l-aş putea aresta... Nu avem nici probe... Nu-l putem aresta numai pentru că-i dă târcoale artizanului în ultimele zile.

— Şi ce crezi că ar fi de făcut?

— Zău dacă ştiu!

— Să-ţi dau deocamdată banda cu povestea de la Streaza. Dar dacă te bazezi pe asta, mai durează vreo doi, trei ani povestea la-o dacă spui că te interesează poveştile cu strigoi.

— O voi folosi măcar ca material pentru o conferinţă împotriva superstiţiilor.

— Fă ce vrei! eu mă duc să mă odihnesc. Mă simt frânt!

— Să-ţi dau maşina...

— Nu! n-am nevoie! Vreau să iau aer.

*

* *

În după amiaza acelei zile de toamnă târzie, soarele strălucea cu o vioiciune aproape primăvăratică.

Îmi trebuiră cam cinci minute până reuşii să obţin de la un telefon public serviciul de concepţii al uzinei „Hidromatica"

— Cu inginerul Petre Cioran, vă rog!

— E bolnav, îmi răspunse un glas de femeie. Se află în concediu medical.

— De când?
— De două zile; are trei în total, mi se pare.
— Mulţumesc, deci nu-i ceva grav.
— Aşa sperăm.

*
* *

Inginerul Cioran tocmai se ridica din pat. Se duse în faţa unei oglinzi şi îşi privi îndelung chipul palid. Adevărul era că se simţea foarte rău. Nu prea ştia ce are, dar i se menţinea o stare de subfebrilitate suspectă.

Scârboasă situaţie! Bine că s-a întors Ioanid în uzină... Cu toate că medicii spun că nu-i nimic grav, totuşi... Şi el cu mâna lui... nu face mare scofală; tot nu poate lucra la planşetă!

Vorbind astfel, de unul singur, Cioran se îndreptă spre fereastră. Rămase privind afară şi se trezi deodată fredonând:

— Pe un picior de plai
Pe o gură de rai...

De unde dracu mi-a venit aşa deodată?... A! o cântam la cor... Dar sunt sigur că am auzit melodia de curând undeva!... Fredonată de cineva...

Tot încercând să-şi aducă aminte de unde venise melodia, îşi dădu seama că ar putea, într-adevăr... Obrazul i se crispă.

— Nu, nu, nu, nu, ! îi scăpară una după alta negaţiile din gâtlejul pe care şi-l simţea strangulat.

Se aşeză la masa de scris, luă o foaie de hârtie şi începu să scrie grăbit.

După ce termină, luă un plic albastru, închise scrisoarea şi răsuflă uşurat; Trebuie!

*
* *

Convins că Cioran nu putea să aibă cine ştie ce, mi-am schimbat direcţia spre „Halba de Cristal“, unde intenţionam să iau prânzul.

Întindeam mâna spre mânerul uşii masive, cu încrustaţii de fier forjat, dar se deschise parcă de la sine şi-n faţa mea apăru Valentina.

— Sărut mâna! Ce surpriză... Ce cauţi dumneata la un local care nu ţi se potriveşte prin nimic?

— Eu numai cu treburi; dumneata, probabil, ai avut mai puţine motive să te afli aci.

— Mă faci curios şi dacă nu te grăbeşti, te-aş invita la un aperitiv.

— Nu, nu mă grăbesc. Şi numai faptul că sunt singură m-a determinat să renunţ la tentaţia de a cere un coniac.

— Perfect! Mă faci fericit!... Voi bea şi eu unul. Prefer Dacia...

Ne aşezarăm la o masă retrasă. Jan apăru imediat servil şi respectuos.

— Ce treburi spuneai că te-au adus aici?

— Vreau să plec de la „Cameleonul" şi să reamenajez această bombă, transformând-o într-un cafe-bar... S-ar preta cred.

— Perfect! Spaţiul e mai mult decât potrivit, iar poziţia excelentă; păcat să fie prinsă de o bombă ca asta „a-ntâia"...

— Dar tu?... Nu te-am mai văzut demult, cu toate că nu-ţi interzisesem să mai treci pe la mine.

— N-am vrut să risc o întâlnire cu... cine nu trebuie şi nici curaj n-am prea avut; ca să fiu sincer.

— Dar Cazul Aldan, merge? S-a mai descoperit cine a fost tipul care voia să cumpere ceasul cu cuc? Cel care a pus bătrânului în apă somniferul?...

— Mă surprinzi... Asta s-a întâmplat recent... Eşti peste măsură de bine informată...

— Sunt la curent numai cu ceea ce mă interesează.

— Şi văd că afacerea Aldan pare să te pasioneze.

— Da de unde! Nu mi-aş băga eu nasul dacă n-ar fi vorba de Cioran. E un om bun şi ceea ce îmi place la el e tocmai această bunătate, ce mi se pare că uneori devine un defect. Azi sunt mai buni cei răi, iar cei buni cu adevărat sunt proşti!

— Cred că vezi lumea în culori prea sumbre; nu-i chiar aşa!...

— Poate că nu, dar când te arzi o dată cu ciorba, sufli şi-n iaurt. Vezi, mi se pare că nu eşti prea departe de cei „proşti".

Îşi privi ceasul:

— Pe mine te rog iartă-mă! trebuie să plec...

— Jane, plata te rog!

*

* *

Plicul albastru pe care-l descoperisem la întoarcerea mea acasă, aşa cum arăta, fără ştampila poştei, aş fi crezut că e de la Valentina dacă nu m-aş fi despărţit de ea doar de o jumătate de oră.

Desfăcându-l, am rămas surprins. Cu caractere de tipar, din linii punctate, citii următorul text:

„NUMAI FIINDCĂ-MI EŞTI SIMPATIC, N-AŞ VREA SĂ TE TRIMIT ÎN LUMEA UNDE NU-I NICI ÎNTRISTARE, NICI SUSPIN ŞI UNDE POATE ŢI-AI PUTEA REÎNTÂLNI UN PRIETEN. DE ACEEA ÎŢI FAC O PROPUNERE. ACCEPT-O NUMAI DACĂ TE SIMŢI CAPABIL SĂ PĂSTREZI O ABSOLUTĂ DISCREŢIE ASUPRA ACESTUI MESAJ. DACĂ TE VEI DECIDE SĂ-MI ASCULŢI SFATUL, TE AŞTEPT ASTĂZI LA ORA ZERO, PE INSULIŢA DIN DREPTUL DEBARCADERULUI DIN PARC.

NU ÎNCERCA NICIUN SOI DE MANEVRĂ NECINSTITĂ. NU CĂ AR FI ZADARNIC, DAR AR FI PĂCAT SĂ NU NE ÎNŢELEGEM.

ÎN CAZUL CÂND, ÎN MOD OBIŞNUIT, PORŢI ASUPRA DUMITALE VREO ARMĂ, TE SFĂTUIESC, DE ASEMENI, S-O LAŞI ACASĂ. VA FI MULT MAI BINE ŞI VEI FI MULT MAI ÎN SIGURANŢĂ.

UN PRIETEN“.

Mii de gânduri contradictorii îmi invadară creierul ţintuindu-mă în fotoliu ore în şir. Luam decizii peste decizii, reveneam asupra lor, făceam planuri pe care le găseam ingenioase, pentru ca peste o clipă să le găsesc stupide şi să le arunc. Îmi privii ceasul. Era abia şase seara.

De zeci de ori respinsesem tentaţia de a-i telefona lui Avramescu sau procurorului. „Nu! cinstit, cavalereşte, voi proceda exact cum mi se recomandă în misteriosul mesaj“.

Odată această decizie luată, frământările încetară. Mă hotărâsem să dorm până în preajma orei indicate.

La sfârşit de octombrie, debarcaderul, aşa cum mă aşteptam, era pustiu. Era un fel de a zice că se afla în parc, în fapt o porţiune de pădure amenajată. Apropiindu-mă de ţărmul lacului, inima-mi bătea ca un ciocan. Maşina o lăsasem la o distanţă respectabilă şi, după ce achitasem şoferului cursa, mă înţelesesem să fiu aşteptat până în preajma orei unu.

La douăzeci de paşi de debarcader m-am oprit să mai controlez o dată ceasul. Mai erau două minute. Îmi rămăseseră de străbătut ultimii paşi, când printre ramuri mi se păru că zăresc sclipind o lanternă.

Dintr-o direcţie nedefinită, probabil din cauza ecoului şi a vântului

care sufla potrivit, dar foarte aproape de mine, răsună un puternic „Stai!“.

Am stat! Nici nu-mi dădusem seama când executasem mişcarea.

— Întoarce-te cu spatele şi ridică mâinile în sus, dacă încerci altă mişcare eşti un om mort... Perfect! răsună glasul aprobativ. Îmi place că eşti curajos, cred că ne vom înţelege. Prima condiţie: nu faci altă mişcare în afară de cea ordonată. Vocea tăioasă, dură, nu admitea niciun fel de replică. Sunt decis să nu-ţi fac niciun rău. Te voi scuza chiar pentru că ai ciripit în legătură cu întâlnirea noastră din atelier. Condiţia: îmi răspunzi concis, clar. E vorba de o singură întrebare. Pe cine-l bănuiţi de crimă sau, mă rog, de crime?

Simţeam că-mi pierd cumpătul şi făceam eforturi disperate să mă stăpânesc.

— Va trebui să te decizi în timp ce eu voi număra până la trei. Şi vocea începu ameninţătoare, neîndurătoare, insuportabilă.

— Unu!...

De ce n-am telefonat eu lui Avramescu? Sunt adevărat un imbecil!... Era şi mai bine dacă îl anunţam pe Mitran. Aş fi putut-o face fără să ies, fără să uzez de telefon, pentru eventualitatea că m-aş fi gândit la interceptarea convorbirilor.

— Doi!...

Am căzut în plasă ca un fraier. Să mint?... ce să mint?! Şi acum va răsuna implacabilul „trei“, iar eu habar n-am ce voi răspunde.

Sub stăpânirea teroarei – după cum îmi închipuiam eu – cu o fracţiune de secundă înainte de a auzi numărul fatal, mai mult sub influenţa instinctului de conservare, m-am trântit la pământ şi am început să mă târăsc. De fapt fugeam aplecat şi...

O rafală de mitralieră răsună umplând pădurea până departe.

Oare de ce nu aud gloanţele şuierând?... probabil sunt mort sau în agonie, trăindu-mi ultimele clipe, ciuruit... Aşa trebuie să fie!...

*

* *

Nu ştiu cât am rămas în nesimţire, cum şi când m-am întors pe spate, dar mă pomenisem culcat, cu faţa spre cerul plin de stele.

Un pocnet şi o rachetă roşie se aprinse ca o candelă chiar deasupra mea pe cer. Apoi încă una şi încă una.

Spre ţărmul lacului alerga o siluetă. Apoi alta.

— Pe-aici trebuie să fie! tuna vocea lui Avramescu.

— Aici! aici! am strigat eu fără să fac o mişcare. Avramescu alergă spre mine.

— Ar trebui să-ţi trag o scărmăneală zdravănă! Dacă mai procedezi vreodată astfel, ne vom certa urât! Te căutăm de peste o oră. Poţi să te ridici singur?

Dintr-un salt eram în picioare. Probabil era nevoie ca cineva să mă încredinţeze că mai trăiesc.

*

* *

În maşină, am remarcat că eram doar trei; eu, Avramescu şi Cerneag. M-am abţinut să întreb unde era...

— Cred că nu ai nimic împotrivă să mergi cu noi până la vilă să-ţi prezint prietenul?

— Sigur că merg! mai încape vorbă?

Eram convins că fuseseră mai mulţi şi „prietenul“ plecase probabil cu ceilalţi înaintea noastră, cu alt automobil. Sigur că aşa este!... Mi-au spus doar că mă căutau de o oră.

Intrarăm cu toţii în birou. Cerneag, puse pe masă o valiză elegantă şi plecă.

Avramescu nu părea grăbit. Dădu dispoziţie pentru cafea, dar eu eram nerăbdător să-l văd pe „prieten“.

Fiindcă mă purtasem cu o nesocotinţă condamnabilă, nu aveam curaj să-ntreb nimic. Văzând însă că-l lasă pe Cerneag, care ne adusese cafele, să plece fără să-i dea vreo dispoziţie, îmi luai inima-n dinţi:

— Cum l-aţi prins?

— Frumos!... Ne scapă nouă vreodată ceva?!... zâmbi ironic.

— Bună cafea!...

— Măcar la cafea să mă pricep, se lăudă căpitanul cu amărăciune.

— Zău dacă te-nţeleg! În loc să te bucuri, să te lauzi!...

— Să mă bucur?!... De ce?

— De ăsta pe care l-ai prins!

— De ăsta?! îmi arătă el o elegantă valiză.

— Omul se bucură la urma urmei şi de aşa ceva, ai primit-o cadou?

— Poate!

— Dar spune-mi şi mie omule cum aţi ajuns acolo?

— Te-am urmărit. Se pare că şmecheria asta a fost pusă la punct cu o zi înainte.

Arătă iar spre geamantan!

— Un singur lucru ne surprinde, continuă Avramescu: ce căuta Cioran azi noapte prin preajma parcului?

— Cioran?!... vasăzică tot Cioran?...

— Eu nu l-am văzut, dar un sergent de circulaţie a oprit un Fiat 600 şi, legitimând pe ocupant, a constatat că era inginerul Petre Cioran. Şi carnetul de conducere era tot pe acest nume.

— Trebuia să-l fi reţinut.

— N-avea dreptul; omul era în regulă, nu contravenise la Legea circulaţiei...

— Ştii ce? te rog nu mă mai ţine pe ghimpi. Simt că plesnesc!

— La ce te referi?

— Te rog nu-ţi mai bate joc de mine!

— A! înţeleg! vrei să-ţi vezi „prietenul"?!...

— Sigur. Am înnebunit aşteptând!... Consider că te-ai răzbunat destul...

— Îndată... îndată... Deschise geamantanul elegant, ceea ce mă făcu să constat că acesta nu era altceva decât un complicat magnetofon. Ridică în spatele rolelor un fel de panou, conectă aparatul la reţea, manevră nişte butoane şi dădu în sfârşit drumul bandei.

— Stai!... răsună o voce metalică ce făcu să răsune încăperea.

— Ei?...

Pierdusem graiul, pierdusem simţul realităţii, tot! Într-un târziu reuşii să îngân:

— Carevasăzică asta era?!... Mă simţeam complet istovit.

— Dacă vrei să te culci, îţi ofer un pat aici, dincolo în laborator.

— Vreau cum să nu, te rog chiar!...

Capitolul 16
În căutarea „prietenului“

— E complicat al dracului! i-am spus lui Avramescu. Zici că şi permisul?...

— Sigur! altfel băiatul îl reţinea.

— Mă duc să stau eu de vorbă cu Cioran! şi fără să mai aştept asentimentul căpitanului, m-am ridicat.

Era ora nouă. Era foarte potrivită tocmai fiindcă era nepotrivită.

La uşă, în loc să sun, bătui puternic, autoritar. Paşii pe care-i auzeam apropiindu-se îmi demonstrau că era deja enervat.

Văzându-mă, se cam fistici şi iritarea i se preschimbă în nesiguranţă şi poate chiar teamă.

— Dumneata?!... Dacă-mi spune dumneata, înseamnă că e foarte intimidat.

Trecui pe lângă el şi fără să aştept vreo invitaţie, intrai şi mă aşezai la masa lui de scris. Mă privea ca un animal hăituit. Îl scrutam în tăcere, calculat, voit provocator.

— Iată-mă deci şi în faţa asasinului, a ucigaşului lui Mihai Aldan! am rostit răspicat, cu convingere.

Îl simţeam încordându-se, încercând să se stăpânească, dar tensiunea pe care o atinsese îl făcu să explodeze:

— Nu-ţi permit! Te invit să părăseşti imediat...

— Te rog fără melodrame! I-am arătat insigna de membru al secţiei de criminalistică pe care o împrumutasem de la Avramescu.

— Deci asta erai?!... Gazetăria îţi era doar o mască!... În sfârşit ţi-ai smuls-o singur!... Ce oroare!... Spune ce vrei?

— Vreau să-mi răspunzi la câteva întrebări; două-trei poate. Prima: unde ai fost noaptea trecută, între orele douăzeci şi trei şi unu?

— Între orele douăzeci şi doi şi douăzeci şi patru fără un sfert „am fost la cinematograful „Astoria“.

— Te-a văzut cumva cineva? Sau tocmai atunci nu te-ai întâlnit cu nicio persoană cunoscută?

— M-au văzut numeroase persoane! chiar din uzină, inclusiv directorul nostru adjunct, Mihăilescu. Apoi, biletele mi-au fost remise

chiar de responsabilul cinematografului. Le reţinuse la rugămintea mea.

— Dar după ora douăzeci şi patru fără un sfert, unde ai fost? între zero şi unu, mă interesează îndeosebi?

— Imediat după film, m-am dus la „Cameleonul“ unde am rămas până la trei jumătate dimineaţa.

— Cu Valentina?

— Exact?

— Şi-ţi aminteşti şi la ce oră ai intrat în local?

— Nu precis. Dar nu putea fi decât douăzeci şi patru fără cinci; nu-i departe, circa zece minute de mers.

— Văd că ţi-ai aranjat un alibi perfect, domnule inginer! Nu cumva ai fost însoţit şi de prietenul dumitale Varga? Sau nu cumva ţi-a împrumutat el un Fiat 600?... Să iei aer plimbându-te puţin în jurul lacului?...

Mă asculta fixându-mă cu privirea. Când am terminat izbucnise în râs.

— Acum înţeleg!... Înţeleg totul!... îngăimă Cioran înăbuşindu-şi hohotele de râs. E vorba de plicul albastru pe care i l-am trimis ieri lui Avramescu...

— Lui Avramescu?!...

— Da, lui Avramescu; căpitanului de miliţie. De unde să ştiu eu ce urmărea?... Îmi era coleg şi m-am simţit obligat să-l ajut... Dar ai cuvântul meu că n-am făcut-o decât atunci, o dată!

— În ordine, am conchis eu, deşi nu înţelegeam mare lucru. Mă gândeam că nu era potrivit să-l mai sâcâi. Dacă există la Avramescu un plic albastru, voi afla eu imediat la ce se referă, al meu era tot albastru şi tot aşa cum putea să nu fie nicio legătură între ele, putea să fie şi una foarte strânsă.

— Nu te supăra te rog! încă o întrebare: ştie cineva de plicul acesta albastru al dumitale?

— Nu, nu cred! dar singurele plicuri existente în comerţ, sunt albe şi albastre.

— Exact! La revedere.

*

* *

— Deşi nu era prevăzut să ne mai vedem azi...

— Nu mă deranjezi, îmi răspunse Avramescu.

— Am venit în legătură cu plicul.

— Care plic?!

— Ţi-a expediat ieri, Cioran, un plic albastru. Şi al meu, cu farsa de la debarcader, era tot albastru.

— N-am primit nimic până acum! Stai puţin! Formă un număr de interior: A venit curierul de la poştă?

— Da, chiar în clipa asta! Vocea lui Raicu răsună energic în receptorul pe care Avramescu îl ţinea departe de ureche.

— Caută corespondenţa mea şi adu-mi-o sus.

— Imediat tovarăşe căpitan! După câteva clipe intră.

— Poftim! pe urma mi le daţi să le înregistrez.

— Stai! am nevoie numai de unul. Căută. Ăsta!... Uite ia plicul şi scrie la intrare scrisoare confidenţială; spune-mi numărul la telefon.

— Am înţeles să trăiţi! Raicu ieşi.

— Citeşte! şi Avramescu îmi întinse scrisoarea fără să-şi fi aruncat privirile pe ea.

„După toate cele câte s-au întâmplat am, în timpul din urmă, unele bănuieli asupra unor lucruri, oameni şi împrejurări.

În speranţa că relatările mele ar putea fi de folos organelor de miliţie, vă comunic următoarele:

În preajma dispariţiei fostului meu coleg şi prieten Mihai Aldan, prietenul nostru comun, inginerul Ioanid Varga, m-a rugat să-i ţin locul două, trei zile, procedând de aşa manieră, ca lipsa sa din uzină să nu fie observată; deci, am semnat în condică atât la intrare cât şi la ieşire pentru el, în toate cele trei zile – lucru ce nu era neobişnuit. Fiecare dintre noi, imita perfect semnătura celuilalt. Aceasta, fiindcă luasem obiceiul, să semneze şi pentru ceilalţi cel care intra primul, dar esenţialul este că l-am ţinut prezent, în timp ce el plecase. Acestea am ţinut să vi le comunic.

Prietena mea, Valentina, a depus o declaraţie cum că îl văzuse pe Aldan la plecare, în gară. Era însoţit de un individ. Ei bine individul era Ioanid Varga – fapt de care m-am încredinţat în mod discret. De asemenea, Aldan fusese condus şi de tânărul Petrineac. Băiatul îi ducea geamantanul".

— Ţi-a spus Valentina aşa ceva?

— Cred că mi-a spus, dacă afirmă, dar când vorbesc cu Valentina, sunt

întotdeauna distrat.

— Păcat! Trebuia să reţii asta! Cioran nu ne spune cum i-a camuflat lipsa...

— Asta pot să ţi-o spun eu. Ocazii nu lipsesc într-o asemenea împrejurare. Au fost zeci de ocazii – garantez – când Cioran a trebuit să spună „Nu! momentan nu e aici?. „Mai reveniţi!... Acum a ieşit!... E pe aici!... etc.“ Aşa se procedează de obicei; am fost mult prin uzină.

— Şi ce părere ai?

— Deocamdată să mă gândesc. Îţi voi comunica la timp. Mă duc să mă culc, sunt frânt.

*

* *

Inginerul Ioanid Varga nu mă primi cu ostilitate, dar se vedea că nu era nici încântat. Paloarea obrazului o puneam pe seama fracturii.

— Nici nu te-am întrebat, mi se pare, ce ai la mână fractură sau o luxaţie?

— Fisură; ceva între. Adică osul crăpat în lungime, îmi răspunse, arătând pe rând braţul şi antebraţul. O cafea?

— Nu mulţumesc! sunt decis să devin abstinent; mă las de tutun, de alcool şi de cafea, de toate! Sunt nişte chestii nefolositoare care scurtează viaţa.

— Îţi urez succes, deşi... Eu voi face totuşi o cafea. Dacă nu vrei, n-am să te silesc. Şi, în timp ce Varga trecu în micul oficiu să pună ibricul, eu îl observam într-o oglindă aşezată potrivit, cum se mişca. Era foarte degajat, dar îl cam împiedica mâna.

Cred că nu putuse fi atât de orb agentul de circulaţie să nu observe că la volan se află un individ cu braţul în ghips!

— Vrei să încerci încă o dată să mă determini să reiau lucrul la invenţie? Dacă ai venit pentru asta, ar fi mai potrivit să renunţi. Fără să-mi aştepte răspunsul, trecu iar în oficiu.

Atenţia îmi fu atrasă de măsuţa de alături, încărcată cu fel de fel de scule inginereşti. Am privit în oglindă pentru a mă încredinţa că nu sunt, la rându-mi, văzut. Am apucat repede cu batista o cutiuţă cu trăgătoare, strecurând-o în buzunar.

Mă felicitam în gând pentru abilitatea şi repeziciunea cu care executasem un furt.

— Se pare că nu prea-mi dai dreptate, reluă Ioanid revenind cu cafeaua aburindă. Să ştii ca am însă. Lumea merge pe calea realizărilor ştiinţifice, cu paşi repezi. Am auzit la radio, acum câteva săptămâni, că doi ingineri din Statele Unite au realizat exact proiectul nostru. Asta înseamnă că am rămas de căruţă. Dacă aş fi continuat atunci, înregistrând măcar brevetul...

— Dacă lucrurile stau astfel, atunci, într-adevăr, ai dreptate. Dar nu pentru asta venisem.

— Nu?!... Atunci te ascult.

— Aş vrea să ies duminică undeva şi m-ar interesa dacă ştii cumva pe vreunul cu maşină, care ar fi dispus să cadă de acord...

— Înţeleg! regret! nu am niciun prieten atât de ajuns ca să posede automobil. De altfel, sincer să fiu, îţi mărturisesc că nu mă interesează maşina. De când am văzut un accident de circulaţie, ce s-a petrecut sub ochii mei, aproape o urăsc! Dovadă, n-am nici carnet de conducere. Şi chiar dacă aş avea, cu braţul ăsta... îl ridică şi obrazul i se crispa de durere. Îmi pare rău că nu te pot servi...

Înainte de a ieşi i-am întins o „pastilă".

— Îmi spuneai că te-ai accidentat ajutându-ţi un prieten să...

— A!... Era o... cunoştinţă... Obiceiul meu să-i numesc prieteni.

*

* *

La Vila strigoiului mă-ntâmpină Cerneag cu un autentic „să trăiţi".

— Şeful mai e sau s-a evaporat? Mă refeream la Avramescu.

— Mi se pare că are bilete la un film. A plecat, dar intraţi în birou şi daţi-i un telefon acasă.

— Am însă o rugăminte. Ia dumneata te rog asta şi fă-mi o fişă dactiloscopică. I-am întins cutiuţa furată de la Ioanid.

— V-o aduc imediat?

— Dacă ar fi posibil...

— Sigur! în douăzeci de minute o aveţi.

În birou, am format numărul lui Avramescu.

— Alo!... Da, eu, căpitane aş vrea să-ţi vorbesc.

— Păi, vorbeşte!

— Ei!... Personal.

— Nu! de data asta va trebui să renunţi. Mă duc la cinema. Am biletele.

— Am vorbit cu Varga adineaori. Cred că ar fi indicat să vorbeşti şi tu cu el; urgent! Poate chiar în seara aceasta.

— Iar eu sunt convins că aş comite o gravă eroare, făcând-o. Mai bine du-te şi te culcă. Eşti obosit, dacă nu-nţelegi.

— E un proverb italian: cine doarme nu prinde peşte aşa că...

— Proverbul ăsta nu-l ştiu, dar ştiu altul. Ţi-aş recomanda să te gândeşti mai bine la el; peştele cel mare îl înghite pe cel mic.

— Deci refuzi?!

— Categoric! Vorbim mâine. Trânti receptorul.

Eram nervos la culme. Apăru Cerneag.

— Ei?...

— Sunt amprentele lui Ioanid Varga, îmi întinse clişeul.

— Asta o ştiam, dar...

— Sunt independente. Nu corespund cu absolut a nici unuia din cei întâlniţi de noi pe traseu. Mai avem una neidentificată, deşi, posesorul ei ne este cunoscut oarecum... E individul cu care aţi avut de furcă în atelierul artizanului.

— Apropo! e supravegheată ruina?

— Nu, am ridicat măsurile de...

— Nu trebuia!

— Dacă ordonaţi... Am dispoziţie din partea maiorului să execut orice ordin îmi veţi transmite.

— Atunci te-aş ruga să pui imediat posturi fixe la ruine. Dumneata personal, în travesti, să le supraveghezi. Turist, fotograf amator, cum vrei. Am văzut pe mulţi fotografiindu-le.

— Am înţeles! imediat voi face exact cum aţi ordonat.

— Ei, n-o luat chiar aşa!...

Capitolul 17
Un peşte sare în apă

Într-adevăr, strada Copernic oferea un peisaj pitoresc, cu toate că părea puţin dezolant.

Acum, după căderea frunzelor însă, din capătul de sus al uliţei, se putea cu atât mai uşor fotografia panorama oraşului şi tocmai centrul.

Cerneag, în chip de amator romantic de asemenea peisaje, cu aparatul de fotografiat agăţat pe umăr cu o cureluşa, deşi pe înserat, urcând, privea fiecare piatră, fiecare zid. O făcuse trei zile în şir.

Mergea să inspecteze discret cele două posturi de pândă. Cu toate că era noapte, nu renunţase nici acum la travestiul său.

Tocmai ajunsese în apropierea atelierului.

Coniferele pitice crescute anapoda, în apropierea dărâmăturilor şi printre ele, făceau uşoară sarcina celor care trebuiau să stea aici nevăzuţi.

Cerneag avea bine întipărite în minte trăsăturile ca şi silueta degustătorului, care, după cum eram convins, era una şi aceeaşi persoană cu Michel Claudesco şi cu individul care mă întâmpinase în atelierul artizanului după portretul robot, pe care-l confecţionase chiar el cu Raicu.

Depăşise cu vreo douăzeci de paşi punctul, când i se păru că distinge scrâşnetul pietrişului sub călcătura cuiva.

Se opri, încorda auzul, ascultă. Nimic! Probabil vreo pisică, îşi zise şi păşi mai departe.

Deodată, alături de el, izbucni ţipătul prevestitor de rele al unei cucuvele. Avu o uşoară tresărire, dar îşi reveni repede, ştiind că e vorba doar de semnalul sergentului Ruja, neîntrecut în imitarea acestui ţipăt.

Se opri şi rămase atent, ascultând şoaptele lui Ruja:

— Vă raportez că acum o oră a intrat în atelier un individ de talie înaltă. A rămas înăuntru treizeci de minute, apoi a ieşit. A cercetat atent împrejurimile şi părea nedecis. A intrat iar şi acum două minute a ieşit din nou. E colo în dosul zidului din dreapta. Ce facem?

— Nu faceţi nimic! Urmăriţi-i mişcările şi atât. Dacă vrea cumva s-o ia în sus, încoace, atunci puneţi mâna pe el şi aduceţi-l la Vila strigoiului. Dacă o ia în jos, îl voi aştepta eu la capătul de jos al străzii. S-a înţeles?... Totul să se petreacă fără mult tărăboi. Clar?

— Clar!

— Dacă acum, înainte de a-l depăşi eu mergând pe jos, iese şi începe să alerge sau mă atacă, sărim toţi pe el şi-l imobilizam. Dacă rămâne la locul lui, aşa cum presupun că va face, atunci lăsaţi-l şi observaţi mai departe.

Cerneag trecu degajat în jos şi nu întoarse măcar o clipă privirea spre partea unde-l ştia pe tip. Când depăşise cu peste cincizeci de paşi locul, răsuflă uşurat. Se grăbi şi ajunse în josul uliţei Copernic.

Scoase un minuscul emiţător şi în câteva clipe era în legătură cu vila generalului.

— Maşina de serviciu, în capătul de jos al străzii Copernic. Ceva mai la distanţă... S-a-nţeles?... Imediat!

— În ordine, într-un minut e plecată! i se răspunse.

I.M.S.-ul sosi într-adevăr, după circa cinci minute, şi Cerneag se apropie de el.

— Tu eşti, Raicule? Eu aştept un tip să coboare pe Copernic. Tu intră cu maşina în faţa poştei să mă poţi avea în ochi şi să pot porni şi spre dreapta şi spre stânga, după împrejurări. Când mă vei vedea pornind după tip, urmează-mă de aproape.

*

* *

Tocmai voiam să mă postez, în capătul străzii Copernic, când zării lângă castanul de pe trotuar o siluetă.

Mă apropiai şi-l descoperii pe Cerneag.

— Tu aici? Văd ca ni se cam confundă profesiile. E ceva nou?

— Oarecum! Şi mă puse în câteva cuvinte la curent cu toate întâmplările. Uitaţi-vă colo I.M.S.-ul cu Raicu la volan!

— Părerea mea e să treci tu la volan, să-l reţii şi pe el, iar aici să-mi laşi mie locul.

— Cum doriţi!

— Cred că e mai bine... Cerneag se îndreptă spre automobilul staţionat la circa treizeci de metri.

Nu trecură mai mult ca cinci minute şi-l zării pe tip coborând.

Mă lipii de trunchiul castanului, făcând una cu el.

Ajunse la capătul uliţei şi, ferindu-se de lumina directă de pe un stâlp privi în toate direcţiile, îşi potrivi pălăria cu boruri foarte largi şi apucă spre dreapta.

Îl lăsai să se îndepărteze puţin şi pornii. Nu merse mai mult ca o sută de paşi şi, după părerea mea, fusese imposibil să-şi dea seama ca cineva îi calcă pe urme. Îl văzui totuşi dispărând, cu iuţeală, într-un gang şi mă oprii.

Căutam să identific ce gang şi al cărei case era, când o Volga ţâşni cu toată forţa din el, coti brusc, acrobatic şi dispăru în noapte.

Apropiindu-mă de gang, mai putui vedea cum zvâcneşte pe lângă mine I.M.S.-ul cu Cerneag la bord.

Dar dacă Volga nu avea nimic de-a face cu el?

Îngheţasem aşteptând în faţa porţii, când îşi făcu apariţia un paznic contractual. Dând cu ochii de mine, avu o tresărire.

— Ce căutaţi dumneavoastră pe aici?

— Mai degrabă spune-mi cine a garat în gang o Volgă şi unde mi-ai dormit până acum?

— S-avem pardon domnule! Este exact ora la care eu îmi încep serviciul. Aici e un depozit de cosmetice... Am dormit foarte bine, peste două ore, în nişte lăzi de ambalaj cu talaş fin, dacă sunteţi curios, dar în serviciu sunt la ţanc! N-am văzut nicio Volgă şi nici nu mă interesează! Abia s-a întunecat şi eu...

Incontestabil, omul avea dreptate. Am pornit aproape alergând spre Vila strigoiului.

Văzui de departe lumină la fereastra lui Avramescu. I.M.S.-ul era la intrare.

La căpitan erau Cerneag şi Raicu. Discutau cu aprindere, şi abia dacă îmi observară intrarea.

— Am oprit maşina în faţa parcului, am coborât şi, scoţând revolverul, am tras piedica şi m-am luat după el, continuă Cerneag relatarea, probabil, începută demult. L-am văzut bine în ansamblu, dar pălăria aia de cow-boy mă oprea să-i văd chipul. A luat-o spre debarcader. Eu după el! Ce dracu o fi având de făcut acum la debarcader? mă-ntrebam. Probabil se bizuia pe vreo barcă, cu care intenţiona să ajungă pe insulă, iar de acolo... Aşa cred cel puţin! Atunci, m-am apropiat de el mult, dar... Aici a intervenit Albu!...

— Deci, când erai deja aproape?

— Da. Nu l-aş fi crezut niciodată atât de fricos, bată-l... Nici nu l-aş fi pus dacă ştiam că-mi face un asemenea pocinog!

— Şi?

— Şi, cum s-a apropiat individul de el, l-a şi somat. Văzând că s-a deconspirat... am tras un foc de intimidare în aer. Tipul a schimbat brusc direcţia şi bâldâbâc în apă!...

— Dar la somaţie n-a scos nicio vorbă?

— Cum era să scoată! Toată chestia de la somaţie, până la săritura în apă a durat doar fracţiuni de secundă. Somaţia, săritura şi rafala de pistol mitralieră a lui Albu s-au produs aproape concomitent! L-a nimerit în plin... Aproape l-a tăiat în două...

— Carevasăzică şi-a sfârşit rolul!?

— Când mă gândesc cât am alergat după el, interveni! eu, cum am ajuns să fiu până şi în somn, obsedat de acest: bandit... Să ajung să visez că alerg după el...

— Glonţul e glonţ şi orb, zise Avramescu.

— Păcat!...

— Băieţi, voi puteţi merge să vă odihniţi. Ghinion! reluă Avramescu după ieşirea celor doi. Uite ce a mai rămas neatins din el! şi căpitanul ridică de pe masă o pălărie de cow-boy de culoare verde.

— Am văzut-o, acum o oră pe capul lui... Asta înseamnă că şi rolul meu s-a terminat! Sunt foarte, foarte dezamăgit!... Eram atât de mulţumit; fericit aş putea spune, acum câteva luni... Nu m-aş fi gândit niciodată la un asemenea final fără glorie!... Fără sens! Aş fi vrut să-l văd viu, să-l aud vorbind pe acest „degustător“ distins şi elegant, când întruchipa pe Michel Claudesco, când era huligan, bătăuş şi derbedeu, crud sau sub alte înfăţişări... S-au descoperit măcar ceva acte, asupra lui?

— Nimic! desfăcu Avramescu braţele a neputinţă.

— Ce să mai discutăm? totul s-a sfârşit iar eu nu sunt decât un caraghios sinistru!

— Nu te pripi, frăţioare! ăsta n-a fost decât peştele cel mic. Sunt convins.

— Ce tot vorbeşti?! Adică să fie şi unul mare?

— Sigur!... Poate că cel mare e mai mic decât ăsta, dar de existat, trebuie să existe! În clipa aceea se auzi un ciocănit în uşă.

Apăru un sergent.

— Tovarăşe căpitan, permiteţi să raportez! Au sosit primele rezultate de la morgă...

— Dă-i drumul fără sclifoseli!

— Amprentele individului sunt aceleaşi cu ale celui de la „Halba de

Cristal“ şi cu ale individului de la atelierul artizanului.

— Bine, poţi pleca.

Se ţeau zorile, când intră alt sergent şi puse pe biroul lui Avramescu un raport.

Căpitanul îl citi cu glas tare:

„1. La casa inginerului Petre Cioran nu s-a stins lumina toată noaptea. Inginerul s-a plimbat agitat prin odaie tot timpul. A ieşit de câteva ori afară şi a privit în lungul străzii, în direcţia tribunalului. Intrând, din nou s-a plimbat. Se părea că aşteaptă pe cineva, care nu mai venea.

2. Pe la orele patru treizeci, inginerul Ioanid Varga a ieşit din locuinţa sa, îmbrăcat doar în pijama şi timp de cinci minute a stat în stradă, privind în ambele sensuri. Arăta foarte obosit şi nedormit...“

— L-o fi durut fractura, zise căpitanul, mai mult ca pentru sine. Băiatul ăsta, mă refer la sergent, lucrează extrem de conştiincios, cu atâta tragere de inimă, că mi-e teamă că n-o s-ajungă departe.

— Ar fi păcat, însă eu mă gândesc la peştele cel mare dacă nu punem repede mâna pe el, apoi ori o şterge ori se sinucide!

— De aceeaşi părere!... Trebuie s-o facem chiar azi!

— Chiar azi?!... Aveam de gând să-ţi fac o invitaţie...

— Despre ce-i vorba?

— Azi e aniversarea mea, a treizeci şi treia. Voiam să te invit să sărbătorim evenimentul... deseară...

— Dacă e adevărat, ideea e formidabilă!

— Da, cred că e... Şi cu cât e mai adevărat, aniversarea mea e reală, vreau să spun, ideea e colosală!

— Vom trage un chef, de nu s-a pomenit!

— Întâi un somn bun... A sosit momentul psihologic...

— Şi eu cred că e copt acest moment psihologic.

— La treabă deci!...

*

* *

Pe măsură ce soseau, invitaţii îmi adresau felicitările de rigoare, depunându-şi, pe măsuţa din hol, cadourile.

Oricine ar fi putut-o crede anume pusă acolo, în acest scop, dar nu era!

Debutul sindrofiei semăna mai degrabă cu priveghiul unui mort, decât cu al unei sărbători de aniversare... Eram aproape sigur că va sfârşi printr-un lamentabil fiasco.

Dialogurile se-nfiripau doar între invitat şi paharul său, ei între ei rareori schimbau o vorbă.

Doar Valentina făcea notă discordantă în mijlocul societăţii. Era o rază de lumină stingheră, rătăcită.

Cioran era mai întunecat ca toţi ceilalţi. Căpitanul Avramescu cu soţia, Mitran Bunea, Gabriela Tudose, Ioanid Varga şi eu nu reuşeam să comunicăm normal, deschis, şi mai ales, continuu.

Portretul lui Aldan, frumosul mort, a cărui fotografie trona în mijlocul mesei, conform dorinţei lui Mitran, părea că ne priveşte batjocoritor, zâmbindu-ne ironic, cu superioritate.

Jocul cu musca, cu toate că nu aveam muscă, se dovedi o idee incontestabil geniala. Cel puţin de data asta, cred că la orice referendum, nimeni n-ar fi îndrăznit s-o califice altfel.

Valentina sări de pe scaun, făcu o piruetă şi mă îmbrăţişă.

Tot ea veni şi cu dezlegarea problemei inexistenţei muştelor:

— N-ai libărci?

— Ce-i aia?!...

— Cafarzi, cafri, libărci, altfel nu ştiu... Nişte goange cărora le mai zice şi gândaci de bucătărie.

— A! din ăştia am, cum să n-am? Toate blocurile au. Unde-ai mai văzut să nu fie! Mi-e plină baia şi bucătăria! Eram atât de fericit că aveam libărci, cum niciodată vreun milionar n-a fost la rotunjirea primului său milion.

La ora asta, mă gândeam, scârboasele, fostele scârboase vietăţi trebuie să fie în plină desfăşurare!

La prima incursiune reuşii să pun mâna pe un pui de gândac micuţ, încă lipsit de experienţă, naiv. În timp ce alţii se prefăcuseră morţi, dacă nu putuseră să dispară, el alerga bezmetic, lovindu-se de lucruri până-l arestasem.

L-am pus sub un pahar în mijlocul mesei, pe care, Valentina o golise, lăsând doar băutura şi paharul fiecăruia, alături de care pusesem un cub de zahăr. Momeala pentru vietate.

Jocul era un fel de gaj. Judecător era cel care ridica; paharul, iar

condamnatul, cel a cărui bucăţică de zahăr era preferată de gândacul eliberat de judecător, de sub pahar.

Acesta din urmă, trebuia să se supună, executând sentinţa rostită de judecător.

La numărătoarea mea căzu judecător Valentina.

Se lăsă o linişte ca înaintea unei explozii. Ne auzeam sângele zvâcnind prin artere şi bătând în tâmple. În această linişte, gândacul, ieşit de sub paharul ridicat cu grijă de Valentina, părea zăpăcit.

Se învârti dezorientat prin centrul mesei, pipăi cu antenele poza lui Aldan, ca şi cum ar fi încercat o uşă, din dosul căreia aştepta un răspuns, apoi apucă spre Mitran.

Atâtea perechi de ochi îl urmăreau cu înfrigurare, ca pe un adevărat mesager al destinului, şi eu eram aproape sigur că se va opri la zahărul lui. Nu! La o palmă de el, făcu cale întoarsă şi alergă cu toate posibilităţile-i de sprinteur, direct spre mine.

Se opri tot ca şi la Bunea, parcă ar fi voit să-mi spună: Vezi? acum te-aş putea păcăli; v-aş putea păcăli pe toţi; mi-aş putea răzbuna tot neamul meu strivit şi otrăvit de nefastele voastre insecticide. Nu o voi face! Iată vin la zahărul tău! Şi veni.

— Poruncesc s-o duci pe Gabriela în baie şi s-o săruţi de trei ori! mi se adresă Valentina privindu-mă în ochi.

Gabriela privea când la mine, când la Valentina.

— Deşi jocul nu admite împotrivire; de ce în baie? Aici!

Dracu să mă ia dacă mai înţeleg ce-i cu mine! În loc să-mi pară rău, refuzul ei mă uşura.

— Bine! Instanţa nu vrea să forţeze lucrurile. Sărut-o odată!

Jocul distra pe toată lumea şi nimeni nu păru intrigat de abaterea comisă.

La pahar, veni rândul lui Bunea. Gândacul, mai dezorientat decât prima dată, rătăci năuc pe toată masa. Târziu, după multe peripeţii, se opri la zahărul meu, pentru a doua oară.

M-aşteptam ca Mitran să-mi ordone să deschid debaraua şi să-l scot din ea pe împărat, pe care-l băgasem aici cu multe dificultăţi, după ce-l făcusem să-nghită o puternică doză de sedative.

— Vei pune banda cu legenda culeasă din Streaza! îmi porunci procurorul.

Am adus magnetofonul, pregătit dinainte şi... Povestea ciobanului se

desfăşura tihnit, curgător şi mai frumos decât mi se păruse vreodată ascultând-o. Ioanid Varga deveni palid, iar când răsunară măsurile din cântecul Mioriţei, era livid...

Tăcerea care se lăsase, fu întreruptă de Cioran:

— Eu aş îndrăzni să-l rog pe judecător, să-mi permit să cobor pentru câteva clipe în stradă... Mă simt rău şi vreau să iau puţin aer.

— Cu condiţia să accepţi pedeapsa conform regulamentului!

— Cum? interveni Gabriela, dacă cineva vrea să...

— Exact! completă Valentina; dacă vrei să faci pipi şi nu te supui regulamentului, n-ai decât să faci pe tine. Singura împrejurare în care şi noi adulţii putem fi oameni serioşi, este jocul, completă Valentina. În rest, ne întrece orice copil.

— Bine, aştept pedeapsa, spuse Cioran.

— Dacă permite judecătorul zise Valentina... şi se aplecă la urechea lui Mitran. Acesta deveni şi el palid şi dădu aprobativ din cap. Se adresă apoi lui Cioran:

— Să ne destăinui cinstit, care a fost cea mai grea noapte, cea mai penibilă, pe care ai trăit-o în ultimul deceniu.

— Noaptea trecută, răspunse Cioran fără ezitare.

— Şi motivul? Asta e mai important.

— Pentru că am fost un nătărău şi am aşteptat-o pe doamna până în zori. Îmi spusese doar că nu vine şi de aceea zic nătărău!

În timp ce Cioran ieşea, Valentina se simţi datoare sa dea o explicaţie:

— I-am spus că e nebun! Mă pregătesc pentru un turneu peste hotare. Trebuia să fac repetiţie la „Cameleonul" toată noaptea. Noi numai noaptea lucrăm. Or pe el l-a apucat chiar ieri o criză de gelozie.

Inginerul reveni şi jocul fu reluat.

Gândacul părea tot mai dezorientat. Valentina îl urmărea cu încordare şi murmura într-una un vers, pe care nu ştiu de unde-l scosese: „O! gâză mică ce-un destin te poartă..."

Animalul schimbă brusc direcţia şi apucă spre zahărul Gabrielei. Se opri la câţiva centimetri şi, după ce adulmecă o clipă cu antenele, o rupse iar la fugă năuc. Peregrină mult până se decise pentru cubul lui Varga. Se străduia să intre sub el, să se ascundă pesemne.

— Acuzat Ioanid Varga, începu Avramescu, căruia îi venise rândul la pahar. Am auzit că ştii să cânţi frumos? Vrei să ne cânţi ceva?

— Zvonuri, domnule judecător! În liceu am avut patru la muzică. Mai

înainte, la grădiniţă, am rămas chiar repetent din cauza ei!

— Ioanid, fii politicos omule, interveni Gabriela.

— Trebuie să cânţi, fu de părere Valentina. Te vom ajuta, vom cânta, dacă vrei, cu toţi şi, dacă sunteţi de acord, eu voi dansa.

O priveam fascinat. Din fiinţa ei se degaja o feminitate copleşitoare.

— Domnule judecător! îl auzii pe Mitran intervenind. Cum să-l obligăm pe inculpat să facă lucruri pe care nu le ştie, nu le poate?

— Şi ce propuneţi?

— Să-l eliberăm şi să-i dăm altă pedeapsă.

Bunea se aplecă la urechea lui Avramescu, acesta la a Gabrielei şi apoi ea, la a mea. Toţi ne privirăm şi în deplin acord ne făcurăm semne.

— Bun! Inculpat Ioanid Varga! Noi am pregătit sărbătoritului o surpriză grandioasă. Vei fi cel care i-o oferă! Ridică-te şi deschide te rog uşa aceea, de colo!...

— Ce-i acolo? întrebă dezorientat Varga.

— O debara! nimic altceva.

Palorii de pe chipul său i se suprapuse teama. Se ridică şi încercă un zâmbet. Aproape toţi îşi întoarseră o clipă privirile de la el. Schiţase un rânjet hidos.

Se îndreptă spre uşa indicată de indexul lui Mitran, care continua să rămână întins.

— Nu se poate să nu reacţioneze! şoptii eu lui Avramescu.

Având mâna dreaptă în manşonul de ghips, Ioanid apucă mânerul uşii cu stânga şi trase.

În clipa următoare, toţi văzură cum chipul i se schimonoseşte sinistru, apoi făcu un salt caraghios spre uşa de ieşire, şi, lovindu-şi învelişul de ghips cu toată forţa de spătarul unui scaun, acesta sări în cioburi, împrăştiindu-se pe covor.

Avramescu sărise şi-i blocase trecerea.

Cu privirile rătăcite, uitând că braţul era fracturat, întinse mâinile înainte într-un gest de apărare şi din gâtlej îi scăpă un răget de animal înjunghiat.

Împăratul clipea din pleoapele-i tumefiate, aţintindu-l cu priviri de groază.

Toţi îl auziră pe Ioanid pronunţând clar:

— Nu mă mai chinuiţi?... Ajunge!... Eu am ucis!...

Avramescu îi arătă poruncitor scaunul:

— Şezi! Varga se dădu înapoi şi se aşeză. Procurorul vorbea la telefon. Cerea o maşină de serviciu:

— Nu! Nu-i nevoie de escorte...

Coborî apoi una din acele tăceri apăsătoare, ce simţi că-ţi striveşte nu numai trupul, ci şi sufletul.

Toţi aşteptau ceva. Eu mă gândeam că din clipă în clipă pot apare Cerneag sau Raicu...

— Observ că fracturile ţi s-au cam vindecat! zise Avramescu lui Ioanid.

— Erau vindecate de mult, interveni Bunea. Ingenios mod de a produce un alibi! Mă refer la instalaţia faimosului magnetofon cu celulă fotoelectrică şi la raita pe care ai făcut-o cu Fiatul 600, pe numele lui Cioran.

— Da... aşa este! îngăimă Varga.

Valentina, singura ce părea a-şi fi păstrat cumpătul, se retrăsese în bucătărie şi îl hrănea pe împărat cu toate bunătăţile. El o privea cu ochii câinelui ce se gudură recunoscător la picioarele stăpânului.

Peste câteva minute sosi maşina.

Avramescu se apropie de Varga şi-i puse gabrioletele. Acesta părea a nu-şi mai da seama ce se întâmplă.

— Hai! sus! îi spuse Avramescu.

Ioanid privi cătuşele nichelate şi izbucni într-un sinistru hohot de râs. Bunea îi arătă uşa. Îl luă de braţ şi porniră.

După ce coborî câteva trepte, Varga se opri. Privi înapoi şi iar izbucni în hohote de râs. Tras de Mitran porni apoi în jos cântând cu vocea strangulată, dar din toate puterile, balada Mioriţa.

Cântecul se făcu tot mai mic până ce dispăru. Valentina sfărâmă tăcerea:

— Asasinul coboară cântând, iar noi cei rămaşi fără el ne simţim cuprinşi de teamă.

În clipa aceea se auzi motorul maşinii. Apoi se pierdu şi el în depărtare.

Epilog

Valentina fu de părere să mergem direct la Avramescu.

— Nu-i mai bine la Bunea?

— La oricare, dar prefer la Avramescu.

— Ai dreptate, e şi mai aproape.

După câteva minute intrarăm în biroul căpitanului.

— Te voi felicita, mă întâmpină acesta. Am o mulţime de motive să te felicit. S-a interesat şi Gârleanu de tine, îţi simte lipsa la ziar.

— A! sunt măgulit!

— Eu nu m-aş simţi prea măgulit pentru aşa ceva.

— Cum să nu, când era gata să se dispenseze de mine oricând...

— I-am spus că te vei întoarce curând, bineînţeles, dacă nu se iveşte alt caz!

— Doamne fereşte! Dar apropo, ce-i cu Ioanid? Parcă aş mai avea unele îndoieli asupra lui, a vinovăţiei.

— Şi eu mai aveam până acum trei zile, dar îndrăznelile tale trăsnite au luminat totul. El este măsluitorul celor trei crime!

— Cum adică măsluitorul?!

— Foarte bine! El n-a comis efectiv decât o singură crimă şi aceea prin imprudenţă... Dacă ar fi rămas la numai atât, poate că ar fi scăpat dobitocul, dar le-a aranjat şi pe celelalte două...

— Cum le-a aranjat omule?

— O clipă! am aici pe bandă, prima lui declaraţie. Ascultaţi! Porni magnetofonul.

„Luasem hotărârea să-l vizitez pe Mihai Aldan la Streaza, unde se retrăsese să lucreze în linişte la invenţia noastră.

Urma ca eu să rămân, câteva zile cu el, până terminam nişte calcule, apoi să-l las singur.

Acolo s-a întâmplat însă ghinionul, asta-i!

Am ieşit cu Aldan în prima seară să ne plimbăm prin împrejurimi. Trecând prin locul pe care-l cunoaşteţi, Mihai s-a împiedicat şi a alunecat.

Eu m-am repezit să-l apuc, dar l-am izbit fără să vreau şi s-a

rostogolit în „Groapa Şopârlei“. Dacă nu erau bolovanii aceia de stâncă ascuţiţi, presaraţi pe pantă, poate nu s-ar fi întâmplat nimic. Dar aşa!...

Am rătăcit kilometri întregi prin pădure, în neştire. Apoi am revenit lângă el, cu o nebunească speranţă... Era mort!

Mi-am dat seama că toată lumea va bănui că l-am ucis pentru invenţie. Am făcut totul să nu se afle că am fost cu el. Mai ales că nici la uzină nu se ştia că lipsisem; mă ţinuse Cioran prezent... Dar, cu el aveam doi martori ce trebuiau înlăturaţi: Cioran şi tânărul Petrineac.

Petrineac l-a condus pe Mihai şi a fost, deci, de faţă când i-am promis că voi veni să-l vizitez. Plecând pe neaşteptate, neştiind nimeni unde şi când pleacă, nu l-a condus niciun cunoscut, deci nu m-a văzut nimeni în gară în afară de Petrineac. Aşa era Mihai capricios, impulsiv şi foarte sucit. De aceea n-a ştiut nimeni, unde pleacă, în afară de mine şi de băiat. Miracol! El n-a fost anchetat! Dar trebuia înlăturat!

Cu Petrineac lucrurile au mers uşor!... Îl cunoscusem cu ani în urmă *pe Mână Grea;* era muncitor necalificat într-o uzină în care mi-am făcut debutul ca inginer. L-am întâlnit întâmplător într-o seară şi l-am recunoscut. S-a speriat şi m-a ameninţat cu moartea. Mi-am dat seama că e omul pe care-l pot folosi.

Pentru lichidarea lui Petrineac, i-am dat zece mii de lei, dar a căzut victimă şi logodnica lui... Cu Cioran era mai greu! *Mână Grea* pretindea douăzeci şi cinci de mii.

Am pornit o discretă acţiune de compromitere a acestuia, a lui Cioran adică, înainte de a fi ucis Petrineac. Aşa am luat cuţitul...

— Dar cu nebunul ce aveai? răsună glasul lui Avramescu.

— Eu nu aveam nimic, dar *Mână Grea* auzise că nebunul făcuse nişte declaraţii şi se temea că l-ar fi zărit cumva în parc când... Spre mai multă siguranţă decisese să-l înlăture pe împărat!

— Adică să-l omoare?

— Da, sigur. Eu am avut ceva divergenţe doar cu artizanul. Mai multe lovituri de teatru; voiam să-l determin să indice ca ucigaş pe Cioran.

— Şi *Mână Grea* ce a căutat sus?

— Tot din dispoziţia mea. Îi mai promisesem cinci mii să-l cureţe

pe gazetăraşul ăsta care-şi băga nasul în toate, într-un mod foarte supărător...

Avramescu închise magnetofonul.

— Cam acestea ar fi cele care interesează...

— Auzi, idiotul!... Să-mi evalueze pielea doar la cinci mii?!

— N-avea bani omule! o şi spune mai departe. Şi apoi, ca prieten... Eraţi prieteni buni la un moment dat, nu?!

— Într-un fel. Şi cine-i acest Mână Grea?

— Un criminal de profesie, evadat acum doi ani... Din nefericire, sau poate pentru el dimpotrivă, a ajuns la morgă.

— El e deci peştele cel mic, care putea fi mai mare decât cel mare!?... Abia acum înţeleg jocul tău... Dar atunci unde-i Michel Claudesco?

— Deci, nu l-ai uitat? Chiar m-a rugat să i te prezint. Hai! îi va face plăcere să te cunoască!...

Îl privii crunt. Ne invită în biroul maiorului Dănilă.

— Poftiţi!... Poftiţi!... ne întâmpină glasul acestuia. Câte o cafea şi un coniac?

— Domnul Michel Claudesco şi reporterul special de la «Zori noi" rosti ceremonios căpitanul, amuzându-se de propria-i farsă probabil.

Văzându-mi contrarierea şi nedumerirea, maiorul interveni:

— Nu trebuie să te superi!... Noi am crezut la un moment dat că în această afacere poate fi vorba de spionaj industrial. Atunci am intervenit eu sub masca unui specialist francez. Mai ales că, cu vreo trei ani înainte, lucrasem tot sub această mască la alt caz în „Hidromatica". Pe atunci mai trăia Aldan. Gabriela e nepoata mea, fiica sorei mele care-i doctoriţă.

— Şi-atunci la „Halba de Cristal"...

— Da, trebuie să-ţi cer scuze! În două rânduri, când eu aveam cu totul alte treburi, m-ai acostat. Am fost silit să recurg la metode nu prea delicate pentru a mă descotorosi de tine. Nu puteam deveni prieteni chiar dintr-odată!

Sfârşit

Cuprins

Capitolul 1 - Urmărirea 4
Capitolul 2 - Cazul A. M. din nou în actualitate 15
Capitolul 3 - Primul interogatoriu 22
Capitolul 4 - Trei crime – un singur asasin? 26
Capitolul 5 - O bere la „Halba de Cristal“ 28
Capitolul 6 - Mărturii neaşteptate 35
Capitolul 7 - Urmele nu dispar în pădure 39
Capitolul 8 - Bilet de la o necunoscută 55
Capitolul 9 - Deruta 61
Capitolul 10 - Paşi în incertitudine 67
Capitolul 11 - Acţiunea „Zori Noi“ 75
Capitolul 12 - Întâlnirea cu fantoma 80
Capitolul 14 - O varianta a Mioriţei 87
Capitolul 15 - Misterul dispariţiei artizanului şi un film 91
Capitolul 16 - În căutarea „prietenului“ 102
Capitolul 17 - Un peşte sare în apă 108
Epilog 118

În curs de apariție:

V. CACOVEANU — BLONDELE ÎNTOTDEAUNA TRIȘEAZĂ

H. TECUCEANU — CĂPITANUL APOSTOLESCU INTERVINE

x x x — CRIMA CARE NU-MI IESE DIN CAP

EDITURA DACIA

Lei 3,50